

Jaarstukken 2019

****gewijzigd exemplaar 8 juni 2020****

- controleverklaring toegevoegd

- in paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing aanvullende tekst opgenomen i.v.m. Covid-19 crisis

Inhoudsopgave

■ 1	Inleiding en leeswijzer	
■ 2	Bestuurlijke structuur	
	2.1 Samenstelling Raad	7
	2.2 Samenstelling College	8
■	Jaarverslag	
■ 3	Programmaverantwoording	
	3.1 Bouwend Voorst	13
	3.2 Mooi Voorst	18
	3.3 Bedrijvig Voorst	27
	3.4 Gezond Voorst	32
	3.5 Sociaal Voorst	41
	3.6 Veilig Voorst	45
	3.7 Dienstverlenend Voorst	47
	3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	51
	3.9 Overhead	54
■ 4	Paragrafen	
	4.1 Paragraaf Lokale heffingen	56
	4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	64
	4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	69
	4.4 Paragraaf Financiering	76
	4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	81
	4.6 Paragraaf Verbonden partijen	86
	4.7 Paragraaf Grondbeleid	99
■	Jaarrekening	
■ 5	Balans	
	5.1 Balans per 31 december 2019	105
■ 6	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	
	6.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2019	108
■ 7	Toelichtingen	
	7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	110
	7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019	115
	7.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	131
■ 8	Bijlagen	
	Behorend tot de gecontroleerde jaarrekening	159
	8.1 SISA bijlage	160
	8.2 Overzicht baten en lasten per taakveld	164
	Niet behorend tot de gecontroleerde jaarrekening	166
	8.3 Controleverklaring	167
	8.4 Vaststellingsbesluit	172
	8.5 Overzicht investeringen	173

Hoofdstuk 1

Inleiding en leeswijzer

Algemeen

Voor u liggen de jaarstukken van de gemeente Voorst over het boekjaar 2019. De jaarstukken zijn het sluitstuk van de budgetcyclus 2019. Hiermee legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de raad over het gevoerde beleid.

De jaarstukken bestaan uit de navolgende onderdelen:

- Jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen);
- Jaarrekening (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten met toelichting en bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen).

In de programmaverantwoording van het jaarverslag wordt uiteengezet wat van het voorgenomen beleid is gerealiseerd en welke nieuwe onderdelen in het rekeningjaar van belang zijn geweest. Het is een rapportage die ingaat op de in de Programmabegroting 2019 gestelde drie “W”-vragen: “Wat willen we bereiken?”, “Wanneer zijn wij tevreden?” en “Wat mag het kosten?”. In de diverse programma's zijn de voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen waarbij uitvoering is gegeven aan de door de raad aangenomen motie Meten is weten van 16 juni 2019.

De paragrafen in het jaarverslag gaan over de lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Deze paragrafen geven een ‘dwarsdoorsnede’ van de betreffende onderwerpen in de jaarrekening.

De jaarrekening geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie per 31 december 2019 en over de baten en lasten over 2019. Het is, vergeleken met het jaarverslag, een meer cijfermatige rapportage met toelichting en tevens een analyse van de afwijkingen van de jaarcijfers ten opzichte van de begroting. In de jaarrekening is een overzicht opgenomen van de voornaamste afwijkingen ten opzichte van de begroting op programmaniveau.

Beschouwing

Deze jaarrekening 2019 is opgesteld ten tijde van een zeer bijzondere periode. Begin 2020 werd de wereld geconfronteerd met het coronavirus (COVID-19). Dit heeft geleid tot een omvangrijke en zeer ernstige crisis. De maatregelen die in Nederland zijn genomen ter bestrijding van het virus zijn ongekend. Het beleid van de Nederlandse overheid is erop gericht de economische gevolgen van de crisis zoveel mogelijk te beperken. Hoewel het COVID-19 virus geen financiële gevolgen heeft voor de jaarrekening 2019 van de gemeente Voorst, kan dit virus wel omvangrijke gevolgen hebben voor de financiën van 2020 vanwege de maatschappelijke impact. De commissie BBV heeft daarom bepaald dat deze toelichting in het jaarverslag en de jaarrekening 2019 opgenomen dient te worden. In het jaarverslag is in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een toelichting opgenomen. In de jaarrekening is een toelichting opgenomen in het onderdeel 'gebeurtenissen na balansdatum'. Op het moment van opstelling van deze jaarrekening is de invloed zowel financieel als procesmatig nog onzeker.

Financieel resultaat 2019

De jaarrekening 2019 sluit met een nadelig resultaat van afgerond € 1.459.200. Na verwerking van de effecten van het Voortgangsbericht 2019 en de Bestuursrapportage 2019 werd rekening gehouden met een nadelig resultaat van € 1.819.400. Het uiteindelijke resultaat is dus € 360.200 voordeliger uitgevallen.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in deze jaarrekening (bladzijde 130 en verder) worden de financiële afwijkingen per programma uiteengezet. Het resultaat van deze jaarrekening is separaat op de balans opgenomen. Aan uw raad wordt een afzonderlijk voorstel voorgelegd voor de bestemming van dit resultaat.

Het college van burgemeester en wethouders

Hoofdstuk 2

Bestuurlijke structuur

2.1 Samenstelling Raad

De samenstelling van de gemeenteraad van Voorst per 31 december 2019 was als volgt:

Partij	Raadzetels	Fractievertegenwoordigers	Wethouders
Gemeente Belangen	9	2	2
VVD-Liberaal 2000	4	4	
CDA	1	4	1
Fractie Suelmann	1	1	
PvdA-GroenLinks	2	2	
D66	1	5	1
Lijst Arend	1	1	
Totaal	19	19	4

Voorzitter gemeenteraad

De heer drs J.T.H.M. (Jos) Penninx

Raadsgriffier

Mevrouw drs B.J.M. (Bernadette) Jansen

Fractie Gemeentebelangen

De heer R.R.S. (Robert) Bosch (fractievoorzitter)

Mevrouw I.W.M. (Ingrid) Aarnink - Westerbeek

De heer B.G.J. (Bjorn) van Ekeren

De heer E.K. (Edo) Horstman

De heer R.G.H. (Rein) Hazelaar

Mevrouw H.G.M. (Miriam) Jansen-Greiving

De heer A. (Ton) Bannink

De heer mr. S.J.T. (Johan) Homan

De heer R. (Robin) Hafkamp

Fractie VVD-Liberaal 2000

De heer mr. ing. G. (Gerrit) Schimmel (fractievoorzitter)

De heer R.W. (Ruud) Kooij

Mevrouw J.H. (Ans) van Amerongen - Elfferich

De heer J.E. (Emiel) de Weerd

Fractie CDA

De heer E. (Bert) van de Zedde (fractievoorzitter)

Fractie Suelmann

Mevrouw M.M.G. (Margret) Suelmann (fractievoorzitter)

Fractie PvdA-Groen Links

De heer L. (Bert) Visser (fractievoorzitter)

Mevrouw B.M. (Bertine) Grevinga

Fractie D66

De heer P.T.M. (Paul) Jonkman (fractievoorzitter)

Fractie Lijst Arend

De heer A.A. (Arend) Jansen (fractievoorzitter)

2.2 Samenstelling College

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders van Voorst per 31 december 2019 was als volgt:

Burgemeester Jos Penninx

Portefeuille Algemene Zaken, communicatie en handhaving

Bestuursorganen, Bestuurlijke samenwerking, Openbare orde en veiligheid, Evenementenbeleid, Algemene plaatselijke verordening, Brandweer en rampenbestrijding (waaronder overstromingen en veeziektes), Integrale handhaving, Bestaande landgoederen, Kabinetszaken en communicatie, Gemeentelijke dienstverlening en burgerzaken, Archiefzaken

Wethouder Hans van der Sleen (Gemeente Belangen)

1^e loco burgemeester

Portefeuille Middelen, beheer openbare ruimte, sport en mobiliteit

Grondexploitaties, Sport en sportaccommodaties, Beheer openbare ruimte, Verkeer en vervoer, Waterbeheer en riolering, Civieltechnische werken, Gemeentelijke gebouwen, Financiën, Personeel, Informatiebeleid en automatisering

Wethouder Harjo Pinkster (CDA)

2^e loco burgemeester

Portefeuille Welzijn, onderwijs en economie

Jeugd en onderwijs, Onderwijsaccommodaties, Kunst en cultuur, Vormings- en ontwikkelingswerk (waaronder bibliotheek), Minderheden en vluchtelingen, Economie, Recreatie en toerisme, Subsidiebeleid en Markt

Wethouder Wim Vrijhoef (D66)

3^e loco burgemeester

Portefeuille Transitie, Wet
maatschappelijke ondersteuning en werk
& inkomen

Coördinatie transitie sociaal domein,
Wet maatschappelijke ondersteuning,
Gezondheidszorg, Werk en inkomen,
Doelgroepenvervoer

Wethouder Arjen Lagerweij (Gemeente Belangen)

4^e loco burgemeester

Portefeuille Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieu

Ruimtelijke plannen (waaronder nieuwe
landgoederen), Volkshuisvesting,
Cultuurhistorie en monumentenzorg,
Landschapsontwikkeling, Bouw en
woningtoezicht, Duurzaamheid en
milieubeheer, Afvalverwijdering en
verwerking

Jaarverslag

Hoofdstuk 3

Programmaverantwoording

3.1 Bouwend Voorst

Wat wilden we bereiken

Ruimtelijke ordening

De gemeente Voorst wil blijven investeren in de kwaliteit van het fraaie Voorster landschap en de bebouwde omgeving. We kiezen voor behoud en waar mogelijk versterking van kwaliteit. De Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst is daarbij een belangrijk kompas. Stedenbouwkundig waken we voor een goede ruimtelijke ordening waarbij we openstaan voor nieuwe en inspirerende initiatieven. Waarom tevreden zijn met een zes als een acht ook mogelijk is. Het bieden van meer mogelijkheden in ruil voor het leveren van meer kwaliteit is een uitgangspunt dat we vaker in willen zetten. In de lijn van de nieuwe Omgevingswet wordt er werk gemaakt van de nu al ingezette lijn om aanvragen integraler, transparanter maar vooral ook inspirerender te behandelen.

Grondexploitaties

Realisatie van de uit de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst voorgekomen grondexploitaties in de diverse kernen. Daarnaast voorzien we op basis van monitoring van de woningbehoefte nieuwe grondexploitaties in en rondom Twello.

Wonen en bouwen

Evenwicht in de verschillende soorten woningen in de gemeente Voorst is belangrijk. Er is vraag naar woningen voor (terugkerende) gezinnen (doorstromers), starters en kleine huishoudens (alleenstaanden en twee-persoonshuishoudens), vooral als gevolg van vergrijzing. Voor jongeren (en/of lage inkomens) is het soms moeilijk om betaalbare huisvesting in de gemeente te vinden. Er zullen de komende vier jaar ten minste zestig wooneenheden (huur)gerealiseerd worden of in planning zijn voor een- en tweepersoonshuishoudens met een streefhuur van maximaal € 500 per maand. Tevens wordt in samenwerking met IJsseldal Wonen gezocht naar extra mogelijkheden voor een- en tweepersoonshuishoudens waarbij vernieuwende en niet alledaagse woonvormen zeker onderdeel uitmaken van de zoektocht. Opgemerkt moet worden dat dit niet nieuw is. Daarnaast is een integraal beleid en plan noodzakelijk om ouder wordende inwoners zo lang mogelijk in hun eigen huis te laten wonen. Een doorlopende monitoring en verkenning van de woningmarkt is de basis voor de uitvoering van ons woningbouwprogramma. We streven hierbij naar zoveel mogelijk toekomstgericht te bouwen waarbij gasloos of zelfs energieneutraal bouwen de norm is. Dit moet ook gelden voor woningen in de categorie goedkoop en bereikbaar. Daarbij is het ook van belang dat woningen voor specifieke doelgroepen ook voor deze doelgroepen beschikbaar (en bereikbaar) blijven. In de lijn van de nieuwe Omgevingswet willen we werk maken van de nu al ingezette lijn om aanvragen integraler, transparanter maar vooral ook inspirerender te behandelen. Het bouwen in de gemeente Voorst moet een prettig en boeiend samenspel tussen de initiatiefnemer, de omgeving en de overheid zijn.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ruimtelijke ordening

Implementatie Omgevingswet	
Inhoud	<p>In 2019 en 2020 bereiden wij ons verder voor op de implementatie van de omgevingswet. Wij concentreren ons hierbij op de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dienstverlening ▪ Houding en gedrag ▪ Digitaal Stelsel Omgevingswet ▪ Participatie ▪ Inhoudelijke voorbereidingen regelgeving (omgevingsplan, <i>herijken welstandnota</i>, samenwerking semi-overheden en regionale partners) <p>De Omgevingswet is inhoudelijk een forse transitie in het ruimtelijk domein. Ten aanzien van het onderdeel participatie werken we voor de Omgevingswet nauw samen met het project <i>Voorst onder de Loep</i>. Hierbij gaat het om 'hoe faciliteren wij inwoners die met initiatieven komen?' en 'hoe betrekken we inwoners bij beleidsvorming en uitvoering?'.</p>
Beoogd effect	De voorbereidingen voor de Omgevingswet moeten op 1 januari 2021 afgerond zijn (= inwerkingtreding van de Omgevingswet).
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>De voorbereidende werkzaamheden zijn in volle gang. Er is in 2019 veel aandacht geweest voor de aspecten 'Dienstverlening' en 'Houding en gedrag'. Voor het fysieke domein zijn rollen in beeld gebracht en zijn talentenonderzoeken uitgevoerd. Ten aanzien van 'Dienstverlening' en 'Houding en gedrag' ligt er een sterke samenhang met het project 'renovatie van het gemeentehuis'.</p> <p>Daarnaast zijn de voorbereidingen ten aanzien van de onderdelen 'Digitaal Stelsel Omgevingswet' en 'Inhoudelijke voorbereiding regelgeving' in volle gang. 'Participatie' maakt hier vanzelfsprekend onderdeel van uit. Tijdens de in oktober 2019 georganiseerde Week van de Omgevingswet heeft de gehele gemeentelijke organisatie actief deel kunnen nemen aan en kennis kunnen nemen van de verschillende aspecten van de Omgevingswet. Tevens hebben we met het vaststellen van het Programma Water een eerste stap gezet in het uitwerken van beleidsprogramma's onder de Omgevingswet, waarbij onze Ruimtelijke Toekomstvisie (de omgevingsvisie) het vertrekpunt is. Er zijn verschillende nieuwe programma's in voorbereiding (o.a. mobiliteit, groen en ruimtelijke kwaliteit).</p>

Herbestemming vrijkomend agrarisch vastgoed	
Inhoud	In 2019 verkennen wij de mogelijkheden van staldering als onderdeel van herbestemmen van vrijkomend agrarisch vastgoed. Dit wordt als agendapunt opgenomen in de Uitvoeringsagenda Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst (nog vast te stellen).
Beoogd effect	Inzicht krijgen in welke mogelijkheden er zijn om vrijkomend agrarisch vastgoed, te weten oppervlakte stalruimtes, op andere locatie(s) binnen de gemeente te realiseren bij bedrijven met een groeivraag. Op de vrijkomende locatie vindt dan sloop plaats. Op deze manier wordt verdere versterking van het buitengebied tegengegaan en krijgen bestaande bedrijven mogelijkheden om te groeien, mits passend op de locatie.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Bij de buurgemeenten is geïnventariseerd, maar dit heeft niet een toepasbaar kader voor de gemeente Voorst opgeleverd. Daarnaast is vastgesteld dat binnen het planologische kader van het huidige bestemmingsplan Buitengebied een stalderingsregeling slechts beperkt kan werken. Agrarische bedrijven hebben over het algemeen nog ruimte binnen hun bouwperceel om uitbreidingen te realiseren. Er zal alleen belangstelling zijn bij die bedrijven die planologisch op slot zitten en dat is maar bij een heel beperkt aantal bedrijven in het buitengebied van Voorst het geval. In 2019 is de situatie in de sector op hoofdlijnen in beeld gebracht en daarmee is meer inzicht ontstaan in problematiek. Dit is een basis om voorstellen te ontwikkelen hoe om te gaan met de verwachte transitie in de landbouw en de mogelijke ruimtelijke consequenties daarvan.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid voeren	
Inhoud	Net als de voorgaande jaren voert de gemeente een regisserend grondbeleid. Hierbij wordt per ontwikkeling gekeken of we een actieve danwel faciliterend rol in nemen. Bij een actieve rol zal de gemeente de exploitatie zelf voeren. Bij een faciliterende rol ligt de ontwikkeling in handen van een particuliere exploitant of ontwikkelaar, waarbij de gemeente de nodige afspraken met de ontwikkelende partij contractueel vastlegt. Het regisserend grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid 2016, dat in mei 2020 zal worden geactualiseerd.
Beoogd effect	Zorgen voor een goede ruimtelijke ordening, met ingecalculerde en geaccepteerde risico's en - indien nodig geacht - voldoende mogelijkheid om regie te voeren.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In 2019 sluiten we de complexen Achter 't Holthuis, Wiekslag Voorst en Veenhuisweg af. De ontwikkeling van de nieuwbouwplannen in de verschillende Voorster kernen verloopt voorspoedig. In totaal is in 2019 voor circa 2,5 hectare bouwgrond verkocht. In de paragraaf Grondbeleid wordt hier per complex verder op ingegaan.

Wonen en bouwen

Wooneenheden voor een- en tweepersoonshuishoudens	
Inhoud	<p>Een doorlopende monitoring en verkenning van de woningmarkt is de basis voor de uitvoering van ons woningbouwprogramma. In 2019 voeren wij een woningbehoefteonderzoek uit met een doorkijk naar de lange termijn. Wij bouwen op basis van behoefte, de Kwalitatieve Woningbouwprogrammering is daarbij uitgangspunt. Er zullen de komende vier jaar ten minste zestig wooneenheden (huur)gerealiseerd worden of in planning zijn voor een- en tweepersoonshuishoudens met een streefhuur van maximaal € 500 per maand.</p> <p>Bij nieuwe initiatieven hebben wij tevens oog voor vernieuwende woonvormen.</p> <p>Wij zijn in gesprek met IJsseldal Wonen over het verbeteren van de slaagkansen voor deze doelgroep in de bestaande voorraad. Dit leggen wij vast in prestatieafspraken.</p>
Beoogd effect	Verbeteren slaagkansen doelgroep een- en tweepersoonshuishoudens
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>In 2019 hebben wij een gemeentelijk woningmarktonderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek gebruiken wij als input voor het volkshuisvestelijk en woonbeleid voor de komende jaren, waaronder (de onderbouwing en beoordeling van) nieuwbouwplannen, woningbouwprogrammering en de jaarlijkse prestatieafspraken.</p> <p>In de prestatieafspraken met IJsseldal Wonen hebben we afspraken gemaakt om de slaagkansen voor jongeren tot 30 jaar op de woningmarkt (veelal één- en tweepersoonshuishoudens) te verbeteren. Ook zijn afspraken gemaakt over de nieuwbouw van sociale huurwoningen. Wij hebben u over de stand van zaken van de prestatieafspraken voor 2019 geïnformeerd via een raadsmededeling (2019-79808). Daarnaast hebben we in 2019 nieuwe afspraken gemaakt voor 2020.</p>

Ouder wordende inwoners zo lang mogelijk in hun eigen huis te laten wonen	
Inhoud	<p>Wij hebben continue aandacht voor het langer zelfstandig laten wonen van ouderen, dit is een groeiende groep. In samenwerking met het maatschappelijk netwerk Voorst en IJsseldal Wonen pakken wij dit op. Ouderen die willen verhuizen naar een geschikte zelfstandige woning willen wij graag faciliteren en ondersteunen. Zo sluiten wij aan bij de woonwensen bij van deze groep ouderen en komen er woningen vrij voor jongere huishoudens. In 2019 starten wij in aansluiting op Voorst onder de Loep met een project waarbij wij ouderen advies geven over het (tijdig) geschikt maken van hun woning voor langer zelfstandig wonen. Op beschikbare ontwikkellocaties die aansluiten bij de wensen van deze doelgroep. Vooral in en om het centrum van Twello ontwikkelen we woningen die geschikt zijn voor deze doelgroep, om de 'potentiele' vraag te accommoderen.</p> <p>Hierover maken wij afspraken met IJsseldal Wonen (prestatieafspraken) en/of ontwikkelende partijen.</p>
Beoogd effect	Ouderen langer zelfstandig laten wonen
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>In de prestatieafspraken voor 2019 hebben we met IJsseldal Wonen afspraken gemaakt over langer zelfstandig wonen voor ouderen. Hiervoor is in 2019 het project Opplussen uitgevoerd gericht op het bewust maken van ouderen om met een aantal voorzieningen het langer zelfstandig wonen te ondersteunen.</p> <p>Ook zijn we in 2019 gestart met een project waarbij we ouderen gaan adviseren over het (tijdig) geschikt maken van hun woning om langer zelfstandig te wonen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een Huistest.</p> <p>De overwegingen uit de motie over het langer zelfstandig thuis blijven wonen en het het levensloopbestendig maken van een woning heeft bijgedragen aan de afspraken.</p>

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Wonen & Bouwen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.	695 euro	714 euro	733 euro	COELO Groningen
Wonen & Bouwen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.	747 euro	746 euro	756 euro	COELO, Groningen
Wonen & bouwen	WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	261.000 euro	275.000 euro	299.000 euro	CBS
Wonen & Bouwen	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	80,1%	82%	83,3%	CBS
Grond-exploitatie	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	1,6	14,3	8,9	ABF Systeem Woning- voorraad

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
8-1 Ruimtelijke ordening	1.017.435	1.039.887	1.113.144	-73.257
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.350.451	4.350.451	5.101.640	-751.188
8-3 Wonen en bouwen	1.097.861	1.254.724	1.293.566	-38.842
Totaal lasten	6.465.747	6.645.062	7.508.349	-863.287
8-1 Ruimtelijke ordening	89.900	135.300	167.958	32.658
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.350.451	4.460.451	6.356.740	1.896.289
8-3 Wonen en bouwen	1.106.335	1.127.020	911.523	-215.497
Totaal baten	5.546.686	5.722.772	7.436.221	1.713.449
Saldo	-919.061	-922.290	-72.128	850.162

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.2 Mooi Voorst

Wat wilden we bereiken

Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt in alle kernen van Voorst. Een totaal integraal mobiliteitsplan samen met de kernen vormt de basis waarbij verkeersveiligheid bovenaan staat. Vooruitlopend op de aanleg van de westelijke randweg Twello moet het integrale mobiliteitsplan mogelijke maatregelen bevatten die de veiligheid op de Molenstraat en de H.W. Iordensweg kunnen verbeteren. Naast veiligheid wordt het aspect duurzamere mobiliteit uitgewerkt in het mobiliteitsplan. Gelet op de toenemende milieubelasting (geluid, fijnstof, veiligheid) en het gebruik van niet duurzame energie (fossiele brandstoffen, CO₂ effect) moeten er randvoorwaarden ontwikkeld worden waardoor minder belastende mobiliteit wordt gestimuleerd. Het herinrichtingsplan voor het centrum van Twello wordt samen met de ondernemers gemaakt en in zijn geheel uitgevoerd met eigen middelen nu er geen provinciale bijdragen meer beschikbaar zijn. Wij vinden het belangrijk dat initiatieven van ondernemers open tegemoet worden getreden en waar wenselijk worden ondersteund. Aan een bloeiende middenstand hechten wij namelijk veel waarde en zij zorgt voor de saamhorigheid en de bevordering van kleinschalige werkgelegenheid. We willen op deze manier bijdragen aan het behoud en ontwikkelen van de economische functie in het centrum van Twello. Grote dorpscentra in onze regio hebben een aantrekkelijk vestigingsklimaat en bieden ruimte voor meerdere functies: detailhandel, kantoren, onderwijs, wonen, horeca, evenementen, cultuur, sport, etc.

Fietsers moeten zoveel mogelijk voorrang krijgen. Er moeten meer vrijliggende fietspaden komen (Nationale fietsagenda 2000) en op de wegen moeten waar mogelijk meer snelheidsmatigende maatregelen genomen worden. Dit bevordert de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Dit wordt uitgewerkt in het nieuwe mobiliteitsplan.

Openbaar vervoer

De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit met de gemeenten Hattem en Heerde verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer. Zie de verdere toelichting in de paragraaf Verbonden Partijen onder Basismobiliteit.

Cultureel erfgoed

Karakteristieke gebouwen in de gemeente Voorst moeten zoveel mogelijk behouden blijven door ruimtelijk (meer) mogelijkheden te bieden of regels hiervoor op te nemen in bestemmingsplannen.

Openbaar groen

Het aanplanten van extra groen is een eenvoudige maar doeltreffende maatregel in het bevorderen van de CO₂ reductie. In het kader van klimaatadaptatie wordt dit beleid voortgezet en waar nodig uitgebreid.

Afval

Afval wordt in de komende jaren steeds meer ingezet in de verbetering van een circulaire economie. De gemeente Voorst is aandeelhouder geworden bij Circulus Berkel en vanuit dat aandeelhouderschap wordt deze vorm van economie ondersteund en gestimuleerd.

Riolering

De waterhuishouding vormt een nog onderbelicht aspect binnen het milieuvraagstuk. Hittestress en heftige regenval en droogte zijn punten van aandacht waarvoor beleid moet worden ontwikkeld. Ook bezitters van woningen en overig vastgoed moeten hierbij betrokken worden. Een belangrijk aspect hierbij is het tegengaan van de steeds verder toenemende verstening in onze leefomgeving.

Duurzaamheid en milieubeheer

Met de duurzaamheidsnota en het addendum daarop is een stevig fundament gelegd voor het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. De gemeente Voorst heeft de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn en de te nemen stappen om dit te bereiken zijn vastgelegd in een addendum bij de nota duurzaamheid. Ingezet wordt op vormen van duurzame energie die minder afbreuk doen aan het mooie Voorster landschap. Om uiting te geven aan onze inzet wordt de ambitie van Voorst zodanig lokaal uitgewerkt dat voor de volgende vier jaar een aanpak ontstaat waarbij de huidige stand van de techniek optimaal wordt ingezet zodat inwoners en bedrijven daar hun bijdrage aan gaan geven.

Met betrekking tot de ontwikkeling van luchthaven Teuge houdt de gemeente Voorst vast aan het maximum van 80.000 vliegbewegingen per jaar waarbij de winst van geluidsarmere vliegtuigen in de toekomst ten goede komt aan het geluidsmilieu. Sowieso blijven wij strijdbaar tegen de laagvliegroutes van Lelystad Airport. Mocht het kabinet de plannen toch doorzetten dan zetten wij ons in om de geleden schade voor luchthaven Teuge te laten compenseren en belangen van de inwoners met garanties vanuit het Rijk geborgd te krijgen waarbij ook oplossingen worden gezocht voor de recreatie en toerisme rondom de luchthaven.

Vanuit het Rijk is de verplichting opgelegd dat in 2024 al het zichtbare asbest van de daken moet zijn verwijderd. De gemeenten krijgen hierin een handhavende rol. Voor eigenaren moet het eenvoudig en betaalbaar zijn om aan deze verplichting te kunnen voldoen.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Verkeer en vervoer

Herinrichting van diverse wegen	
Inhoud	<p><i>Stationsstraat / Marktstraat Twello</i> Het centrum van Twello wordt gefaseerd verbeterd, voor het gehele centrum is een visie opgesteld. Het centrumgedeelte van de Duistervoordseweg is heringericht, in 2019 wordt de Stationsstraat en de Marktstraat opgepakt. In de vormgeving wordt een verbinding gezocht met het reeds heringerichte gedeelte buiten het centrum. In de Marktstraat wordt de riolering vervangen. Gelijktijdig wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.</p> <p><i>Kortenaerstraat in Twello</i> De slechte asfaltverharding van de weg wordt vervangen door bestrating. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. Het regenwater van de openbare ruimte wordt afgekoppeld van de riolering.</p> <p><i>Broekstraat, Bosweg, Sparrenweg en de Molenweg in Klarenbeek</i> De asfaltverharding van deze wegen is slecht en wordt vervangen door betonstraatstenen. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. In de Broekstraat en de Bosweg wordt de riolering vervangen. Gelijktijdig wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.</p> <p><i>Wilhelminastraat, Hendrikstraat, Schoolstraat en leuwanland in Terwolde</i> De asfaltverharding c.q. het straatwerk van deze wegen is slecht en wordt vervangen door betonstraatstenen. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. In het leuwanland wordt de riolering vervangen. Gelijktijdig met de reconstructie wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.</p> <p><i>Weg door Voorst (Rijksstraatweg)</i> Door bijdragen van derden en inzet van eigen middelen wordt de Rijksstraatweg in Voorst heringericht. De werkzaamheden worden integraal opgepakt waarbij zowel de verhardingen, de riolering wordt vervangen en het groen wordt aangepakt. Afkoppeling van regenwater op verhard oppervlak laten wij onderdeel van de werkzaamheden zijn. De Provincie is bezig met de aanleg van de rondweg. De Rijksstraatweg wordt aansluitend aan de realisatie van de rondweg heringericht.</p>
Beoogd effect	Verbeteren van de leefomgeving. Daarnaast is met de aanleg van de rondweg Voorst de kans ontstaan om de weg door Voorst van een verkeersweg om te vormen tot een woonomgeving en een kern waar verblijven en winkelen goed mogelijk is.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De herinrichting van de Stationsstraat, Marktstraat en Kortenaerstraat in Twello zijn in 2019 afgerond. De herinrichting van de Bosweg, Sparrenweg en Molenweg is aanbesteed. Deze werkzaamheden zijn begin 2020 gestart. In overleg met de bewoners wordt de Broekstraat niet heringericht. De herinrichting van de Koningin Wilhelminastraat, Prins Hendrikstraat, Schoolstraat en leuwanland zijn in voorbereiding. Deze werkzaamheden zijn eind 2019 en begin 2020 gestart. De herinrichting van de Rijksstraatweg in Voorst is grotendeels in 2019 opgeleverd.

Verbetering verkeersveiligheid	
Inhoud	Verkeersveiligheid in Twello blijft om aandacht vragen. In 2017 is het rapport " Een verkeersveilig en leefbaar Twello " in de gemeenteraad besproken. De gemeenteraad heeft besloten om de veiligheid in Twello te verbeteren met het doortrekken van de randweg om Twello. Momenteel wordt de randweg verder uitgewerkt in samenwerking met externe partijen zoals de provincie Gelderland en ProRail.
Beoogd effect	Verbeteren van de leefomgeving.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Met de partners ProRail, provincie Gelderland en Cleantech Regio is overleg gevoerd en is de uitvoering en financiële haalbaarheid verder besproken. In 2020 worden de resultaten hiervan gepresenteerd.

Kwaliteitsverbetering omgeving A1-verbreding	
Inhoud	Door Rijkswaterstaat wordt samen met de provincies Gelderland en Overijssel en de Cleantech regio gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 dat door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken, wat gevolgen heeft voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. De verbreding verloopt in 2 fasen waarbij het weggedeelte tussen de op/afritten van Posterenk en Deventer in fase 1 ligt. Fase 1 wordt gerealiseerd vanaf eind 2018 met een doorloop tot 2020. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot afslag Twello/Posterenk en loopt in de periode van 2024 tot 2028. Voor een goede inpassing van deze verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten worden gedeeltelijk in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap en de omgeving uitgevoerd.
Beoogd effect	Met deze werkzaamheden kunnen wij een kwaliteitsverbetering realiseren bovenop de plannen voor de wegverbreding
Verantwoording Jaarrekening 2019	Rijkswaterstaat heeft besloten dat de tweede fase van dit werk naar voren wordt gehaald. Hierdoor wordt al in 2021 gestart met fase 2. De voorbereiding van de wijziging van de onderdoorgangen bij de Fliert en de Grote Wetering is hierdoor ook in een stroomversnelling gekomen. De gesprekken met de partners zijn gestart.

Actualisatie verkeersbeleidsplan en opstellen integraal mobiliteitsplan	
Inhoud	In 2010 heeft de gemeenteraad het GVVP vastgesteld met daarin het verkeersbeleid voor de aankomende jaren. Inmiddels zijn er wijzigingen in beleid en voorzieningen die ertoe leiden om het GVVP te actualiseren en te komen tot een integraal mobiliteitsplan. Door de regio is de fietsvisie (2012) vastgesteld met de snelle fietsroutes zoals Deventer – Apeldoorn. Door de provincie is de omgevingsvisie (2014) vastgesteld inclusief haar visie op mobiliteit in de regio. De ontwikkeling van het elektrisch vervoer is verder gekomen met de e-bike, de speedpedelec (45 km/h) en de elektrische auto's. In Voorst is de rondweg in ontwikkeling. Dit pleit ertoe om het GVVP te actualiseren. In 2018 wordt de evaluatie van het huidige beleid afgerond en in 2019 wordt het nieuwe integrale mobiliteitsplan opgesteld samen met de inwoners.
Beoogd effect	Het nieuw mobiliteitsplan opleveren met daarin de laatste ontwikkelingen verwerkt.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Samen met de bevolking is het huidige verkeersbeleid tegen het licht gehouden. Deze evaluatie is begin 2019 afgerond. Begin 2020 is het nieuwe mobiliteitsplan 'Programma Verkeer' ter inzage gelegd en in april/mei 2020 aan de gemeenteraad aangeboden.

Verbetering fietsroutes (fiets snelwegen)	
Inhoud	In 2015 is door de regio, inclusief de gemeente Voorst, de 'go' uitgesproken voor de regionale fietsroute Apeldoorn – Deventer. Inmiddels is de 1e fase aan maatregelen uitgevoerd. Vanaf 2018 wordt gewerkt aan de verkenning van het traject voor de 2 ^e fase tussen Teuge en Deventer. Ook is inmiddels gestart met de voorbereidingen van de fietsroute Zutphen – Apeldoorn met een eerste verkenning tussen Gietelo en Apeldoorn.
Beoogd effect	Het verbeteren van de fietsroutes Apeldoorn – Deventer en Zutphen - Apeldoorn om zodoende het fietsgebruik te stimuleren
Verantwoording Jaarrekening 2019	Als Cleantech Regio zijn wij aangehaakt bij het landelijke onderzoek naar bewegwijzering van snelfietsroutes. Op de fietsroute F344 is nieuwe bewegwijzering getest. In 2020 worden de resultaten bekend gemaakt, wordt een landelijke standaard voor bewegwijzering van snelfietsroutes gepubliceerd en voert de Nationale Bewegwijzeringdienst dit al standaard door in haar uitvoeringsplannen. Op de fietsroute F344 wordt de nieuwe bewegwijzering in 2020 geplaatst en heeft daarmee een primeur. Daarnaast is verder gewerkt aan de uitvoering van de wachtplekken en schuilruimtes. De vergunningen zijn aangevraagd en daar waar grondaankoop nodig is, zijn gesprekken gevoerd. Ook werkt de regio mee aan een onderzoek van het CROW over fietsstraten buiten de bebouwde kom. Na de verbeteringen in 2018/2019 blijkt het gebruik van de F344 met 18 tot 47% te zijn toegenomen (meting najaar 2019).

Openbaar vervoer

Verbetering openbaar vervoer	
Inhoud	Op 30 mei 2018 heeft Provinciale Staten Gelderland de Nota van Uitgangspunten voor de concessies openbaar vervoer vastgesteld. In vervolg op de OV-visie van de provincie (2014) wordt onderscheid gemaakt tussen A, B en C lijnen, waarbij meer flexibiliteit mogelijk is bij zogeheten ontwikkellijnen (C-lijnen). Als regio denken wij mee met het Programma van Eisen voor de nieuwe concessie-uitvoering. In het kader van de OV-visie wordt door de provincie en andere betrokken partijen nagedacht over bestaande en nieuwe vervoersconcepten.
Beoogd effect	Het verbeteren van het openbaar vervoer in de gemeente Voorst en de regio Stedendriehoek.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De provincie Gelderland heeft de concessie IJssel-Vecht op de markt gebracht, welke is gewonnen door Keolis. Gemeente Voorst behoort tot deze concessie, waardoor vanaf december 2020 ook in de gemeente Voorst een nieuwe concessie ingaat. Momenteel worden gesprekken gevoerd over welke consequenties dit heeft voor de buslijnen in onze gemeente. In eerste instantie zullen bijna alle buslijnen ook in een nieuwe concessie worden aangeboden, maar kan de vorm variëren of kan na jaarlijkse evaluatie een buslijn worden bijgesteld. Tussentijds bekijkt de Cleantech Regio hoe wij als regio onze knooppunten kunnen versterken, ook met het oog op alternatief en/of schoon vervoer.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Aanleg fietspad en natuurvriendelijke oever De Fliert	
Inhoud	In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Burgemeester Van der Feltzweg een fietsroute langs of nabij de Fliert te realiseren. Het waterschap vult gelijktijdig haar opgave in voor de Kader Richtlijn Water in de vorm van een natuurvriendelijke oever langs de beek. Deze route sluit aan op de recent aangelegde fiets-/wandelpad vanuit het plan Achter 't Holthuis/ De Schaker. Beide plannen worden in gezamenlijkheid ontwikkeld. Het is de wens dit project in 2019 af te ronden.
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke fiets- en wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Voor zowel het fietspad als de natuurvriendelijke oever zijn de benodigde gronden aangekocht. Op 25 juni 2019 is er samen met het waterschap een informatieavond gehouden. Door een scopewijziging bij het waterschap is er vertraging opgelopen in het project. De planvorming en voorbereiding is inmiddels weer in volle gang, de uitvoering van het fietspad is gepland in het voorjaar van 2020. De werkzaamheden van het waterschap (verondieping en beschaduwing) volgt daarna.

Realisatie van watertappunten	
Inhoud	Wij gaan acht watertappunten realiseren in de dorpskernen van De Vecht, Nijbroek, Terwolde, Teuge, Voorst, Steenenkamer, Wilp, Bussloo en Posterenk. De kernen Klarenbeek, Wilp-Achterhoek en Twello zijn al voorzien.
Beoogd effect	Stimuleren van een gezonde levensstijl.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In overleg met de plaatselijk belangenverenigingen wordt bepaald wat strategische toeristische knooppunten/locaties in de dorpen voor watertappunten zijn. Uitvoering zal voorjaar 2020 plaatsvinden.

Polder Nijbroek	
Inhoud	De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14 ^e eeuwse cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor starten wij een gebiedsproces in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaat-robuste inrichting en de mogelijkheden als 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Voor de Polder Nijbroek wordt in 2018 een basisdocument opgesteld waarin een verkenning gegeven wordt van de kansen en een plan van aanpak. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces. 2019 wordt gebruikt voor het concreet maken van de eerste projecten.
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers. De te starten verkenning moet een visie en uitvoeringsprogramma opleveren voor de komende jaren.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In maart 2019 is het definitieve toekomstbeeld Polder Nijbroek gepresenteerd, voor en door Nijbroekers. Er zijn drie werkgroepen actief in het gebied die proberen projecten, klein en groot op te pakken al dan niet in samenwerking met de gemeente Voorst. Het eerste project 'Verbetering Biodiversiteit in de polder Nijbroek' is eind 2019 gestart.

Uitvoering ecologisch maaibeheer	
Inhoud	Het ecologisch maaibeheer, dat gestart is naar aanleiding van het regionale project Biobased Industry in de Cleantech regio, wordt voortgezet. Dit werk is op te splitsen in ecologisch bermbeheer (door aannemers/eigen buitendienst) en het ecologisch beheer van een viertal locatie door inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor het bermbeheer is het streven dat minimaal 25% van de gemeentelijke bermen ecologisch beheerd worden. Op dit moment zitten we op de helft hiervan.
Beoogd effect	Door in de wijze van het maaibeheer rekening te houden met de aanwezige flora en fauna wordt een verhoging van de natuurwaarde en biodiversiteit bewerkstelligd.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In 2019 is er een plan opgesteld voor ecologisch maaibeheer en een begin gemaakt om de bermen daar waar mogelijk extensiever te maaien. Dit wordt voor volgende jaren verder doorgevoerd. Daarnaast is er in 2019 veel tijd en geld gestoken om de overlast van exoten te bestrijden. Denk hierbij aan eikenprocessierups, letterzetter en Japanse Duizenknoop.

Riolering

Afkoppelen hemelwater	
Inhoud	Gelijktijdig met de reconstructieprojecten, zoals deze beschreven zijn in de paragraaf Verkeer en Vervoer, wordt het hemelwater van grote delen van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering. Daarnaast wordt hemelwater van nieuwbouwprojecten niet aan gesloten. Ook stimuleren we particulieren om af te koppelen door het leveren van materialen en het vergroenen van tuinen.
Beoogd effect	Door het afkoppelen van hemelwater wordt dit schone water niet meer vermengd met het vuile rioolwater maar kan het terugvloeien naar de bodem of oppervlakte water. Ook ontzien we hiermee de rioolgemalen en rioolwaterzuivering. Tevens is het een vorm van klimaatadaptatie omdat het verdroging tegen gaat en het rioolstelsel robuuster maakt voor heftiger regenval. Hierdoor treedt minder overlast op door riooloverstorten en rioolwater op straat. Ook geeft het verkoeling in de leefomgeving
Verantwoording Jaarrekening 2019	Gelijktijdig met de uitgevoerde reconstructies, is in 2019 weer in diverse wegen het hemelwater afgekoppeld van de riolering. Om het afkoppelen te stimuleren, is er na het succes van 2018, in 2019 nogmaals een regentonactie voor burgers gehouden.

Klimaatadaptatie	
Inhoud	In 2018 is de eerste stresstest uitgevoerd waarbij gekeken is naar de effecten van klimaatwijzigingen op het gebied van wateroverlast, droogte en hitte. Tweede helft 2018 is voor het onderdeel wateroverlast een verfijningsslag gemaakt. De resultaten hiervan worden gebruikt voor het opstellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2024 dat in 2019 aangeboden wordt.
Beoogd effect	Op deze wijze proberen wij de gemeente voor te bereiden op de komende klimaatwijzigingen.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Klimaatadaptatie is verwerkt in het vernieuwde GRP het 'Programma Water'. Het Programma Water is door de gemeenteraad op 11 november 2019 vastgesteld. Regionaal is er een begin gemaakt met het opstellen van een Regionaal Adaptatieplan wat eind 2020 aangeboden wordt aan de diverse besturen.

Bergbezinkvoorziening Troelstralaan Twello	
Inhoud	In 2014 hadden wij willen starten met de voorbereiding van de realisering van een bergbezinkvoorziening aan de Troelstralaan te Twello. Op verzoek van het waterschap zijn deze werkzaamheden uitgesteld. Het waterschap heeft de mogelijkheden van een extra zuivering voor het zuidelijk gebied van de gemeente onderzocht, de Waterfabriek, en is tot de conclusie gekomen dat deze realiseerbaar is. Ook wordt het rioolstelsel van Twello ontlast door de capaciteit van het waterschapsgemaal in Twello te vergroten. De aanleg van de Waterfabriek is vertraagd en staat nu gepland voor 2020. De vergroting van het gemaal vindt plaats in 2019. Na realisatie van de Waterfabriek volgt een periode van monitoring van de Twellose Beek, waarna bepaald wordt of aanvullende maatregelen nodig zijn. Vooralsnog wordt de bergbezinkvoorziening uitgesteld tot 2022.
Beoogd effect	Het doel is om meer berging te verkrijgen in de riolering en het aantal riooloverstorten te verminderen. Daarnaast ontstaat er een mogelijkheid om water te genereren voor doorspoeling van het open watersysteem van de Twellose Beek.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Omdat we inmiddels veel oppervlakten hebben afgekoppeld van de riolering, is de aanleg van de bergbezinkvoorziening Troelstralaan overbodig geworden. In overleg met het waterschap is deze maatregel van de agenda gehaald. Dit is bekrachtigd in het Programma Water.

Cultureel erfgoed

Cultuurhistorische Atlas	
Inhoud	Cultuurhistorie is een cruciaal onderdeel van de Voorster identiteit. Het belang van het behouden en waar mogelijk versterken van de rijke cultuurhistorie van de gemeente komt nadrukkelijk aan de orde in de ruimtelijke toekomstvisie. Vanuit het Besluit ruimtelijke ordening bestaat de verplichting om cultuurhistorische aspecten mee te wegen in de totstandkoming van bestemmingsplannen. Een cultuurhistorische atlas vormt feitelijk een onmisbare bron van informatie bij de uitvoering van de gemeentelijke taken. De culturele atlas die ons voor ogen staat bestaat uit twee pijlers: een toegankelijk geschreven en fraai vorm gegeven publicatie en een, dynamisch, digitaal medium, bijvoorbeeld in de vorm van een website of een app. Het afgelopen jaar stond in het teken van voorbereiding: de Stichting Cultuurhistorie Voorst is opgericht en de financiële mogelijkheden (sponsoring) zijn verkend.
Beoogd effect	Versterken van cultuurhistorie als onderdeel van de Voorster identiteit.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De stichting Cultuurhistorie heeft met de Oudheidkundige Kring Voorst (OKV) een geschikte partij gevonden om te komen tot de ontwikkeling van de Atlas, webapplicatie en bijbehorend content management. De OKV koppelt op regelmatige basis terug aan de Stichting Cultuurhistorie Voorst, de eindverantwoordelijkheid blijft bij de stichting. De OKV wordt in een deel van de werkzaamheden ondersteund door Erfgoed Gelderland (EG). Erfgoed Gelderland is een coöperatie waarin circa 180 erfgoedorganisaties samenwerken, kennis delen en het erfgoed presenteren. Het afgelopen jaar is gezocht naar een vorm om het totale project behap- en werkbaar te maken voor de OKV. Op basis van werkplannen wordt voor een bepaalde periode gewerkt aan afgebakende taken. Aan de overgang naar een nieuw collectieregistratiesysteem (database) is in 2019 een begin gemaakt. Dit systeem is gebruiksvriendelijker en sluit qua gebruiksmogelijkheden (in tegenstelling tot de huidige database) wel aan op de vereisten voor ontsluiting via een webapplicatie.

Karakteristieke gebouwen	
Inhoud	In 2018 en 2019 starten wij met een pilot 'bescherming karakteristieke panden' in de kern Teuge als onderdeel van een breed te ontwikkelen programma gericht op het behoud en bescherming van karakteristieke panden en bouwwerken. In de kern Teuge kiezen wij voor de uitwerking van de 'Kansenkaart Teuge' waarin wij samen met het dorp kansen hebben benoemd waarbij ook de uitstraling van de bebouwing een actiepunt is. Participatie met eigenaren speelt in deze pilot een grote rol. Samen met de eigenaren gaan we onderzoeken welke mogelijkheden er zijn en welke voordelen wij als gemeente daar tegenover kunnen zetten. Als blijkt dat deze pilot succesvol is, dan rollen wij deze methodiek uit over de karakteristieke panden in rest van de gemeente (kernen en buitengebied).
Beoogd effect	Beschermen karakteristieke panden en bouwwerken.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Op 24 juni 2019 is door de raad de motie 'Alles van waarde is weerloos' aangenomen. Dit heeft tot gevolg dat het college zich in 2019 heeft gericht op de opdracht die zij van de raad heeft gekregen. Er is een onderzoek in gang gezet waarbij in beeld is gebracht welke karakteristieke, cultuurhistorisch relevante gebouwen -niet zijnde monument- bescherming tegen vermindering of sloop behoeven. Dit onderzoek is zowel voor het buitengebied als voor de kernen uitgevoerd. Dit onderzoek is grotendeels afgerond. Daarnaast wordt verder uitgewerkt welke instrumenten de gemeente kan inzetten om deze gebouwen te beschermen tegen vermindering of sloop. Tevens wordt onderzocht op welke manier eigenaren van deze gebouwen advies en ondersteuning kunnen krijgen en welke kosten daarmee bij benadering gemoed zullen zijn. Aanvullend wordt uitgezocht in welke vorm participatie met eigenaren in deze opzet een rol kan krijgen. Dit onderzoek is nog gaande.

Afval

Aansluiting Circulus Berkel	
Inhoud	Op 1 januari 2019 gaat de gemeente Voorst toetreden tot Circulus-Berkel voor de afvalinzameling en verwerking. Voor de bewoners van de gemeente blijft de dienstverlening gelijk. Eerder al konden bewoners gebruik maken van de Recyclepleinen van Circulus-Berkel. Dit wordt gecontinueerd.
Beoogd effect	Circulus-Berkel verzorgt het afvalbeheer voor acht gemeenten. Het gaat om Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem en Zutphen. Specialismen en kennis is bij Circulus-Berkel goed geborgd. Ook biedt Circulus-Berkel goede mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De aansluiting bij Circulus Berkel is voorspoedig verlopen. Processen zijn weliswaar wat formeler geworden, maar klachten worden naar tevredenheid opgelost. We hebben te maken gekregen met afnemende financiële voordelen van het scheiden en apart verwerken van de diverse stromen. Door veranderende marktomstandigheden voor de recyclebare stromen (zoals voor textiel, PMD, papier) brengen die stromen steeds minder op. Dit komt door een toename van deze stromen op de markt, maar ook door wereldwijde invloeden. Dit is een landelijke trend. Voor 2019 resulteert dit in een verminderde opbrengst ten opzichte van de begroting. Dit komt met name door textiel en papier. De kostendekkendheid wordt hierdoor minder.

Stimulering circulaire economie door uitvoering te geven aan de motie "Luier niet voor(s)t, maar zamel in	
Inhoud	De verwachting is dat wij in de loop van 2019 kunnen gaan starten met de inzameling en verwerking van luiers. Er worden op dit moment in de regio twee methoden van verwerking onderzocht en uitgerold die in 2019 grootschalig operationeel lijken te kunnen worden.
Beoogd effect	Een milieukundig acceptabele, efficiënte en service gerichtere invulling van luierinzameling in de gemeente Voorst. De raad wordt eind 2018 geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom luierinzameling.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Binnen de gemeente Voorst bestaat de wens om luiers en incontinentiemateriaal gescheiden in te zamelen en te verwerken. Er is op dit moment nog geen milieutechnisch geschikte mogelijkheid voor grootschalige verwerking van luiers uit de gemeente Voorst tot een bruikbaar product. Circulus Berkel heeft in Cirkelwaarde verband opties lopen voor proeven met verwerking, maar al deze methodes zijn nog in ontwikkeling. De verwachting is dat het nog enkele jaren duurt voordat deze proeven uit de pilotfase komen en grootschalige verwerking mogelijk is.

Milieubeheer

Asbestonderzoek	
Inhoud	Om tijdig te voldoen aan de wetgeving rond asbest, willen wij de komende jaren hier extra inzet op doen. Wij gaan dit aanpakken op een manier die goed bij de Voorster samenleving past. In 2018 worden de eerste eigenaren van percelen geïnformeerd en krijgen ze begeleiding om zo in 2024 de gemeente Voorst asbestvrij te hebben.
Beoogd effect	Verbeteren van de leefomgeving door in 2024 asbestvrij te zijn.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Het "asbestdakenverbod 2024" is in juni 2019 door de Eerste Kamer verworpen. Of dit verbod er komt en wanneer, is momenteel onbekend. Daarom wachten veel dakeigenaren momenteel even met saneren en zetten we het benaderen van eigenaren op een laag pitje.

Uitvoering addendum duurzaamheid	
Inhoud	In 2016 heeft de raad ingestemd met het addendum bij de Nota Duurzaamheid. De projecten rond energiebesparing zijn in uitvoering en worden als positief ervaren. Op het gebied van het opwekken van duurzame energie wordt er gefocust op zonne-energie. Deze projecten hebben vaak een lange doorlooptijd waardoor de resultaten pas over enkele jaren te zien zijn. Met het structurele budget voor duurzaamheid kunnen de lopende projecten goed doorgezet worden en is er ruimte om nieuwe projecten op te pakken. Jaarlijks wordt er een rapportage opgesteld over de resultaten van het addendum bij de Nota Duurzaamheid. Er zal in 2020 een vierjarenplan opgesteld worden om inzicht te geven hoe energieneutraal Voorst in 2030 bereikt kan worden, dan zijn we ook in het bezit van de resultaten die tot dan toe bereikt zijn (voortgang zonneakkers etc).
Beoogd effect	Het doel is een energieneutrale gemeente in 2030 waarbij evenveel duurzame energie wordt opgewekt als wordt gebruikt. Dit wordt bereikt door 40% energiebesparing en de overige 60% wordt duurzaam opgewekt.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In 2019 zijn de projecten vanuit het addendum duurzaamheid voortgezet. Voor het verduurzamen van de woningen is het volgende aangeboden: <u>digitaal energieloket</u> , gesprekken met energiecoaches, adviezen van een energieadviseur, collectieve inkoop van isolatie en zonnepanelen en de stimuleringslening duurzaamheid. Voor het verduurzamen van bedrijven is ingezet op het stimuleren van energiebesparing en zonnepanelen op daken, maar heeft er ook toezicht plaatsgevonden op de wettelijke verplichting van energiebesparing. Door de inzet van nieuwe technieken zoals Heat Pipes en warmtepompen is in zwembad De Schaek een CO2 reductie van 66.000 KG gerealiseerd. In de tijdelijke huisvesting gemeentehuis draait een pilot met een waterstofketel; dit is mogelijk ook voor andere gebouwen een alternatief voor fossiele brandstoffen. In diverse gebouwen is oude verlichting vervangen door LED. Ook is weer groene elektriciteit ingekocht d.m.v. garanties van oorsprong. Om duurzame mobiliteit te stimuleren is in de zomer het evenement 'Beleef Elektrisch Rijden' georganiseerd en zijn er meerdere laadpalen geplaatst. Op het gebied van grootschalige opwek heeft u in 2019 twee verklaringen van geen bedenkingen afgegeven voor de locaties Broekstraat in Klarenbeek en het project Withagen. In totaal zijn er 55 hectare aan zonnepanelen vergund. Daarnaast zijn er stappen gezet voor de Regionale Energie Strategie en de Voorster Energie Strategie. In 2019 zijn 2 grote subsidie aanvragen gedaan voor 2020 voor het verduurzamen van woningen en bedrijven. Voor het verduurzamen voor de woningen worden de huidige projecten uitgebreid en worden er kleine maatregelen (tochtstrip, LED verlichting) beschikbaar gesteld. Voor bedrijven en instellingen wordt een energiescan tegen een scherpe prijs aangeboden. Dit project duurt 3 jaar en hiervoor wordt samengewerkt met de Werkgeverskring Voorst.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Afval	Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)	87 kg	87 kg	87 kg	CBS
Milieu-beheer	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	5,5%	5,5%	7,3%	RWS

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
2-1 Verkeer en vervoer	3.198.615	3.194.515	3.188.605	5.910
2-2 Parkeren	93.946	93.946	79.590	14.356
5-5 Cultureel erfgoed	256.954	471.073	384.079	86.994
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.742.948	1.862.241	1.843.861	18.380
7-2 Riolering	2.607.782	2.777.556	2.777.225	332
7-3 Afval	1.777.824	1.919.663	2.029.253	-109.590
7-4 Milieubeheer	1.088.414	1.380.102	1.144.946	235.156
7-5 Begraafplaatsen	180.571	180.571	184.228	-3.657
Totaal lasten	10.947.054	11.879.667	11.631.785	247.881
2-1 Verkeer en vervoer	79.988	79.988	153.033	73.046
5-5 Cultureel erfgoed	0	48.742	45.622	-3.120
5-7 Openbaar groen en recreatie	4.604	41.697	35.142	-6.555
7-2 Riolering	2.908.725	3.078.499	3.153.832	75.333
7-3 Afval	2.015.168	2.107.008	2.115.521	8.513
7-4 Milieubeheer	1.300	154.062	56.656	-97.406
7-5 Begraafplaatsen	198.531	198.531	213.199	14.668
Totaal baten	5.208.315	5.708.526	5.773.006	64.480
Saldo	-5.738.739	-6.171.141	-5.858.780	312.361

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.3 Bedrijvig Voorst

Wat wilden we bereiken

Economische promotie

De gemeente Voorst is uniek gelegen tussen IJssel en Veluwemassief. Zowel landschappelijk als cultuurhistorisch heeft Voorst veel te bieden. Om de effecten van al het fraais dat Voorst te bieden heeft te benadrukken worden hiervoor recreatieve en toeristische activiteiten ontplooid en aangemoedigd. Een communicatieoffensief om Voorst te promoten zal worden ontwikkeld.

Tevens hechten wij veel waarde aan het realiseren van snelle internetverbindingen in het buitengebied zowel voor de lokale economie als voor de inwoners.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De gemeente Voorst heeft behoefte aan extra industrieterreinen om nieuwe bedrijven op te vangen en bedrijfsverplaatsingen mogelijk te maken. Daarnaast is het van belang om bestaande bedrijventerreinen in goede conditie te houden of weer in conditie te brengen. De bestaande bedrijventerreinen Nijverheid, 't Belt verdienen een revitalisering.

Begeleide participatie en arbeidsparticipatie

De zorg voor mensen die buiten het arbeidsproces staan of dreigen te komen is aan de gemeente toevertrouwd en daar wordt ook verstandig inhoud aan gegeven. De participatienota is daarbij uitgangspunt en vormt een basis die getypeerd kan worden als 'zacht op de persoon hard op de inhoud'.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Inwoners die plannen hebben om een eigen bedrijf te beginnen moeten gebruik kunnen maken van gemeentelijke startersbegeleiding. Deze begeleiding moet ook ingezet worden voor mensen met een uitkering waarbij alle middelen moeten worden ingezet om belemmerende regels te verwijderen.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Economische promotie

Promotionele activiteiten om gemeente Voorst "op de kaart te zetten"	
Inhoud	In 2018 starten we met het ontwikkelen van een (vernieuwde) toeristische website voor de gemeente Voorst. Het concept IJsselvallei krijgt invulling. Ook starten we met de ontwikkeling van een wandelknooppuntennetwerk. Met de betrokken partijen op en rondom Bussloo en Teuge werken we aan een gebiedsplan voor beide gebieden. We faciliteren toeristische ondernemers in het onderling samenwerken en ontwikkelen van arrangementen om de toerist langer te laten verblijven. We werken hierbij samen met regionale partners.
Beoogd effect	Het toerisme in de gemeente een impuls geven, de gemeente Voorst beter als toeristische bestemming vermarkten.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De informatievoorziening en daarmee het lokaal gastheerschap wordt goed ingevuld met de vernieuwde website en de doorontwikkelde mini map. Ook in 2019 is de samenwerking met de Veluwe, Hanzesteden en de IJsselvallei positief gebleken. Zo is de Veluwe ook in 2019 de best bezochte bestemming van Nederland, hiervan plukt ook de gemeente Voorst de vruchten. We werken samen met partners aan het masterplan IJsselvallei om dit unieke gebied te ontwikkelen op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en (cultuur)toerisme om nog beter en duurzamer te kunnen inspelen op de bezoekersstromen van de Veluwe. Ondernemers wisselden kennis uit tijdens de netwerkbijeenkomsten en workshops. Het nieuwe beleid voor toeristisch recreatieve bebording is vastgesteld en wordt uitgevoerd. Twee studenten hebben onderzoek gedaan naar de positionering van de gemeente Voorst en naar de behoefte van een fysiek toeristisch informatiepunt. Zij hebben een marketingplan voor de Voorster IJsselvallei en een adviesrapport voor een fysiek toeristisch informatiepunt opgeleverd. Uit de gesprekken met het routebureau Veluwe en Stichting Landschapsbeheer Gelderland blijkt dat het opnemen van de klompenpaden in een toekomstig wandelknooppuntennetwerk aandacht vraagt. Hierdoor kunnen we de ontwikkeling van het wandelknooppuntennetwerk nu nog niet realiseren. Er is wel een nieuw klompenpad gerealiseerd in Voorst, dat een goede toevoeging is voor ons recreatief netwerk. Voor de twee evenementen in 2020 voor het thema 75 jaar vrijheid zijn de voorbereidingen gestart samen met de inwoners van de gemeente. In de begroting 2020 is dit onderwerp terug te vinden in programma Dienstverlenend Voorst. Het gebiedsplan voor de ontwikkeling van het recreatief cluster Bussloo krijgt verder vorm. Ook hier werken we samen met de ondernemers aan en rondom de recreatieplas. De 1 op 1 gesprekken en de tweede ontbijtsessie met ondernemers leverden waardevolle informatie op die richtinggevend zijn voor het verdere proces.

Deelname aan WiFi4EU	
Inhoud	Naar aanleiding van de motie WiFi4EU wordt er een subsidieaanvraag voorbereid voor Twello-Centrum.
Beoogd effect	Gratis internet in Twello Centrum.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Als gevolg van teveel inschrijvingen voor de EU subsidie heeft Voorst geen subsidie toegewezen gekregen. Wij hebben tijdens en na afloop van dit traject contact gehad met de ondernemers. Gezien het moeizaam verkrijgen van subsidie en de geringe behoefte vanuit de ondernemers is besloten geen aanvraag meer in te dienen. Hiermee is de motie afgedaan.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Revitalisering industrieterreinen	
Inhoud	In 2018 starten we met een analyse van het huidige functioneren van onze bedrijventerreinen en de kwalitatieve en kwantitatieve vraag op korte, middellange en lange termijn.
Beoogd effect	Actieplan voor de komende jaren voor het creëren van toekomstbestendige bedrijventerreinen in de gemeente Voorst, waaronder Nijverheid en 't Belt.
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>Per bedrijventerrein hebben we vervolgacties uitgezet. Voor Nijverheid en 't Belt was de belangrijkste conclusie dat de locatie zonder ingrijpen waarschijnlijk in de toekomst niet meer zal voldoen aan de vestigingseisen van bedrijven. In 2019 is dan ook een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een plan waarmee we het bedrijventerrein weer toekomstbestendig maken. Hiervoor verleende ook de provincie Gelderland subsidie. We werken samen met de bedrijven op het terrein en de werkgeverskring Voorst. Zo hebben bedrijven tijdens een tweede goed bezochte ontbijtsessie op Nijverheid en 't Belt de thema's die voor hen belangrijk zijn verder uitgediept. Ook vonden er 1 op 1 gesprekken plaats. De uitkomsten daarvan vormen een belangrijke basis voor de op te stellen ontwikkelingsscenario's voor het terrein.</p> <p>Voor bedrijventerrein Engelenburg was de conclusie van het onderzoek dat er aandacht nodig is om het niveau van het terrein goed te houden. De bedrijven op het terrein gaven aan dat o.a. de organisatiegraad een aandachtspunt is. Vanuit het verbeteren van de organisatiegraad ontstaan kansen om het kwaliteitsniveau ook voor de langere termijn vast te houden. Voor Engelenburg is een plan van aanpak opgesteld om samen met de bedrijven op het terrein te verkennen of er voldoende draagvlak is voor samenwerking. Ook hiervoor verleende de provincie Gelderland subsidie. Een werkgroep met daarin 5 bedrijven vanuit Engelenburg, de Werkgeverskring en de gemeente verkent waar de kansen liggen.</p>

Begeleide participatie

Ontwikkeling Delta	
Inhoud	De gemeente Zutphen heeft aangegeven de Wsw op een andere manier, zelfstandig, in te willen vullen. Zutphen en Brummen hebben aangegeven te willen uittreden tot de gemeenschappelijke regeling Delta. Er wordt momenteel door de gemeenten Voorst, Lochem en Bronckhorst onderzocht wat de mogelijkheden zijn om in afgeslankte vorm de GR Delta voort te zetten en er ligt een intentie om met deze drie gemeenten door te gaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar de financiële consequenties en overige gevolgen. In het najaar van 2018 zal hier meer helderheid over kunnen worden gegeven.
Beoogd effect	Continuering van de werkvoorziening Wsw.
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>In 2019 is besloten tot opheffen van de gemeenschappelijke regeling Delta en het opheffen van de BV. In het najaar van 2019 is verder gewerkt aan hoe dit er in de praktijk uit zou gaan zien, met de nadruk op continuering van de afspraken met en de verplichtingen jegens de Wsw'ers. Met ingang van 1 januari 2020 voeren wij de Wsw zelf uit.</p> <p>Vanuit Delta zijn een consulente en jobcoach overgenomen. Een derde consulente is zelf aangetrokken. Alle contracten van de Wsw'ers zijn overgenomen inclusief de daarbij behorende detacheringen en begeleid-werk-overeenkomsten. De Wsw'ers zijn hierdoor bij de gemeente Voorst in dienst gekomen. De administratieve afwikkeling van Delta (in liquidatie) loopt via de gemeente Bronckhorst als penvoerder.</p>

Arbeidsparticipatie

De acties uit de nota Plek op de Werkvloer uitvoeren	
Inhoud	In Maart 2017 is de nota "plek op de werkvloer; een inclusieve arbeidsmarkt vastgesteld. In 2019 blijven we de opgenomen acties uitvoeren zoals een Voorster offensief richting werkgevers, het aandacht hebben voor instroompreventie, gemeentelijk werkgeverschap, sociaal ondernemerschap en een interne organisatieverandering. In 2019 blijft de focus op het meedoen bij werkgevers op de werkvloer in plaats van meedoen in reïntegratie trajecten in (beschutte) werkomgevingen. Dit draagt bij aan de doelstelling dat in 2020 ten minste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever in Voorst of de regio heeft.
Beoogd effect	We willen bereiken dat in 2020 tenminste 50% van de mensen met een uitkering een plek op de werkvloer bij een werkgever heeft.
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>In de afgelopen jaren is het aantal uitkeringen fors gedaald. Belangrijkste reden is uitstroom naar werk. De daling wordt ook veroorzaakt doordat minder mensen een beroep doen op bijstand, omdat ze in deze arbeidsmarkt makkelijker werk vinden. De afname van het aantal uitkeringen lijkt nu te stabiliseren.</p> <p>De doelgroep die nu overblijft heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Een derde van deze groep heeft langer dan vijf jaar een uitkering, terwijl de helft van de totale doelgroep gedurende één tot vijf jaar een uitkering heeft. Deze mensen hebben veel begeleiding nodig om de stap naar de reguliere arbeidsmarkt te maken. Eén van onze gemeentelijke klantmanagers geeft hiervoor zelf trainingen en ook begeleiden en coachen we als gemeente zelf de mensen naar passend werk. Het resultaat hiervan is dat ongeveer 50% van de deelnemers een (parttime) baan heeft gevonden bij een werkgever.</p> <p>In de huidige, krappe arbeidsmarkt hebben de werkgevers moeite om hun vacatures in te vullen. Hierdoor hebben ze weinig tijd en ruimte om begeleiding te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit maakt het lastig om de doelstelling om 50% van het toenmalige klantenbestand mee te laten doen bij werkgevers op de werkvloer te realiseren. Op dit moment doet ongeveer tweederde van het totale bestand actief mee in de samenleving, waarvan iets meer dan een derde bij een werkgever.</p>

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	144	122	155	LISA
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	57,9%	56,6%	56,3%	LISA
Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	67,8%	68,8%	69,2%	CBS
Arbeidsparticipatie	Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	6,7	9,4	9,4	CBS
Arbeidsparticipatie	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	904,3	755,5	907,2	LISA

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
3-1 Economische ontwikkelingen	241.459	241.459	204.355	37.104
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.499	7.499	7.499	0
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	37.110	37.110	18.833	18.278
3-4 Economische promotie	239.092	348.387	244.610	103.777
6-4 Begeleide participatie PR3	1.747.425	1.997.425	1.939.448	57.977
6-5 Arbeidsparticipatie	606.220	678.220	735.979	-57.759
Totaal lasten	2.878.806	3.310.102	3.150.724	159.378
3-1 Economische ontwikkelingen	0	0	5.510	5.510
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	53.902	53.902	48.957	-4.945
3-4 Economische promotie	174.576	194.576	196.491	1.915
Totaal baten	228.478	248.478	250.959	2.481
Saldo	-2.650.329	-3.061.624	-2.899.765	161.859

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in jaarrekening.

3.4 Gezond Voorst

Wat wilden we bereiken

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Een school vervult een belangrijke rol in een kern of wijk. Als een kind problemen ervaart is de school vaak de eerste plek waar dit gesignaleerd wordt. De school kan samen met het samenwerkingsverband ondersteuning en begeleiding bieden indien het gaat over leer- of cognitieve problematiek. Als de problemen op andere gebieden spelen kan samen met medewerkers van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gekeken worden welke hulp het meest passend is. Daarnaast leidt ongeoorloofd schoolverzuim tot voortijdig schoolverlaten wat nadelig is voor de leerling zijn/haar carrière op de arbeidsmarkt. De leerplichtambtenaar werkt samen met de scholen om vroegtijdig ongeoorloofdverzuim te signaleren en te beperken waardoor leerlingen een startkwalificatie kunnen behalen.

Het is belangrijk om naast de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden bezig te zijn met bewegen, muziek en kunst. In overleg met de scholen wordt bekeken hoe de gemeente hieraan een bijdrage kan leveren zonder dat hier direct een financiële bijdrage voor nodig is. Instandhouding van de unieke, specifieke schoollogopedie, zoals deze in de gemeente Voorst is georganiseerd, is van belang omwille van de taal-spraak ontwikkeling van alle jonge kinderen in de gemeente Voorst.

In 2018 is een nieuwe beleidsnota kinderopvang Gemeente Voorst 2018-2022 vastgesteld. De gemeente Voorst werkt toe naar een stelsel voor jeugdhulp dat erop gericht is dat ieder kind gezond en veilig opgroeit en zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan de maatschappij, daarbij rekening houdend met zijn ontwikkelingsniveau. Vanuit het juridisch en maatschappelijk kader zijn ouders hier als eerst verantwoordelijk voor.

Sportbeleid en activering

Sport en bewegen heeft een positieve invloed op de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling; het bevordert incasservermogen en pakt goed uit op de fysieke gesteldheid. Verantwoorde initiatieven vanuit het maatschappelijk veld voor gratis sporten en bewegen voor kinderen tot en met twaalf jaar moeten verder gestroomlijnd, gefaciliteerd en ontwikkeld worden. Ook de groep jongeren van twaalf tot achttien jaar wordt hierbij betrokken.

Cultuur

Kunst en cultuur kunnen ingezet worden als verbindend element in de preventieve taken binnen het sociaal domein bijvoorbeeld muziekonderwijs voor jongeren en muziek, dans, zang en beeldende vorming als verbindend element voor ouderen. De gemeente kan hierin verschillende rollen hebben: faciliterend, soms initiërend of als (bescheiden) co-financier. Koppeling met het project Voorst onder de Loep is in de uitwerking een essentieel onderdeel.

Samenkracht en burgerparticipatie

Een goede integratie van statushouders is belangrijk. Het beleid omtrent de integratie van statushouders moet geïntensiveerd en uitgebreid worden met name naar die statushouders die al langdurig in onze gemeenschap verblijven maar nog niet geïntegreerd zijn geraakt. Daarnaast is het van belang om tijdig te kunnen anticiperen op een nieuwe toestroom van vluchtelingen gelet op de ontwikkelingen in oorlogsgebieden en een nieuwe toestroom als gevolg van familiehereniging.

Jeugdzorg

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is de toegang voor hulp voor alle kinderen en jongeren in de gemeente Voorst. De essentie van de werkwijze van het CJG is dat kinderen/jongeren of hun ouders met een hulpvraag worden toegeleid naar passende hulp. Deze passende hulp kan gevonden worden in de voorliggende/preventieve voorzieningen, maar kunnen ook, indien dat nodig is, uitgevoerd worden door jeugdhulpaanbieders werkzaam in het curatieve domein. Belangrijk daarbij is de laagdrempeligheid/bereikbaarheid van het CJG en tevens het aanbod van hulp. Wachtlijsten werken negatief uit op deze laagdrempeligheid en beschikbaarheid.

Vanaf 2019 treedt de nieuwe integrale raamovereenkomst voor Jeugd, Wmo en MO/BW in werking. Met de raamovereenkomst wordt een meerjarig contract aangegaan met zorgaanbieders. Door integrale producten en tarieven te ontwikkelen, is bijgedragen aan de doorlopende zorglijn. Cliënten worden hierdoor naar verwachting minder gehinderd door verschillende wetgeving en leeftijdsgrenzen. Door beter toezicht te houden op de kwaliteit van zorg wordt ook gewaakt voor zorgaanbod dat onvoldoende voldoet aan de eisen van de Jeugdwet. De komende jaren wordt deze nieuwe vorm van toezicht geëvalueerd en zo nodig doorontwikkeld. De financiële consequenties van de integrale tarieven wordt doorlopend gemonitord.

Daarnaast wordt op lokaal niveau verder ingezet op de doorontwikkeling van casus- en procesregie. Goede regievorming is essentieel voor een kwalitatieve goede uitvoering van de hulp bij de cliënt waarbij de doelen behaald worden die vooraf geformuleerd zijn.

Volksgezondheid

Gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming zijn de twee pijlers van volksgezondheid. De aandachtsgebieden voor het bevorderen van de volksgezondheid zijn jeugdgezondheidszorg, alcoholpreventie, bevorderen van bewegen om overgewicht tegen te gaan, (stoppen met) roken, mentale gezondheid en het voorkomen van diabetes. Gezondheidsbescherming heeft onder andere betrekking op besmettelijke infectieziektenbestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg en psycho-sociale hulp bij calamiteiten.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Deelname project Voorleesexpress	
Inhoud	In 2018 heeft de gemeente Voorst de Voorleesexpress van de Bibliotheek voor het eerst gefinancierd. Vanaf 2019 is deze financiering structureel en in de begroting opgenomen. Het project dat leesvaardigheden bevordert, past binnen het streven van het college naar het verminderen van leesachterstand in de gemeente Voorst.
Beoogd effect	De Voorleesexpress heeft een uniek concept waarbij vrijwilligers van de bibliotheek voorleesactiviteiten verzorgen bij kinderen thuis. Vrijwilligers komen bij de gezinnen thuis en maken kinderen en ouders bekend met de Nederlandse taal door voor te lezen. Ze proberen op deze manier de leesvaardigheid te bevorderen waar deze achterblijft. Het project bereikt meerdere doelen die ook in Voorst onder de Loep worden beoogt. Het project bereikt dat vrijwilligers en betrokken gezinnen aansluiten bij de Voorster gemeenschap. Daarnaast kunnen de vrijwilligers leden van het gezin wijzen op voorzieningen in de gemeente en eventuele andere sociale problematiek signaleren.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De Voorleesexpress is geïntegreerd in het bestaande beleid en wordt uitgevoerd door de Bibliotheek Brummen-Vorst. Dit is een zogenoemde voorliggende of algemene voorziening waarbij niet geregistreerd wordt hoeveel deelnemers er zijn en wat de exacte effecten op de verschillende deelgebieden zijn. De effecten worden in breder opzicht binnen het Sociaal Domein geëvalueerd.

Terugdringen vroegtijdige schoolverlaters en thuiszitters	
Inhoud	Vanaf 1 januari 2018 voeren we als gemeente Voorst de leerplicht en kwalificatieplicht weer in eigen beheer uit. Daarnaast hebben we de uitvoering van het RMC in eigen beheer overgenomen van de centrum gemeente Apeldoorn.
Beoogd effect	Uitvoering van leerplicht/kwalificatieplicht/RMC in eigen beheer heeft tot doel een goede sluitende keten te ontwikkelen waardoor vroegtijdige signalering en toeleiding naar passend onderwijs of ondersteuning/begeleiding naar de arbeidsmarkt beter vorm gegeven kan worden. Kennis hebben van de mogelijkheden van onze lokale scholen in combinatie met een goede relatie met lokale werkgevers geeft een vermindering van voortijdig schoolverlaters en thuiszitters. Dit betekent dat er heldere werkafspraken ontwikkeld worden tussen leerplicht/RMC en klantmanagers participatie over toeleiding van jongeren naar de arbeidsmarkt of ander soortige daginvulling. Daarnaast wordt gericht in kaart gebracht welke lokale mogelijkheden op het gebied van arbeid/dagbesteding/ onderwijs voor deze kwetsbare groep jongeren op dit moment beschikbaar is. Het gebruik maken van deze lokale mogelijkheden wordt geoptimaliseerd.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Op een aantal basisscholen is op proef gestart met de inzet van onderwijsassistenten om kinderen te ondersteunen die zonder begeleiding mogelijk niet naar school zouden kunnen gaan. Doel van deze proef is ervoor te zorgen dat het kind naar (regulier) onderwijs kan blijven gaan, goed aan te sluiten bij de behoeften van de school en daarnaast de inzet van zwaardere jeugdhulp op school mogelijk te voorkomen. Voorster basisscholen, samenwerkingsverband passend onderwijs en de gemeente trekken hierin samen op. Ook is ingezet op een beter bereik van voortijdig schoolverlaters door de communicatiemiddelen nog beter op de doelgroep af te stemmen. Hierbij is onder andere de hulp van jongeren zelf ingeroepen.

Samenwerking jeugdhulp en onderwijs	
Inhoud	Het passend onderwijs (schoolbesturen) is verantwoordelijk (zowel inhoudelijk als financieel) voor leerlingen die cognitieve- of leerproblematiek ervaren gedurende zijn/haar onderwijs carrière. De gemeente is verantwoordelijk voor de jeugdhulp (inclusief jeugd GGZ). Goede afstemming en integraliteit is belangrijk indien vanuit beide domeinen ondersteuning/begeleiding gewenst is. Het efficiënt en effectief inzetten van hulp en ondersteuning is een aandachtspunt voor zowel gemeenten als schoolbesturen. Om ervaring op te doen met alternatieve vormen van financiering en inzetten van hulp worden een tweetal pilots uitgevoerd.
Beoogd effect	Zowel schoolbesturen als gemeente willen de beschikbare middelen zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten. De samenwerking tussen onderwijs en gemeente is een continu proces maar is daarentegen niet altijd eenvoudig met name door de gescheiden werelden op het gebied van financieringsstromen en wetgeving. Door meer te kijken naar de mogelijkheden worden in gezamenlijkheid een tweetal pilots uitgevoerd.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Regionale pilots met de gemeenten Zutphen, Brummen, Lochem en het samenwerkingsverband Passend Onderwijs IJssel Berkel zijn gestart, onder andere op het thema integraal arrangeren. Deze pilots lopen door in 2020 en er vindt vervolgens een evaluatie plaats. Op basis daarvan wordt besloten over al dan niet vervolg en inbedding. Op lokaal niveau is op initiatief van een aantal Voorster basis scholen in 2019 gestart met de pilots "betere doorstroom van primair naar voortgezet onderwijs". Ook is ingezet op het nog beter aansluiten van schoolmaatschappelijk werk op de behoeften en wensen van de scholen.

Kinderopvang	
Inhoud	In 2018 hebben we een nieuwe financieringsmethodiek ingevoerd in overleg met de kinderopvangorganisaties om meer transparantie te kunnen geven, flexibeler te kunnen zijn en aan te sluiten bij de behoeftes van de kinderen. In 2019 zullen we dit beleid evalueren en verder doorontwikkelen.
Beoogd effect	Met ons nieuwe beleid sluiten wij aan bij de kwaliteitseisen van de Wet innovatie kwaliteit kinderopvang (IKK). Dit zijn; veiligheid en gezondheid, de ontwikkeling van het kind centraal stellen, stabiliteit en meer ruimte voor pedagogisch maatwerk, kinderopvang is een vak.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Het nieuwe beleid is goed ontvangen bij zowel de ouders als de kinderopvang. Aansluiten bij de draagkracht van ouders laat vooral bij 'alle peuters naar de voorschool' zien dat ouders hun peuter eerder naar de kinderopvang laten gaan. De doelstelling om meer peuters naar de voorschool te krijgen is hierdoor gehaald. Het gemeentelijk deel van de voorschoolse educatie (VE) (voorheen voorschoolse en vroegschoolse educatie VVE) geeft kinderopvang de mogelijkheid om aan de wettelijke eisen voor VE te voldoen. Wel staan door het succes van het beleid en de toename in het aantal aanvragen de budgetten onder druk.

Sportbeleid en activering

Uitvoering motie gratis sporten, initiatieven vanuit maatschappelijk veld ontwikkelen	
Inhoud	Door een beweegcoördinator en buurtsportcoach worden er naschoolse sport- en beweegactiviteiten aangeboden voor basisschoolkinderen. Tevens wordt onderzocht waar de behoefte ligt bij de leeftijd 12-18 jaar om sporten- en bewegen te stimuleren.
Beoogd effect	Sporten en bewegen hebben een positieve invloed op de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling. Verhoging sportparticipatie kinderen en jongeren.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De evaluatie Voorst Actief on Tour (VAoT) heeft plaatsgevonden in januari 2020. Deelnamecijfers bevestigen het succes van VAoT. Zowel deelnemers als ouders en onderwijs zijn enthousiast. Dit is gebleken uit enquêtes. De motie 'time out' is aangenomen in de raadsvergadering van 27 januari 2020. Nadat het lokaal sport- en beweegakkoord is opgesteld wordt een uitgewerkt plan met betrekking tot "Kies je sport" voorgelegd. Bij de doorontwikkeling met 'Kies je sport!' voor de leeftijd 12-18 jaar wordt duidelijk waar de behoefte ligt.

Samenkracht en burgerparticipatie

Intensivering en uitbreiding beleid omtrent integratie statushouders	
Inhoud	Blijven inzetten op het Intensieve Inburgeringstraject Voorst (IITV). Dit traject is in augustus 2018 het tweede jaar ingegaan. Daarnaast ontwikkelen en voeren uit een taalaanbod voor statushouders die geslaagd zijn voor hun inburgering, maar de taal nog steeds onvoldoende spreken om kansrijk te zijn op de arbeidsmarkt, en zich bovendien slecht zelfstandig kunnen redden.
Beoogd effect	Vergroten van de zelfredzaamheid in zijn algemeenheid en van de kansen op betaalde arbeid in het bijzonder.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Door de lage instroom van statushouders in 2019 is het intensieve inburgeringstraject in december 2019 gestopt. De laatste vijf cursisten zijn overgedragen aan een taalschool in Twello. Na een succesvolle pilot zijn we na de zomervakantie officieel van start gegaan met het aanbieden van extra taallessen in Twello. Tevens is geïnvesteerd in 'meedoen-trajecten' die bijdragen aan taalontwikkeling en werkervaring. In het najaar van 2019 zijn er extra rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor maatschappelijke begeleiding en het verhogen van het taalniveau van statushouders. Deze uitvoering van de plannen die hiervoor gemaakt zijn, vinden deels pas in 2020 plaats. Hierbij is sprake van een sterke samenhang met de begeleiding naar werk en arbeidsparticipatie. Daarnaast is, zowel lokaal als regionaal, gewerkt aan de voorbereidingen voor de nieuwe Wet Inburgering die op 1 januari 2021 van kracht wordt. Het is onze verwachting dat de toename van kosten die dit naar verwachting met zich mee brengt, gecompenseerd zal worden door een hogere uitkering uit het gemeentefonds.

Wijkteams

Centrum voor Jeugd en Gezin/Integrale frontoffice Sociaal Domein	
Inhoud	<p>Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is de toegang voor hulp en ondersteuning voor kinderen / jeugdigen en zijn/jaar ouders in de leeftijd van 0-18 (23) jaar.</p> <p>Goede samenwerking tussen het CJG en Maatschappelijk Netwerk Voorst (MNV) is belangrijk voor een effectieve en efficiënte dienstverlening aan burgers op het gebied van Wmo- en jeugdhulp. Deze samenwerking kan met de huidige ervaringen van de afgelopen jaren verder doorontwikkeld worden. De ervaringen geven aan dat met name op het gebied van complexe hulpvragen zowel inzet gewenst is van het CJG als MNV. Dit vraagt een verdere verfijning van samenwerkingsafspraken zowel inhoudelijk (beleidsmatig) als op het niveau van uitvoering.</p> <p>De revitalisering van het gemeentehuis zorgt ervoor dat de integratie ook fysiek verdere gestalte krijgt, eerst in het Kulturhus en daarna in het nieuwe gemeentehuis.</p>
Beoogd effect	Er ontstaat een integrale frontoffice Sociaal Domein die past binnen de vernieuwde en toekomstbestendige visie op dienstverlening die in ontwikkeling is. Werkwijzen van medewerkers van het CJG en MNV worden verder geüniformeerd.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Binnen het CJG is samenwerking met zowel interne als externe partners een continue proces. Ook in 2019 zijn daar nieuwe stappen ingezet met name als het gaat over samenwerking bij complexe vraagstukken. Evaluatie van deze weerbarstige processen is daarbij een belangrijk instrument om zowel de successen als de verbeterpunten met elkaar helder te hebben.

Maatwerkdienstverlening 18-

Passende Jeugdhulp dichtbij de thuissituatie	
Inhoud	In 2019 willen we kijken of er aanbod in de regio ontwikkeld kan worden om jongeren passende hulp te bieden die nog meer aansluit bij hun eigen thuissituatie of netwerk. Dat kan in de vorm van steungezinnen, maar ook met de inzet van mentoren uit het eigen netwerk van de jongere. Hiermee kan het eigen netwerk nog beter ingezet en versterkt worden.
Beoogd effect	Meer hulp dichtbij en samen met het eigen netwerk. Jongeren krijgen de hulp en de hulpverleners die ze zelf aanspreekt en die ze idealiter zelf hebben uitgekozen.
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>Het zo thuis mogelijk opgroeien is voor elke jongere het streven. Het CJG blijft met jongere en ouders/opvoeders onderzoeken wat de best passende zorg is. In de regio is een team ervaringsdeskundigen (ED) werkzaam die jongeren kunnen begeleiden in het dagelijks leven vanuit hun eigen ervaring in de jeugdhulp. Team ED heeft ook in 2019 kinderen uit de gemeente Voorst begeleid. Dit gebeurt laagdrempelig, zonder indicatie of beschikking.</p> <p>Pleegzorg en gezinshuizen hebben verder de voorkeur boven intramurale behandelcentra. In 2019 is ook al gewerkt volgens de ministeriële regeling dat verblijf in gezinshuizen onder de jeugdwet verlengd kan worden tot 23 jaar indien dat gewenst en passend is. De casuïstiek heeft in 2019 geen aanleiding gegeven om extra voorzieningen te realiseren.</p>

Wijziging woonplaatsbeginsel	
Inhoud	Per 2021 wijzigt het woonplaatsbeginsel. Dit geeft een grote verandering voor Voorst sinds de transitie in 2015. Elke gemeente blijft door deze wijziging financieel verantwoordelijk voor alle jongeren die uit de eigen gemeente komen en voor alle jongeren die tijdelijk intramuraal geplaatst worden in een andere gemeente. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen voogdij en niet-voogdij-jongeren. Dat betekent dat wij de voogdijcliënten financieel en zorginhoudelijk gaan overdragen naar de oorspronkelijke gemeente van herkomst. Wij zullen alleen nog financiën ontvangen voor de jongeren die voor hun intramurale plaatsing in de gemeente Voorst woonden. De werkzaamheden om deze groep over te dragen zal een grote administratieve inspanning vragen, maar na afronding een sterke administratieve lastenvermindering opleveren.
Beoogd effect	Een beter zicht op de zorgkosten voor de jongeren uit de gemeente Voorst en een beter inzicht in de zorgpopulatie ten opzichte van de budgetuitnutting voor Jeugdhulp.
Verantwoording Jaarrekening 2019	<p>Onze ervaringen en knelpunten met betrekking tot het huidige woonplaatsbeginsel hebben we meegegeven aan het Rijk en VNG bij de voorbereiding van het wetsvoorsel over de wijziging woonplaatsbeginsel. De besluitvorming heeft hierover recent plaatsgevonden met als resultaat dat het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2021 wordt gewijzigd. Concreet betekent dit dat voor onze gemeente het aantal voogdijkinderen fors zal dalen, en daarmee ook de kosten voor de jeugdzorg. Hier wordt echter ook in de uitkering van het Rijk rekening mee gehouden.</p> <p>In 2019 zijn we al gestart met de voorbereiding voor de overdracht van voogdijcliënten naar andere gemeenten. Dit zal in 2020 gecontinueerd worden waarbij ook het Rijk een implementatieproces gaat ontwikkelen om gemeenten daarin te ondersteunen. In 2021 volgt een afrekening voor de gemeenten die door de t-2 systematiek een (groot) nadeel hebben ondervonden.</p>

Persoons Gebonden Budget (PGB)	
Inhoud	In 2019 zien we een stijging van de budgetten die voor een PGB beschikbaar worden gesteld, niet zozeer in aantallen cliënten. PGB wordt naast Zorg in Natura als mogelijkheid geboden om zorg te krijgen. Met een PGB kunnen bij voorbeeld zorgaanbieders worden ingezet die geen raamovereenkomst hebben. We controleren met de budgethouders of deze zorgaanbieders voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen uit de Jeugdwet en de raamovereenkomst, in overeenstemming met onze Verordening Jeugdhulp 2019.
Beoogd effect	Nog meer regie over de inzet van jeugdhulp, en de mogelijkheid om informele zorg in te zetten. Door de in te zetten zorgaanbieders op de vastgestelde kwaliteitseisen te controleren, wordt voorkomen dat PGB-budgethouders zorg geleverd krijgen die kwalitatief ondermaats is. Door het PGB zijn er ook zorgvormen mogelijk die niet via de Raamovereenkomst mogelijk zijn.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De hoge uitnuttingsgraad van de toegekende budgetten in de eerste helft van 2019 heeft niet doorgezet in het restant van het jaar. Wel is het budget licht overschreden, maar hiertegenover staat dat er lagere uitgaven waren voor maatwerkvoorzieningen. Er lijkt dus sprake te zijn van een verschuiving. De PGB voor jeugd is in 2019 volgens verwachting ingezet voor passende en soms niet-conventionele maatwerk-arrangementen. Hierbij is telkens een afweging gemaakt naar de vaardigheden van de cliënten om het PGB te beheren om de soms zeer specialistische zorg te garanderen die de cliënt nodig heeft.

Actieplan kostenbeheersing jeugdzorg en Wmo	
Inhoud	In het Voortgangsbericht 2019 hebben wij u geïnformeerd over maatregelen in het kader van kostenbeheersing binnen de jeugdzorg en de Wmo: <ol style="list-style-type: none"> 1. het vergroten van ons inzicht op de nog te verwachten declaraties aan de hand van de afgegeven toewijzingen; 2. het doorontwikkelen van procesregie door de toegangen; 3. het intensiveren van de samenwerking met huisartsen, scholen etc.; 4. het structureel voeren van accountgesprekken met zorgaanbieders, en 5. aanhaken bij of zelf voeren van gesprekken met het ministerie, de VNG, de provincie etc. om de financieringsproblematiek bij alle partijen helder in beeld te brengen en waar mogelijk aanspraak te kunnen maken op extra financiële ondersteuning.
Beoogd effect	De maatregelen moeten leiden tot effectievere beheersing van de uitgaven binnen de jeugdzorg en de Wmo, los van de autonome ontwikkelingen zoals cao-ontwikkelingen en externe wet- en regelgeving.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De actiepunten zijn in 2019 opgepakt door binnen de bestaande beleidsvelden het accent te leggen op deze punten. Er is met name ingezet op het beter inzichtelijk krijgen van de gegevens die we al hebben, zoals de verhouding tussen beschikking en de werkelijke inzet van zorg (verzilverings- of uitnuttingsgraad). Hierin is ook samengewerkt met de leverancier van ons ICT-systeem voor jeugd en Wmo, Topicus. Op dit moment is het door een combinatie van factoren -deels technisch, deels door afspraken in onze regionale raamovereenkomst- nog niet mogelijk om een getrouw en volledig beeld van de verzilveringsgraad te laten zien. De verwachting op dit moment is dat dit in de loop van 2020 wel het geval zal zijn, en we werken hierin nauw samen met Topicus en een aantal andere gemeenten waaronder Twenterand en Zwolle. Wel hebben we door het implementeren van een uitbreiding van ons toewijzings- en declaratiesysteem beter en sneller inzicht in het declaratiegedrag van aanbieders. Deze uitbreiding is eind 2019 aan ons beschikbaar gesteld en we blijven hieraan samen met de leverancier doorontwikkelen. De eerste stappen voor een betere invulling van ons opdrachtgeverschap zijn hiermee gezet, en in 2020 zal dit punt verder worden uitgewerkt binnen de diverse andere beleidstaken binnen jeugd en Wmo. Daarnaast hebben we gewerkt aan verdere kostenbeheersing. Zo hebben we met huisartsen gesproken over een sterkere verbinding tussen de toegang CJG/MNV en huisartsen. Dit heeft geresulteerd in bepaling van thema's die we samen met de huisartsen uitwerken. Daarnaast vindt er een pilot plaats bij een van de huisartsen in onze gemeente waarbij een maatschappelijk werker mee werkt aan verbinding met het voorliggende veld. In 2019 is voor de jeugdzorg geen sprake van een groot bedrag aan nagekomen facturen van voorgaande jaren zoals dat in 2018 wel het geval was. Dit is deels te danken aan landelijke afspraken, maar vooral omdat wij meer hebben geïnvesteerd in accountmanagement, zowel lokaal als regionaal, en het betere inzicht in afwijkingen in het declaratiegedrag van aanbieders. Hierdoor sloot de prognose beter aan bij de werkelijkheid.

Volksgezondheid

Jeugdgezondheidszorg (Jeugdgezondheid Adolescenten (voorheen Extra Contactmoment Adolescenten (ECA)))	
Inhoud	Gemeenten zijn volgens de Wet Publieke Gezondheid (WPG) en het Besluit Publieke Gezondheid verantwoordelijk voor het aanbieden van een landelijk preventief gezondheidszorgpakket aan alle jeugdigen tot en met 18 jaar. Vanaf 1 januari 2015 is in het basispakket JGZ opgenomen dat een structureel aanbod moet worden gedaan aan jongeren vanaf 14 jaar. Dit contactmoment heet Jeugdgezondheid Adolescenten (voorheen ECA). Vanaf 2020 wordt naast het regulier voortgezet onderwijs ook het praktijkonderwijs meegenomen in dit contactmoment. Daarnaast zijn er extra ontwikkelkosten voor gezonde School noodzakelijk. Dit betekent dat er extra middelen beschikbaar moeten komen om hier uitvoering aan te kunnen geven.
Beoogd effect	In de jongere leeftijd van kinderen zijn er meerdere contactmomenten. Daarentegen zijn er weinig contactmomenten in de risicovolle leeftijd van de puberteit/adolescenten. Om vroegtijdig jongeren in een kwetsbare situatie te kunnen signaleren is uitvoering van het contactmoment Jeugd van belang.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Het contactmoment Jeugdgezondheid Adolescenten zorgt voor een vroegtijdige signalering van jongeren in een kwetsbare situatie en wordt uitgevoerd door de GGD Noord- en Oost Gelderland (NOG). De preventie richt zich op gezond gewicht, roken, veilig vrijen, gebruik van alcohol en drugs, weerbaarheid, depressie en schoolverzuim. In 2019 zijn er in onze gemeente bij 2 scholen voor voortgezet onderwijs contactmomenten geweest en is ook het praktijkonderwijs meegenomen. De GGD richt zich bij dit contactmoment onder andere op de Gezonde School-methodiek, digitaal contact met adolescenten, het begeleiden van leerlingen die frequent of langdurig verzuimen. Deze werkzaamheden liggen in het verlengde van de reguliere werkzaamheden van de jeugdgezondheid. Hierdoor wordt er actiever ingezet op de oudere groep jongeren zodat ook voor deze groep preventie ingezet wordt. In 2020 zal er een evaluatie plaatsvinden en naar aanleiding daarvan zal de invulling van het contactmoment bijgesteld gaan worden zodat het nog beter aan zal sluiten bij de vroegsignalering.

Verward gedrag signaleren en er mee om gaan (First Aid Mental Health)	
Inhoud	1ste lijns professionals en sleutelfiguren in het vrijwillig veld ontvangen voorlichting over het signaleren van verschillende vormen van verward gedrag, hoe er mee om te gaan en wie te benaderen voor hulp bij crisis rondom verwarde personen. De GGZ wordt betrokken bij de uitvoering, omdat zij de kennisdragers zijn van de geestelijke gezondheid.
Beoogd effect	Mensen met verward gedrag worden adequaat bejegend, ondersteund en doorgeleid, omdat er meer kennis is over personen met verward gedrag in de kernteams van de toegang, de 1ste lijnsprofessionals en sleutelfiguren in het vrijwillig kader in de dorpen/kernen.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In 2019 hebben 90 personen, die werkzaam of woonachtig zijn in de gemeente Voorst, de cursus Mental Health First Aid gevolgd. In deze internationaal erkende cursus kregen deelnemers informatie over psychische aandoeningen en leerden ze hoe je het gesprek kunt aangaan met iemand die (beginnende) psychische problemen heeft. Ook werd behandeld hoe te handelen wanneer iemand in een crisis verkeert. Verward gedrag is door deze trainingen beter bespreekbaar gemaakt en oorzaken van verward gedrag door psychische problemen worden sneller herkend zodat beter kan worden gereageerd in bijvoorbeeld een crisissituatie. Voor 2020 staan verschillende trainingen op de agenda voor gemeentelijke teams. Deze trainingen hebben betrekking op de onderwerpen hoe je om moet gaan met mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB), niet aangeboren hersenaandoening (NAH) of autisme.

Jeugdgezondheidszorg; Rijksvaccinatieprogramma via GGD en Vérian	
Inhoud	Alle kinderen in Nederland krijgen inentingen aangeboden tegen een aantal besmettelijke ziekten. Deze vaccinaties maken deel uit van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Deelname aan het RVP is op vrijwillige basis. Per 1 januari 2019 gaat de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het RVP naar de gemeenten. Dit is vastgelegd in de Wet publieke gezondheid. Voorheen maakte het RVP onderdeel uit van de Awbz. De gemeente heeft beperkte beleidsvrijheid. Het Rijk stelt het vaccinatieprogramma vast en bepaalt welke groepen voor welke vaccinaties in aanmerking komen. Ook bepaalt het Rijk de kwaliteitseisen. De gemeente moet de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het RVP én van het basispakket jeugdgezondheidszorg bij dezelfde JGZ-organisatie onderbrengen. Vérian verzorgt de JGZ 0 - 4 jaar en daarmee de vaccinaties voor de kinderen 0 - 4 jaar. GGD verzorgt de JGZ 4 - 18 jaar en daarmee de vaccinaties voor kinderen vanaf 4 jaar.
Beoogd effect	Kinderen zijn beschermd tegen besmettelijke ziekten, als onderdeel van veilig opgroeien.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Voor alle vaccinaties op peuterleeftijd ligt de vaccinatiegraad nu weer hoger dan het landelijk gemiddelde. De dalende trend van de afgelopen jaren lijkt in de gemeente Voorst te zijn omgebogen. Maar het aantal gevaccineerde meisjes tegen HPV (veroorzaker baarmoederhalskanker) is nog maar net iets meer dan de helft. Deze ontwikkeling volgen we nauwgezet. Met verschillende maatregelen (landelijk en regionaal) proberen we de vaccinatiegraad verder te verhogen.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Sportbeleid en activering	% Niet-wekelijkse sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	42,8%	42,8%	42,8%	RIVM
Maatwerkdienstverlening 18-	% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3,17%	3,17%	3%	Verwey Jonker Instituut
Samenkracht & burgerparticipatie	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	0,52%	0,52%	1%	Verwey Jonker Instituut
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	% Voortijdige schoolverlaters	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	1,1%	0,7%	1,3%	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	3,63	4,72%	2,6%	Ingrado
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	18,96	17,50	23	Ingrado
Maatwerkdienstverlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	10,1%	7,8%	8,2%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,3%	1,4%	1,5%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	-	-	-	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1,34%	1,34%	1%	Verwey Jonker Instituut

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
4-2 Onderwijshuisvesting	1.224.882	1.224.780	1.235.906	-11.125
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.293.490	1.239.490	1.237.775	1.715
5-1 Sportbeleid en activering	565.803	570.803	598.647	-27.844
5-2 Sportaccommodaties	1.681.513	1.688.263	1.909.501	-221.237
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	58.887	58.887	36.324	22.563
5-6 Media	409.382	409.382	409.696	-314
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	321.879	387.879	361.580	26.299
6-2 Wijkteams PR4	64.155	64.155	51.520	12.635
6-41 Begeleide participatie PR4	358.992	381.992	381.994	-2
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.328.802	8.878.802	9.011.967	-133.166
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	469.703	469.703	613.556	-143.853
7-1 Volksgezondheid	775.651	807.651	798.490	9.161
Totaal lasten	14.553.138	16.181.786	16.646.956	-465.170
4-2 Onderwijshuisvesting	60.389	33.340	24.388	-8.952
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	43.730	128.230	140.595	12.365
5-1 Sportbeleid en activering	0	0	12.500	12.500
5-2 Sportaccommodaties	550.330	565.330	801.699	236.369
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	0	0	3.081	3.081
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	25.000	25.000	44.064	19.064
6-2 Wijkteams PR4	0	0	6.635	6.635
7-1 Volksgezondheid	0	0	36.692	36.692
Totaal baten	679.449	751.900	1.069.653	317.753
Saldo	-13.873.689	-15.429.886	-15.577.302	-147.416

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.5 Sociaal Voorst

Wat wilden we bereiken

De komende jaren wordt de transformatie in de zorg verder zichtbaar. De decentralisaties zijn ingevoerd in de Voorster samenleving. Nu komt het erop aan om iedereen te betrekken bij de mogelijkheden om samen aan een hechtere gemeenschap te bouwen waarin de aandacht voor elkaar op de voorgrond staat.

Voorst onder de Loep

“We leven gezond en ontspannen samen en de kwaliteit van leven is in alle kernen goed. Onze kinderen groeien veilig op. We staan voor elkaar klaar en iedereen mag er zijn.” Door deze visie - met 101 onderliggende doelen - na te streven willen we als Voorster samenleving de kans verkleinen dat inwoners van onze gemeente in problemen komen. Met inwoners, verenigingen, ondernemers, maatschappelijke organisaties en gemeente werken we de komende vier jaar aan acties om dit te bereiken.

Integraal met de acties van Voorst onder de Loep en de evaluatie van de decentralisaties zal een visie moeten worden gegeven op de ontwikkelingen in de zorg tegen de achtergrond van de veranderende bevolkingssamenstelling door vergrijzing en de technische en medische ontwikkelingen in de komende jaren. De behoeftes van de toekomst zowel fysiek (gebouwen) als verzorgend personeel zullen moeten worden onderkend.

Maatwerkdienstverlening 18+

Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in 2012 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de schuldhulpverlening. Preventie is het sleutelwoord als er gekeken wordt naar de gevolgen van hoge schulden. Alle mogelijkheden moeten worden toegepast voor een snellere afhandeling en goede monitoring van de schuldhulpverleningsprocessen. De ruimte die het huidige kabinet daarvoor geeft moet optimaal gebruikt worden.

Vanaf 2019 treedt de nieuwe integrale raamovereenkomst voor Jeugd, Wmo en MO/BW in werking. Met de raamovereenkomst wordt een meerjarig contract aangegaan met zorgaanbieders. Door integrale producten en tarieven te ontwikkelen, is bijgedragen aan de doorlopende zorglijn. Cliënten worden hierdoor naar verwachting minder gehinderd door verschillende wetgeving en leeftijdsgrenzen. Doorbeter toezicht te houden op de kwaliteit van zorg wordt ook gewaakt voor zorgaanbod dat onvoldoende voldoet aan de eisen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De komende jaren wordt deze nieuwe vorm van toezicht geëvalueerd en zo nodig doorontwikkeld. Ervaringen met zorgaanbod van onvoldoende kwaliteit hebben tot deze vorm van toezicht geleid. De financiële consequenties van de integrale tarieven wordt doorlopend gemonitord.

De eigen bijdragesystematiek (abonnementstarief) gaat landelijk op de schop. Eén vaste eigen bijdrage, los van inkomen, maakt het voor burgers aantrekkelijker om gebruik te maken van gemeentelijke voorzieningen. De kosten zullen voor de gemeente waarschijnlijk sterk toenemen.

Samenkracht en burgerparticipatie

De Voorster samenleving wordt ouder in de komende twintig jaar. Dat brengt met zich mee dat mantelzorg toeneemt, maar ook dat buurtzorg verandert en dat meer gebruik moet kunnen worden gemaakt van huisautomatisering en mantelzorgwoningen. Dat zijn processen die de gemeente moet signaleren en waar mogelijk ondersteunen. De vergrijzing levert ook de mogelijkheid van grotere betrokkenheid van ouderen met de samenleving op. Vitaler op hogere leeftijd geeft kansen die wij moeten aangrijpen. Daarbij speelt ontmoeting een prominente rol.

Inkomensregelingen

Met de invoering van de Participatiewet is de gemeente nog nadrukkelijker verantwoordelijk voor de uitstroom van uitkeringsgerechtigden. In 2016 is er een visie ontwikkeld over hoe wij mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt gaan ondersteunen naar werk en/of een zinvolle dagbesteding. Op deze visie en beleid hebben wij een nota "plek op de werkvloer" ontwikkeld waarin wij met onze maatschappelijke partners komen tot een (lokaal) aanbod van activiteiten waarmee zoveel mogelijk groepen worden bediend. In 2019 willen wij de acties uit deze nota voortzetten.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

De aanbesteding van hulpmiddelen is in september 2018 afgerond. Per 1 oktober 2018 hebben we overeenkomsten met 3 leveranciers. Hiermee bereiken we dat gebruikers van hulpmiddelen meer keuzes hebben gekregen. Doordat klanttevredenheid bepalend wordt voor het toewijzen van opdrachten aan leveranciers, verwachten we dat dit een positieve prikkel wordt ten aanzien van de kwaliteit van dienstverlening. Dit gaan we in komende jaren continu monitoren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Samenkracht en burgerparticipatie

Project Voorst onder de loep	
Inhoud	In de uitvoeringsfase (sep 2018- medio 2022) werken we aan het behalen van de doelen op gebied van preventie. Hiervoor faciliteert de gemeente een projectteam. Dit team ondersteunt inwoners, maatschappelijke organisaties en de gemeente om programma's, projecten en acties op te zetten die een bijdrage leveren aan de doelen. De gemeente zelf is hierin een belangrijke partij: zowel kaderstellend (inhoudelijk en financieel) als door het opzetten van programma's rond maatschappelijke problemen en het daarin verbinden van partijen.
Beoogd effect	De beoogde effecten worden per programma, project of actie inzichtelijk gemaakt door de eigenaar/trekker van het desbetreffende project. Het projectteam monitort gedurende de uitvoeringsfase de overall voortgang ten opzichte van de doelen van Voorst onder de Loep.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De uitvoeringsfase is na een moeizaam begin, mede door oorzaken die we genoemd hebben in de Bestuursrapportage 2019, in de loop van het jaar steeds beter op gang gekomen. Belangrijkste reden is dat het borgen en vertalen de uitkomsten van Voorst onder de Loep/preventie binnen de gemeentelijke organisatie en de belangrijkste maatschappelijke partners meer tijd nodig hebben gehad dan voorzien. Dat is begrijpelijk, omdat we als gemeente Voorst preventie diepgaand en integraal aanvielen en er tegelijkertijd een transformatie in werkwijze mee beogen te bereiken. Het is daarom een kwestie van een lange adem om een blijvend en breed effect in onze samenleving te hebben. Wij werken hier samen met maatschappelijke organisaties en het uitvoeringsteam hard aan.

Ontwikkeling zorgbeleid	
Inhoud	Vergrijzing betekent een toename van de doelgroep ouderen in de samenleving. Technische en medische ontwikkelingen gaan het zorglandschap veranderen.
Beoogd effect	Een adequaat niveau van voorzieningen zowel fysiek (o.a. woningen, natuur, ontmoetingsruimtes) als ondersteunend (mantelzorg, verpleegzorg, vrijwilligers) zodanig dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De evaluatie van de transities in het sociaal domein is in het 4e kwartaal van 2019 verder uitgewerkt en in januari 2020 aan u voorgelegd. Hierin is aangegeven dat er gewerkt wordt aan nieuw meerjarenbeleid voor het sociaal domein, waarin preventie en vele aspecten van zorg en ondersteuning aan de orde zullen komen. In het tweede kwartaal van 2020 is het meerjarenbeleid gereed.

Wijkteams

Continue proces doorontwikkeling CJG en MNV	
Inhoud	Versterken samenwerking bij complexe en meervoudige problematiek
Beoogd effect	We zien dat er steeds meer complexe en meervoudige vragen gemeld worden bij de toegang. Dit vraagt om de juiste expertise en tevens betekent dit dat de afspraken over regievoering doorontwikkeld moeten worden.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De kwalitatieve verbetering van het MNV blijft een belangrijk aandachtspunt. Onderdeel van de doorontwikkeling wordt, ook tijdens de periode van tijdelijke huisvesting, het realiseren van een integrale toegang voor MNV, CJG en Werk en Inkomen.

Inkomensregelingen

Over de Nota Plek op de werkvloer informeren wij u in het programma Bedrijvig Voorst.

Opstellen notitie schuldhulpverlening	
Inhoud	In 2018 is de nota schuldhulpverlening voor een jaar vastgesteld. In 2019 wordt hier invulling aangegeven en het beleid doorontwikkeld.
Beoogd effect	Notitie schuldhulpverlening uitvoeren en doorontwikkelen.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Het werkproces rondom schuldhulpverlening is in 2019 opnieuw ingericht. In het voorjaar is er een onderzoek geweest naar diverse soorten schuldhulpverlening en wat past binnen de gemeente Voorst en vanuit daar is in september 2019 het vernieuwde beleid vastgesteld. Ook de aanbesteding is inmiddels afgerond en de opdracht is gegund aan Plangroep. De samenwerking met Stadsbank Apeldoorn is ontvloten en de afspraken met Plangroep zijn geïntegreerd in het proces. We hebben verder o.a. deel genomen aan de campagne "Kom uit je schuld", welke nog steeds actueel is. Het Financieel advies team is gestart, het werkproces rondom ontruiming van de woningbouwvereniging is aangepast en vroegsignalering is gestart door vroegtijdig meldingen binnen te krijgen van betalingsachterstanden van zorgverzekering/ nutsbedrijven/woningbouw. Door middel van stress sensitieve hulpverlening wordt gekeken naar de (taal)vaardigheden en motivatie van de inwoner. Brede vraagverkenning wordt afgenomen door Stimenz met ondersteuning indien nodig van MEE. In 2020 zal dit gecontinueerd worden.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Gevolgen reële tarieven Wmo	
Inhoud	Het werken met wettelijke reële tarieven heeft een prijsopdrijvend effect.
Beoogd effect	Het beoogd effect is dat bijvoorbeeld aanbieders van huishoudelijke verzorging hun medewerkers volgens CAO kunnen betalen en niet onder de prijs gaan aanbieden.
Verantwoording Jaarrekening 2019	De hogere tarieven en een groeiend aantal cliënten in combinatie met een licht aanzuigende werking door de lagere eigen bijdrage en daardoor ook lagere inkomsten hebben geleid tot hogere uitgaven. Dit komt overeen met de landelijke trend en er zijn weinig voorbeelden van gemeenten die deze groei succesvol hebben weten af te remmen. Hoewel hierin al deels was voorzien, is het effect desondanks sterker gebleken dan verwacht. De rapportagetool voor beschikkingen en declaraties binnen jeugd en Wmo kon hierbij nog niet worden ingezet, omdat deze pas later in 2019 operationeel is geworden. Voor 2020 verwachten we hier wel gebruik van te kunnen maken om tijdig de ontwikkelingen te kunnen signaleren en waar mogelijk te kunnen bijsturen.

Maatwerkdienstverlening 18+

Over het Actieplan kostenbeheersing jeugdzorg en Wmo informeren wij u in het programma Gezond Voorst.

Geëscaleerde zorg 18+

Transformatie-agenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	
Inhoud	Regionaal en lokaal beleid om de transitie van beschermd wonen naar zelfstandig wonen mogelijk te maken.
Beoogd effect	Zelfstandig wonen van voormalig GGZ-cliënten mogelijk te maken door aandacht te schenken aan de zorginfrastructuur in de wijk, het welkom in de woonomgeving, het wonen, werk en dagbesteding en de financiële situatie van cliënten.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In 2019 is verder gewerkt aan de regionale en lokale jaarwerkplannen op dit terrein. In 2020 zal gewerkt worden aan vernieuwing van het regionale kader en het zorglandschap voor MO-BW gezien de aangekondigde bezuinigingen vanaf 2022. In de loop van 2020 komt daar meer duidelijkheid over.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Inkomensregelingen	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	216	120	178	CBS
Maatwerkdienst- verlening 18+	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten (per 10.000 inwoners).	360	670	600	CBS

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	1.418.829	1.514.796	1.335.997	178.798
6-21 Wijkteams PR5	304.314	304.314	442.594	-138.279
6-3 Inkomensregelingen	5.530.256	5.923.256	5.095.739	827.516
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	711.789	961.789	1.177.399	-215.610
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.811.589	5.736.889	6.231.222	-494.333
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	117.628	117.628	108.955	8.673
Totaal lasten	12.894.405	14.558.672	14.391.906	166.766
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	45.000	95.000	92.199	-2.801
6-3 Inkomensregelingen	4.124.390	4.086.390	4.030.039	-56.351
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7.061	7.061	4.896	-2.165
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	375.000	250.000	258.941	8.941
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	0	357.171	369.385	12.214
Totaal baten	4.551.452	4.795.623	4.755.460	-40.162
Saldo	-8.342.954	-9.763.049	-9.636.446	126.603

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.6 Veilig Voorst

Wat wilden we bereiken

Openbare orde en veiligheid

Voorst wil een gemeente zijn waar de bewoners zich verzekerd weten van een veilige leefomgeving: niet alleen in de zin van het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast en het voorkomen en bestrijden van rampen, maar ook een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur. Ook sociale veiligheid verdient aandacht. Bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid hoort een adequate en integrale handhavingsaanpak.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Openbare orde en veiligheid

Ondermijning	
Inhoud	In 2018 zal het RIEC Oost-Nederland (Regionaal Informatie en Expertisecentrum) ons helpen bij het organiseren van de gemeentelijke informatiesessie en de integrale afstemmingsbijeenkomst ten behoeve van het lokale ondermijningsbeeld.
Beoogd effect	Het doel van het lokale ondermijningsbeeld is het verkrijgen van zicht op de (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit in onze gemeente. Het beeld van de ondermijnende criminaliteit in Voorst wordt in januari 2019 opgeleverd. Daarna zullen we komen tot een plan van aanpak welke we bij de prioriteitennota 2020 aan de raad aanbieden.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Het ondermijningsbeeld is in juli 2019 aangeboden aan de gemeenteraad. De aanbevelingen van het RIEC zijn omgezet in concrete acties en in een plan van aanpak verder uitgewerkt. Dit plan van aanpak is inmiddels aangeboden aan de gemeenteraad. In het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 is ondermijnende criminaliteit opgenomen als een van de vier prioriteiten. Het handhavingsbeleid van 2019 en het daarbij horende actieplan is afgestemd met het plan van aanpak ondermijning. De organisatie heeft extra formatie voor beleidsmatige –en operationele inzet op ondermijnende criminaliteit ingezet.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1	0,6	0,4	CBS
Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	3,1	2,7	2,7	CBS
Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2,9	3,1	2,3	CBS
Openbare orde en veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2,5	3,1	2,7	CBS
Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	44,2	125	55	Bureau Halt

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.253.081	1.381.681	1.353.058	28.622
1-2 Openbare orde en veiligheid	246.168	418.568	415.586	2.982
Totaal lasten	1.499.249	1.800.249	1.768.644	31.604
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	10.616	10.616
1-2 Openbare orde en veiligheid	14.873	14.873	11.925	-2.948
Totaal baten	14.873	14.873	22.541	7.668
Saldo	-1.484.376	-1.785.376	-1.746.103	39.272

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.7 Dienstverlenend Voorst

Wat wilden we bereiken

Samenkracht en burgerparticipatie

Voorst wil een open en transparant bestuursorgaan zijn en geeft daarom op een open en constructieve manier vorm aan communicatie met de samenleving. Nieuw beleid vanuit de gemeente moet, waar mogelijk en relevant, tijdig worden getoetst door inwoners, waarbij ook nog invloed uitgeoefend kan worden tijdens het proces. Voorst stelt zich dan ook open voor initiatieven die vragen om eigen bestuur en verantwoordelijkheid nemen door inwoners.

De dorpscontactpersonen hebben bewezen een nuttige schakel te zijn tussen inwoners en tussen de kernen en het gemeentebestuur. Dit beleid wordt de komende jaren voortgezet. Naar analogie van de andere kernen worden de mogelijkheden verkend voor een contactpersoon in de kern Twello.

Bestuur

Het actief ondersteunen van mensen die zich mogelijk willen inzetten voor de besluitvorming in de gemeente heeft geleid tot het meedoen van nieuwe inwoners bij de gemeentelijke verkiezingen. Deze ontwikkeling wordt verder gestimuleerd door onder meer scholen daar actief bij te betrekken, maar ook de gemeenteraad zelf hier initiatieven in te laten ontplooiën.

De gemeente Voorst is een actief deelnemer aan regionale overlegvormen vaak in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Transparantie is hierbij van belang waardoor de gemeenteraad tijdig kan aangeven in welke richting beleidsvoorstellen zich zouden moeten ontwikkelen. Om deze transparantie te bevorderen wordt met de diverse partijen hierover in overleg getreden en afspraken gemaakt.

Beheer gebouwen

De gemeente als overheid moet het goede voorbeeld geven aan haar inwoners hoe om te gaan met haar gebouwen in relatie tot duurzaamheid. Het beste voorbeeld is hierbij het huidige gemeentehuis. Het huidige gebouw wordt gerevitaliseerd en aangepast aan de moderne eisen op het terrein van klimaatbeheersing, energieverbruik en arbo-wetgeving. Daarnaast zal, daar waar kan, lokaal worden aanbesteed om de betrokkenheid van Voorster bedrijven bij het nieuwe gemeentehuis te vergroten.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Bestuur

Transparantie m.b.t. verbonden partijen (controlemethode)	
Inhoud	In overleg met de verbonden partijen afspreken dat: <ul style="list-style-type: none">▪ zij hun bestuursvoorstellen, verslagen en financiële stukken publiceren op hun website, en zij elk jaar in november het beleid voor het navolgende jaar aan de gemeenteraad kenbaar te maken;▪ een proces wordt ingericht waarbij de raden voorafgaand aan de begroting van de verbonden partijen invloed kunnen uitoefenen in plaats van achteraf een zienswijze;▪ zij zich jaarlijks fysiek presenteren aan gemeenteraadsleden in de regio
Beoogd effect	Verbetering van de transparantie van verbonden partijen en versterking van de sturende rol van de raden.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Op 16 juli heeft het college met een raadsmededeling de oriëntatienota aangeboden aan de raad. Deze nota bevatte nog geen voorstellen aan de raad maar had een oriënterende strekking. Dit had onder andere als reden dat het kabinet een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in voorbereiding heeft. In uw raad is het besluit genomen het initiatiefvoorstel aan te nemen.

Stimulering democratische participatie	
Inhoud	Onderzoeken of draagvlak bestaat voor het instellen van een jongerenraad en een jongerenlintje.
Beoogd effect	Instellen van een jongerenraad en van een jongerenlintje als daar genoeg draagvlak voor blijkt te bestaan.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Bij de behandeling van de Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023 door de gemeenteraad op 28 oktober 2019 zijn debatten gevoerd over een jongerenraad en een jongerenlintje. In de raadsvergadering van 11 november 2019 is een motie over een jeugdtraad ingediend en verworpen. In dezelfde vergadering is een motie over een jongerenlintje aangenomen. De raad heeft het college opgedragen om, na onderzoek, met een voorstel te komen waarin is opgenomen hoe een jongerenlintje ingevoerd kan worden, op basis van welke voorwaarden een jongerenlintje uitgereikt kan worden en een kostenraming. Het college doet hiervoor een voorstel aan de raad voor 1 mei 2020.

Burgerzaken

Verkiezingen	
Inhoud	Op 20 maart 2019 vinden verkiezingen plaats voor Provinciale Staten van Gelderland. Op 23 mei 2019 zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement
Beoogd effect	Goed en soepel verlopende verkiezingen en correcte vaststelling van de uitslagen
Verantwoording Jaarrekening 2019	De verkiezingen zijn voorspoedig verlopen.

Samenkracht en burgerparticipatie

Stimulering directe participatie inwoners	
Inhoud	Bieden van vormen van ondersteuning en middelen die van veel minder regels worden voorzien, een vorm van geclausuleerd overdragen van budgetrecht.
Beoogd effect	Ruimte bieden voor initiatieven vanuit de samenleving die vragen om eigen bestuur en eigen verantwoordelijkheid.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Vanuit het project Voorst onder de Loep kijken we in 2020 verder naar de mogelijkheden voor dit voornemen uit het coalitieprogramma. De bedoeling is om de ambities mee te nemen in het op te stellen Meerjarenbeleid voor het Sociaal Domein voor de komende 4 jaar.

Vorm van wijkcontactpersonen in Twello / dorpscontactpersoon Twello	
Inhoud	Onderzoeken of er een mogelijkheid is om een dorpscontactpersoon Twello te faciliteren.
Beoogd effect	De dorpscontactpersoon kan een nuttige schakel zijn tussen inwoners en het gemeentebestuur en ondersteunen bij het ontwikkelen van initiatieven en leggen van verbindingen door inwoners.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Samen met onze partners zoals IJsseldal Wonen en Stichting Mens en Welzijn Voorst is in 2019 een start gemaakt met het verkennen van een gebiedsgerichte aanpak in Twello. Die aanpak is verschillend ten opzichte van hoe we werken met de dorpscontactpersonen en dorpsbelangenorganisaties in de kleine kernen. Dorps- of wijkcontactpersonen kunnen onderdeel zijn van een aanpak in Twello, net als de bijdrage sociale ontmoetingsplekken in de wijken (zoals Trefpunt Duistervoorde en Klein Twello). In 2020 krijgt dit verder vorm.

Grenzeloos actief	
--------------------------	--

Inhoud	Mensen met een beperking stimuleren om te sporten of bewegen en het huidige aanbod inzichtelijk maken en waar nodig uitbreiden.
Beoogd effect	We willen er voor zorgen dat het in 2022 voor mensen met een beperking binnen de regio Stedendriehoek mogelijk is om te sporten en te bewegen als ieder ander.
Verantwoording Jaarrekening 2019	In september 2019 is een buurtsportcoach aangepast sporten gestart (0,4fte) die deel uitmaakt van Team Voorst Actief.

Beheer gebouwen

Renovatie gemeentehuis	
Inhoud	Het huidige gebouw wordt gerevitaliseerd en aangepast aan de moderne eisen op het terrein van klimaatbeheersing en energieverbruik en eigentijdse inzichten over dienstverlening en gastheerschap.
Beoogd effect	In 2019 wordt het programma van eisen samengesteld en worden, op basis daarvan, voorlopig ontwerp en vervolgens en definitief ontwerp tot stand gebracht. Een en ander volgens aanpak en planning van het projectplan 'verduurzaming en revitalisering gemeentehuis Voorst'.
Verantwoording Jaarrekening 2019	Het voorlopig ontwerp is op 19 december 2019 vastgesteld en de werkzaamheden richting een definitief ontwerp zijn in volle gang. De werkzaamheden verlopen nog steeds volgens planning en de benodigde stappen en werkzaamheden voor de tijdelijke huisvesting verlopen ook volgens planning.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7 fte	7,7 fte	7,3 fte	Eigen gegevens
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,27 fte	7,4 fte	7,6 fte	Eigen gegevens

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

Wat heeft het gekost

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
0-1 Bestuur	1.542.082	1.542.082	1.697.988	-155.906
0-2 Burgerzaken	869.364	900.390	912.164	-11.774
0-3 Beheer overige gebouwen	738.454	847.298	977.025	-129.727
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	155.384	181.884	138.590	43.294
Totaal lasten	3.305.283	3.471.654	3.725.766	-254.113
0-1 Bestuur	19.617	23.825	24.049	224
0-2 Burgerzaken	310.650	310.650	351.476	40.826
0-3 Beheer overige gebouwen	117.872	152.863	404.051	251.188
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	1.500	1.500	9.207	7.707
Totaal baten	449.639	488.838	788.782	299.944
Saldo	-2.855.644	-2.982.815	-2.936.984	45.831

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Naast de inhoudelijke onderwerpen in de programma's volgt nu informatie over de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De belangrijkste dekkingsmiddelen zijn de onroerende-zaakbelastingen en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De lasten en baten die worden gekwalificeerd als algemene dekkingsmiddelen en financieringsbaten en –lasten hebben in tegenstelling tot andere inkomsten vooraf geen bestemming en zijn dus niet geoormerkt. De lasten en baten kunnen niet direct aan de inhoudelijke programma's worden toegerekend.

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
0-5 Treasury	170.234	170.234	92.929	77.306
0-61 OZB Woningen	358.766	417.266	352.263	65.003
0-64 Belastingen overig	479.384	1.629.944	1.631.484	-1.541
0-8 Overige baten en lasten	34.336	407.836	54.940	352.896
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	0	0	20.262	-20.262
Totaal lasten	1.042.720	2.625.280	2.151.878	473.403
0-5 Treasury	232.900	422.900	451.713	28.813
0-61 OZB Woningen	3.150.736	3.255.326	3.251.476	-3.850
0-62 OZB- niet woningen	1.954.923	2.030.923	2.080.361	49.437
0-64 Belastingen overig	1.820.000	1.820.000	1.826.247	6.247
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds	36.033.089	37.260.999	37.627.936	366.937
0-8 Overige baten en lasten	0	0	262.668	262.668
Totaal baten	43.191.648	44.790.148	45.500.401	710.253
Saldo	42.148.928	42.164.868	43.348.523	1.183.655

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering is vrij besteedbaar en wordt als zodanig ook aangewend ter dekking van de lasten van de gemeente. De algemene uitkering is dus primair een algemeen dekkingsmiddel. Dit betekent dat de gemeente autonoom is in het aanwenden van de algemene uitkering.

Algemene uitkering

Het Rijk informeert de gemeenten over de algemene uitkering uit het gemeentefonds via circulaire. De primitieve raming in de begroting 2019 is gebaseerd op de prognoses van de algemene uitkering in de mei- en septembercirculaire van 2018. De raming van de algemene uitkering is met de Bestuursrapportage 2019 op basis van de mei- en septembercirculaire 2019 bijgesteld.

	Raming 2019 incl. wijz.	Realisatie 2019	Vershil
<i>Algemene uitkering 2019</i>			
Inkomstenmaatstaf OZB	-3.659.419	-3.659.419	0
Uitgavenmaatstaf (x uitkeringsfactor)	33.322.822	33.239.911	-82.911
Uitgavenmaatstaf (geen uitkeringsfactor)	14.573	-1.762	-16.335
Algemene uitkering subtotaal	29.677.976	29.578.730	-99.246
Integratie- en decentralisatieuitkeringen (geen uitkeringsfactor)	865.371	1.102.469	237.098
IU, DU subtotaal	865.371	1.102.469	237.098
Totaal algemene uitkering 2019	30.543.347	30.681.199	137.852
<i>Totaal algemene uitkering Sociaal Domein 2019</i>			
Integratieuitkering Participatiewet	1.862.452	1.927.501	65.049
Integratieuitkering Voogdij / 18+	4.855.200	4.983.999	128.799
Totaal Sociaal Domein 2019	6.717.652	6.911.500	193.848
Totaal generaal 2019	37.260.999	37.592.699	331.700
<i>Algemene uitkering oudere jaren</i>			
Algemene uitkering 2017 verrekening	0	12.448	12.448
Algemene uitkering 2018 verrekening	0	22.789	22.789
Totaal algemene uitkering 2017 en 2018	0	35.237	35.237
Totaal Algemene uitkering 2019	37.260.999	37.627.936	366.937

Uitkeringsjaar 2019

Algemene uitkering

Met de Bestuursrapportage 2019 is gerapporteerd over de uitkomsten van de algemene uitkering in 2019 naar aanleiding van de Mei- en Septembercirculaire 2019.

Accressen en ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Het accres 2019 is eenmalig nadeliger. Dat komt o.a. door lagere rijksuitgaven dan geraamd op het gebied van infrastructuur en defensie. Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden enzovoort. Daarnaast zijn correcties (uitnames) doorgevoerd die betrekking hebben op loon- en prijsstijgingen en herverdeling van budgetten, zoals in het Sociaal Domein.

Decentralisatie-uitkering Klimaatmiddelen

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk € 150 miljoen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 tot en met 2021. De nadruk bij deze middelen ligt op de ondersteuning van de decentrale overheden bij het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES) en op de ondersteuning van gemeenten bij de Transitievisies Warmte. Deze gelden zijn aan de gemeenten met de decembercirculaire 2019 toegekend. Deze middelen in totaal € 237.098 voor de gemeente Voorst worden door resultaatbestemming met het vaststellen van de jaarrekening 2019 bestemd voor het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld.

Algemene uitkering 2017/2018

De verrekeningen over de jaren 2017 en 2018 hebben vooral te maken met de bijgestelde accressen voor deze jaren en het definitief vaststellen van de basiseenheden.

Lokale heffingen niet gebonden besteding

Voor een toelichting op de realisatie van de diverse lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is zoals de reclamebelasting, de onroerende-zaakbelastingen en precariobelasting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen. Hierin wordt in hoofdlijnen inzicht gegeven in de diverse lokale heffingen, belastingen en de lokale lastendruk.

Dividend

De gemeente Voorst heeft 21.364 gewone en 14.322 preferente aandelen in Vitens. Over de gewone aandelen ontvangt de gemeente Voorst een dividenduitkering en over de preferente aandelen een rentevergoeding. Ingevolge de overeenkomst van de achtergestelde geldlening met Vitens is het rentepercentage voor de vergoeding aangepast. Daarnaast heeft de gemeente Voorst 112.983 aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Voor een verdere toelichting op de algemene dekkingsmiddelen en financiering wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019.

3.9 Overhead

Algemeen

In dit onderdeel is de realisatie van de kosten van de overhead opgenomen. Onder overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zgn. PIOFACH-kosten: Personeel Informatievoorziening Organisatie Financiën Automatisering Communicatie Huisvesting). Ook de rente en afschrijvingskosten op investeringen op het terrein van de overhead vallen onder dit onderdeel. Deze kosten worden, conform de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), niet meer toegerekend aan de programma's. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
0-4 Overhead	6.179.587	7.123.372	6.787.439	335.933
Totaal lasten	6.179.587	7.123.372	6.787.439	335.933
0-4 Overhead	192.068	192.068	219.501	27.433
Totaal baten	192.068	192.068	219.501	27.433
Saldo	-5.987.519	-6.931.304	-6.567.938	363.366

Voor een toelichting op de cijfers wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	2017	2018	2019	Bron
Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	-	598	641	Eigen begroting
Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	-	0%	2,8%	Eigen begroting
Overhead	Overhead	% van totale lasten	-	9,05%	9,26%	Eigen begroting

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale heffingen

Algemeen

In de verantwoording van de paragraaf Lokale heffingen wordt ingegaan op de veranderingen en daadwerkelijke inkomsten van alle gemeentelijke heffingen. Van de gemeentelijke heffingen worden de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten aangemerkt als directe woonlasten belastingen.

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Er is onderscheid te maken tussen opbrengsten als algemene dekkingsmiddelen en opbrengsten die direct dienen ter dekking van gemaakte kosten. Tot de eerste categorie behoren de onroerende-zaakbelastingen, toeristenbelasting, reclamebelasting en de precariobelasting. Tot de tweede categorie behoren de zogenaamde (bestemmings)heffingen, de rioolheffing, de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht), de begraafrechten, het marktgeld en de leges. Voor deze categorie is het uitgangspunt dat de te maken kosten voor 100% moeten worden terugverdiend door de opbrengsten van de betreffende belastingen. Gestreefd wordt naar 100% kostendekkende tarieven. Of het tarief ook daadwerkelijk 100% kostendekkend is, is afhankelijk van diverse factoren. Het aandeel van vaste en variabele kosten binnen de activiteit kan afwijken, er kunnen per jaar schommelingen in aantallen zijn. Ook zijn de tariefhoogtes van een aantal diensten (paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen, etc.) door de Rijksoverheid gemaximeerd.

Onroerende-zaakbelastingen

Onder de naam onroerende-zaakbelastingen (verder OZB) worden van binnen onze gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven. In het geval van woningen: een eigenarenbelasting en in het geval van niet woningen: een eigenaren- en een gebruikersbelasting. Vanaf 2009 zijn de tarieven per heffingseenheid vervangen door tariefpercentages per € 1.000 van de OZB-waarde van de onroerende zaak.

Tarief	2016	2017	2018	2019
Woningen - eigenaar	0,1241%	0,1176%	0,1143%	0,1071%
Niet woningen - eigenaar	0,1920%	0,1935%	0,1957%	0,1968%
Niet woningen - gebruiker	0,1509%	0,1463%	0,1481%	0,1485%
Ontvangsten	5.019.977	4.911.485	5.056.471	5.281.468
Begroot	5.005.765	4.868.292	4.946.184	5.229.923

Toelichting verschil:

De totaal geraamde OZB opbrengst 2019 bedraagt € 5.229.923. De werkelijke OZB opbrengst 2019 komt uit op € 5.281.468. De totale meeropbrengst bedraagt € 51.545. De OZB meeropbrengst is als volgt onder te verdelen: OZB eigenaren woningen (€ 2.107), OZB eigenaren niet woningen (€ 26.033) en OZB gebruikers niet woningen (€ 23.405). De totale meeropbrengst blijft onder de 1% van de totaal opbrengst.

Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht

De reinigingsheffingen bestaan uit een afvalstoffenheffing en een reinigingsrecht. De afvalstoffenheffing is de heffing voor het ophalen, afvoeren en verwerken van het 'huishoudelijk afval'. Het reinigingsrecht wordt geheven voor het ophalen, afvoeren en verwerken van het 'bedrijfsafval' van beperkte omvang en hoeveelheid (dat gelijktijdig wordt opgehaald met het huishoudelijk afval). Het aantal belastingplichtigen voor het reinigingsrecht is beperkt tot een aantal scholen, kerken, praktijkruimten, etcetera.

Per 2014 is het zogenaamde beloningssysteem ingevoerd. Kenmerk van dat diftarsysteem is dat de aanslag afvalstoffenheffing/reinigingsrechten is opgesplitst in een vastrechtdeel en een variabel deel. Het variabele deel betreft een vast bedrag per lediging van de grijze container, een bedrag per gekochte huisvuilzak dan wel de kosten voor het op verzoek ophalen van grove huishoudelijke afvalstoffen.

De hoogte van het variabele deel van de afvalstoffenheffing is door de belastingplichtige zelf te bepalen. Het ter lediging aanbieden van de grijze container is over 2019 belast met een heffing van € 5,30 per lediging.

Tarief per huishouden	2016	2017	2018	2019
Afvalstoffenheffing vastrecht	91,95	92,85	94,35	109,20
Afvalstoffenheffing lediging grijze container	4,50	4,55	4,65	5,30
Reinigingsrecht vastrecht *	91,95	112,35	114,20	132,10
Reinigingsrecht lediging grijze container	4,50	5,45	6,60	6,40
Ontvangsten	1.255.842	1.245.872	1.279.735	1.504.850
Begroot	1.449.732	1.464.229	1.202.407	1.404.310

* vanaf 2017 incl. BTW

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2019 bedraagt € 1.404.310. De werkelijke opbrengst komt uit op € 1.504.850. De totale meeropbrengst 2019 bedraagt € 100.540. De meeropbrengst is te verklaren doordat de eind 2018 doorgevoerde tariefsverhogingen 2019 hebben geleid tot een hogere opbrengst dan begroot. Daarnaast is het aantal aanbiedingen van de grijze container licht gestegen ten opzichte van 2018.

Kostendekkendheid afval

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afval	1.993.153	47.948	273.874	2.314.975	1.504.850	630.166	2.135.016	92%

Rioolheffing

De rioolheffing is een heffing voor de kosten die verbonden zijn aan de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater. Binnen de heffing kunnen ook de kosten worden verhaald voor de inzameling van afvloeiend hemelwater, de verwerking van het ingezamelde hemelwater, als ook voor het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. De hoogte (de tarieven) van de rioolheffing is afhankelijk van het aantal afgevoerde m3 afvalwater. De kosten voor het beheer en onderhoud van het riool worden voor 100% doorberekend in de tarieven rioolrecht.

Tarief	2016	2017	2018	2019
Rioolheffing: basistarief	267,50	270,20	274,55	277,00
Ontvangsten	2.814.513	2.921.619	2.976.534	3.047.103
Begroot	2.737.921	2.765.300	2.809.545	3.059.761

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst rioolheffing 2019 bedraagt € 3.059.761. De werkelijke opbrengst komt uit op € 3.047.103. Het opbrengsttekort 2019 bedraagt € 12.658. Het tekort valt binnen de 1% van de totaal opbrengsten.

Kostendekkendheid riolering

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Riolering	2.906.534	93.008	58.573	3.058.115	3.047.103	11.012	3.058.115	100%

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen een vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene zijn opgenomen in de gemeentelijke basisadministratie persoonsregistratie (BRP) van de gemeente. De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De opbrengst is vrij besteedbaar. In Voorst wordt een deel van de opbrengst aangewend voor het, in overleg met de branche, realiseren van toeristische voorzieningen. De toeristenbelasting wordt per overnachting, per persoon berekend. Voor een jaar- of seizoenplaats op een camping wordt een zogenaamd forfaitair bedrag in rekening gebracht.

Per 2012 is de toeristenbelasting verder gedifferentieerd. Er zijn aparte tarieven per persoon ingevoerd voor het overnachten in een hotel of een daarmee volgens de verordening vergelijkbare accommodatie, in een mobiel kampeermiddel dan wel in een stacaravan.

Tarief	2016	2017	2018	2019
Per overnachting (kampeermiddel)	0,95	0,86	0,87	0,89
Per overnachting (overig)	1,38	1,22	1,24	1,27
Per overnachting (acc.)	1,99	1,79	1,82	1,86
Ontvangst	175.491	193.243	179.305	183.991
Begroot	171.500	179.415	158.410	182.053

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst toeristenbelasting 2019 bedraagt € 182.053. De werkelijke opbrengst komt uit op € 183.991. De meeropbrengst 2019 bedraagt € 1.938 en is veroorzaakt door de stijging van het aantal toeristische overnachtingen ten opzichte van 2018. De raming was met de Bestuursrapportage 2019 al tussentijds bijgesteld.

Lijkbezorgingsrechten (Begraafrechten)

De lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Lijkbezorgingsrechten worden geheven van de nabestaande voor onder andere het begraven en/of bijzetten van stoffelijke overschotten, de huur van een graf, de verlenging van een grafrecht, etc. De kosten voor het beheer en onderhoud van de begraafplaatsen en de dienstverlening met betrekking tot het begraven, worden voor 100% doorberekend in de tarieven lijkbezorgingsrechten (amendement raad van 7 november 2011).

Omschrijving	raming 2019	werkelijk 2019
Begraafrechten	198.500	213.172

Toelichting verschil:

De totaal geraamde opbrengst begraafrechten (lijkbezorgingsrechten) 2019 bedraagt € 198.500. De werkelijke opbrengst 2019 komt uit op € 213.172. De meeropbrengst van € 14.672 is het gevolg van het feit dat het aantal begravingen en bijzettingen in 2019 hoger was dan geraamd.

Kostendeckening lijkbezorging

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Lijkbezorging	184.228	21.510	0	205.738	213.172	27	213.199	104%

Marktgeld

Het marktgeld wordt geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie een dienst wordt verleend of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Die dienst is het innemen van een standplaats op de markt te Twello dan wel op overige lokale standplaatsen. Het marktgeld wordt berekend over het aantal strekkende meters van de standplaats met een minimum van vier strekkende meters. De kosten voor de markt en de overige standplaatsen wordt voor 100% doorberekend in het tarief marktgeld.

Omschrijving	raming 2019	werkelijk 2019
Marktgelden	44.750	41.855

Toelichting verschil:

De begrote opbrengst marktgelden 2019 bedraagt € 44.750. De werkelijke opbrengst 2019 komt uit op € 41.855. Het tekort op het marktgeld bedraagt € 2.895. In 2020 wordt opnieuw beoordeeld welke maatregelen getroffen kunnen worden om het tekort te verkleinen dan wel op te heffen. Verwacht wordt dat als gevolg van de uitgevoerde hermeting van de m1-marktkramen eind 2019 een deel van het tekort is opgelost.

Kostendekking markt

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Markt	37.405	12.229	0	49.634	41.855	7.102	48.957	99%

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven voor het hebben van een openbare aankondiging (is een reclame-uiting) op, aan, voor dan wel boven, een vestiging in het centrumgebied van Twello. De openbare aankondiging moet zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. De opbrengst reclamebelasting is een algemeen dekkingsmiddel en is in principe vrij besteedbaar. Over de verdeling van de opbrengst zijn afspraken gemaakt. Een deel van de opbrengst wordt aangewend ter dekking van de exploitatiekosten van de parkeergarage. Een ander deel van de opbrengst wordt doorgesluisd naar de ondernemersvereniging Twello Centrum. Met de ondernemersvereniging is ook een afspraak gemaakt over het niet invoeren van betaald parkeren in Twello centrum gedurende een termijn van 10 jaar na invoering van de reclamebelasting. Reclamebelasting wordt geheven van de gebruiker van een vestiging.

Tarief	2016	2017	2018	2019
Tarief (basis)	1.000	850	850	850
Per 1.000 van WOZ waarde	nvt	0,65	0,65	0,65
Ontvangst	91.167	108.376	115.026	115.916
Begroot	78.000	110.000	110.000	110.000

Toelichting verschil:

De totaal begrote opbrengst reclamebelasting 2019 bedraagt € 110.000. De werkelijke opbrengst reclamebelasting 2019 bedraagt € 115.916. De meeropbrengst op de reclamebelasting bedraagt € 5.916. De reden voor het overschot is de beperkte leegstand en de stijging van de WOZ waarden die voor een deel de grondslag zijn voor de belastingberekening. De meeropbrengst wordt toegevoegd aan de reserve reclamebelasting. Onder inachtneming van het raadsbesluit van 16 december 2019 wordt het saldo van de reserve, onder aftrek van de aan te houden buffer van € 4.000, afgeroomd ten gunste van de Ondernemersvereniging Twello Centrum.

Precariobelasting

Onder de naam Precariobelasting wordt een belasting geheven per strekkende meter voor het hebben van kabels en/of leidingen in of boven openbare gemeentegrond. De kabels ten behoeve van telecommunicatie vallen hier niet onder. Deze zijn wettelijk vrijgesteld. De opbrengst van de belasting is in principe ter vrije besteding. De aanslagen precariobelasting worden altijd opgelegd in het jaar volgend op het belastingjaar. De aanslagen over 2018 zijn in 2019 opgelegd.

Omschrijving	raming 2019	werkelijk 2019
Precariobelasting	1.710.000	1.710.332

Toelichting verschil:

De geraamde opbrengst precariobelasting 2019 bedraagt € 1.710.000. De werkelijke opbrengst precariobelasting over 2019 bedraagt € 1.710.332. De meeropbrengst precariobelasting is € 332.

Leges

Leges worden geheven voor diverse door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Uitgangspunt is dat de leges jaarlijks worden geïndexeerd met het van toepassing zijnde indexpercentage. Leges mogen in principe maximaal kostendekkend zijn, verordeningstitel breed beoordeeld. De kostendekkendheid wordt jaarlijks onderzocht dit ook in verband met de met Tribuut gemaakte afspraak.

Omschrijving	raming 2019	werkelijk 2019
Leges	1.550.768	1.508.251

Toelichting verschil:

De totaal begrote opbrengsten leges 2019 bedraagt € 1.550.768. De werkelijke totaal opbrengst 2019 komt uit op € 1.508.251. Het totaal tekort 2019 bedraagt € 42.517. De meest in het oog springende voorbeelden van lagere/hogere opbrengsten zijn:

1. Leges omgevingsvergunningen in combinatie met de leges ruimtelijke plannen en adviezen.

De (leges)inkomsten voor de ruimtelijke plannen en adviezen waren over 2019 hoger dan geraamd. Deze inkomsten fluctueren erg over de jaren heen en zijn moeilijk exact te ramen. De voorgaande jaren waren de inkomsten namelijk lager dan de ramingen. Met betrekking tot de legesopbrengst omgevingsvergunningen liggen de inkomsten lager dan de raming. Het aantal vergunningen in 2019 was echter niet afwijkend ten opzichte van voorgaande jaren (2019: 256; 2018:226; 2017:265; 2016:242). Oorzaken voor een lagere legesopbrengst zijn dat er minder grote vergunningen zijn aangevraagd en de korting op de leges voor de bouw/aanleg van zonneparken. De hoeveelheid werk daarvoor is echter niet minder geweest.

2. Leges wegen

De leges wegen laten over 2019 een meeropbrengst zien van ruim € 98.000. Die meeropbrengst is veroorzaakt door de extra legesopbrengsten voor het 'aanleggen' van kabels en leidingen, door nutsbedrijven ten behoeve van nutsvoorzieningen, in gemeentegrond.

3. Leges reisdocumenten, rijbewijzen en persoonsdocumenten en persoonsgegevens

De totale meeropbrengst op deze documentgroepen bedraagt ruim € 40.000. De meeropbrengst is toe te rekenen aan de toename van het aantal afgehandelde aanvragen om persoonsgegevens en rijbewijzen. De opbrengst leges reisdocumenten valt lager uit als gevolg van de reisdocumentendip die veroorzaakt is door de verlenging van de geldigheidstermijn van reisdocumenten 5 naar 10 jaar.

Kostendekkendheid leges

In de Meerjarenprogrammabegroting 2019-2023 is in de paragraaf lokale heffingen een drietal tabellen opgenomen over de kostendekkendheid van de leges. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar deze begroting. Onderstaand zijn, op basis van realisatie in 2019, dezelfde tabellen opgenomen. De leges zijn niet kostendekkend.

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel I Algemene dienstverlening	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
1.1	Burgerlijke stand	85.037	33.892	-	118.929	92.486	310	92.796	78,0%
1.2	Reisdocumenten	57.955	19.669	-	77.624	102.709	-	102.709	132,3%
1.3	Rijbewijzen	76.726	22.528	-	99.255	155.556	-	155.556	156,7%
1.4	Verstrekingen uit BRP	51.516	36.344	-	87.859	-	-	-	0,0%
1.5	Wet openbaarheid van bestuur	570	-	-	570	-	-	-	0,0%
1.6	Vervallen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.7	Vastgoedinformatie	2.828	448	-	3.276	-	-	-	0,0%
1.8	Overige publiekszaken	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.9	Archiefbescheiden gemeente Voorst	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.10	Apv	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.11	Leegstandswet	923	651	-	1.575	217	-	217	13,8%
1.12	Gemeentegarantie	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.13	Regeling toezicht luchtvaart	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.14	Kansspelen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.15	Winkeltijdenwet	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.16	Kabels en leidingen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
1.17	Verkeer en vervoer	111.339	552	-	111.891	114.330	5.650	119.979	107,2%
1.18	Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal		386.894	114.084	-	500.979	465.298	5.960	471.257	94,1%

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel II Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgevings- vergunning	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
2.2 tot en met 2.7	Omgevingsvergunningen	628.105	292.020	-	920.125	865.137	28.116	893.253	97,1%
2.9 en 2.10	Bestemmingsplannen	69.842	34.798	-	104.640	158.558	1.455	157.103	150,1%
2.10	Niet benoemde beschikkingen titel II	-	-	-	-	-	-	-	nvt
totaal		697.947	326.818	-	1.024.765	1.023.695	29.571	1.050.356	102,5%

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel III Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
3.1	Horeca	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.2	Organiseren evenementen of markten	26.649	8.703	-	35.352	11.925	-	11.925	33,7%
3.3	Prostitutiebedrijven	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.4	Brandbeveiligings- verordening	-	-	-	-	-	-	-	nvt
3.5	Kinderopvang	-	-	-	-	935	-	935	nvt
3.6	Diversen	-	-	-	-	-	-	-	nvt

Legesverordening Hoofdstuk tarieventabel	Titel III Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn	Lasten taak- velden	Over- head	BCF BTW	Totale lasten	Leges	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten- dekkend- heid
totaal		26.649	8.703	-	35.352	12.860	-	12.860	36,4%
totaal leges		1.111.490	449.605	-	1.561.096	1.501.853	35.531	1.534.473	98,3%

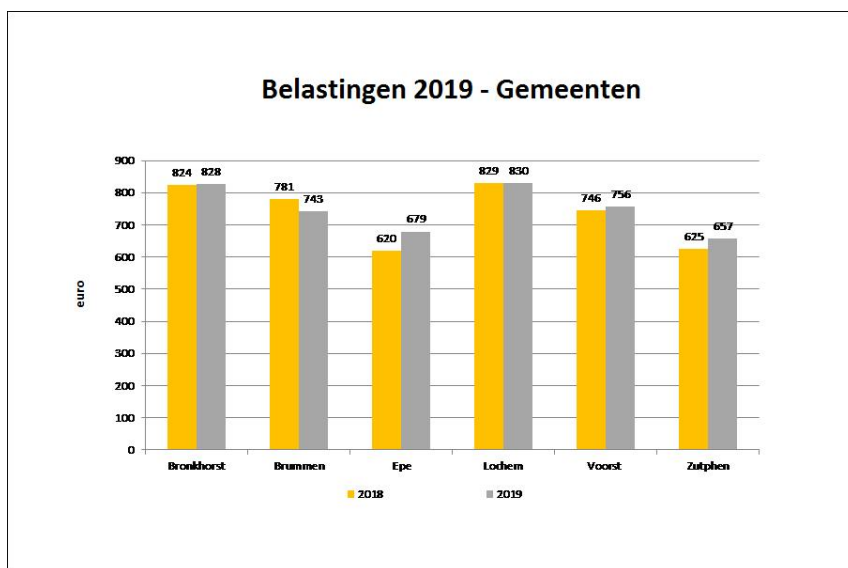
Totale opbrengsten lokale heffingen

Belasting c.q. heffing	2016	2017	2018	2019
Onroerende-zaakbelastingen	5.019.977	4.911.485	5.056.471	5.281.468
Afvalstoffenheffing	1.245.872	1.245.872	1.279.735	1.504.850
Rioolheffing	2.921.619	2.921.619	2.976.534	3.047.103
Toeristenbelasting	175.491	193.243	179.305	183.991
Begraafrechten	195.054	186.300	149.479	213.172
Marktgeden	42.184	42.318	42.057	41.855
Reclamebelasting	108.376	108.377	115.026	115.916
Precariobelasting	1.996.265	1.294.251	2.404.952*	1.710.332
Leges	1.373.189	1.763.051	1.656.266	1.508.251
Totaal lokale heffingen	13.078.027	12.666.516	13.861.825	13.606.936

* Inclusief Vitens aanslag uit 2017 van 694.620

Aanduiding van de lokale lastendruk

Voor de lokale heffingen wordt vaak een vergelijking gemaakt met andere gemeenten. Uitgegaan is van de belastingsoorten ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing, waarmee elk huishouden in elke gemeente te maken krijgt. De hierna volgende vergelijking is gebaseerd op het overzicht van COELO 2019 (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden).

Kwijtscheldingsbeleid

Inwoners van de gemeente Voorst kunnen in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen wordt per aanvrager beoordeeld of er "vermogen" aanwezig is. Is geen vermogen aanwezig dan dient de zogenaamde betalingscapaciteit te worden vastgesteld. Is de betalingscapaciteit ontoereikend dan wordt kwijtschelding verleend (al dan niet gedeeltelijk). De kwijtscheldingsnorm die wordt gehanteerd bedraagt 100%, dit heeft de raad in 1996 bepaald.

Belastingsschuldigen met een laag inkomen komen in bepaalde gevallen en onder voorwaarden voor automatische kwijtschelding in aanmerking. Voor diegenen betekent dat, dat de administratieve rompslomp in verband met de kwijtscheldingaanvraag nagenoeg nihil is. In de berekening van de tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten worden de geraamde kosten voor de kwijtschelding verdisconteerd.

Omschrijving	raming 2019	werkelijk 2019
Kosten kwijtscheldingsbeleid	136.469	137.646

Toelichting verschil:

Begroot is een totaal kwijtscheldingsbedrag van € 136.469. De werkelijke uitgaven voor kwijtschelding bedragen € 137.646. De meerkosten bedragen € 1.177. De reden voor de meerkosten is een minimale toename van het aantal gehonoreerde kwijtscheldingsverzoeken.

Risico's

Risico's bij lokale heffingen zijn voornamelijk incidenteel van aard. Als ze tijdig worden ontdekt kunnen risico's in de belastingtarieven opgevangen worden. Financiële risico's ontstaan met name uit onvoorziene kostenontwikkelingen bij afvalverwerking en riolering.

Meerjarig bestaat het risico dat areaaluitbreiding van woningen en niet woningen afwijkt van de prognose, waarmee de WOZ-waardeontwikkeling als grondslag voor de onroerende-zaakbelastingen anders uitkomt dan voorzien. Dit laatste risico wordt weer deels teniet gedaan doordat diezelfde WOZ-waardeontwikkeling ook als correctie op de algemene uitkering wordt gehanteerd.

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Deze paragraaf bevat volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's;
- financiële kengetallen en een beoordeling van onderlinge verhouding tussen deze kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte kosten te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De weerstandscapaciteit bevat elementen als reserves en de post onvoorzien, maar ook uit de onbenutte belastingcapaciteit. Onderscheid kan worden gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Met het eerste wordt bedoeld het vermogen om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, bijvoorbeeld de algemene reserve. Met de structurele weerstandscapaciteit worden de middelen bedoeld die jaarlijks ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld de nog niet benutte belastingcapaciteit. Risico's die niet door maatregelen zijn afgedekt, kunnen op vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen aanwezig zijn. Dat zulke risico's bestaan is op zich geen punt. Het is pas een probleem als ze niet in evenwicht zijn met de weerstandscapaciteit.

Risicoprofiel

Uit de inventarisatie zijn de risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit met een maximum van 15.

Tabel 1: belangrijkste financiële risico's

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 1: Bouwend Voorst				
Grondexploitatie algemeen: minder opbrengsten binnen de complexen	Het lager uitvallen van de geraamde opbrengsten omdat we de grondprijzen moeten bijstellen	30%	max. 750.000	Incidenteel
Grondexploitatie algemeen: stijgende bouwkosten door verandering wet-/regelgeving, bijvoorbeeld verplichting gasloos bouwen	Tegenvallende resultaten	30%	max. 750.000	Incidenteel
Programma 2: Mooi Voorst				
Afwijken van de aanbestedingsprocedure of foutief aanbesteden	Tijdsverlies door tijdelijk stopzetten aanbestedingsprocedure en geldverlies doordat er een rechtszaak wordt aangespannen	60%	max. 300.000	Incidenteel
Programma 3: Bedrijvig Voorst				
Door uitstappen van één of meerdere partijen in regionale samenwerkingsverbanden blijven de overige partijen met hoge kosten achter	Hoge onvoorzien kosten voor overige partijen, waaronder de gemeente	80%	max. 400.000	Incidenteel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 4: Gezond Voorst				
Verzuim vaststellen en bekendmaken van subsidieplafonds bij open einde regeling	Onbeheersbare overschrijding van budgetten	35%	max. 250.000	Structureel
Onvoldoende budget om zorgaanbod te realiseren	Hogere uitgaven	80%	max. 600.000	Structureel
Onbeheersbaarheid jeugdgezondheidszorg door nieuwe wetgeving in 2021	Bijdrage gemeente voor restcategorie welke niet onder het woonplaatsbeginsel geplaatst kan worden	30%	max. 450.000	Structureel
Programma 5: Sociaal Voorst				
Open einde regeling: voorzieningen voor gehandicapten en huishoudelijke verzorging (WMO)	Nieuwe inkoopafspraken, hogere inkooprijzen maar een max. eigen bijdrage waardoor het resultaat onzeker is	50%	max. 800.000	Structureel
De eigen bijdrage van de gemeente met betrekking tot de participatiewet is moeilijk in te schatten door de open einde regeling. Het inzicht ontbreekt in de hoeveelheid burgers welke gebruik (gaan) maken van een uitkering.	Een hoge eigen bijdrage van de gemeente	50%	max. 300.000	Structureel
Programma 6: Veilig Voorst				
Er worden foutieve vergunningsbesluiten genomen	Vertraging in het proces en claims	50%	max. 250.000	Incidenteel
Programma 7: Dienstverlenend Voorst				
Aanspraak maken op de garantie van de lening	Financieel verlies	20%	max. 3.000.000	Incidenteel
Beschikbaar budget voor verduurzaming gebouwen en installaties niet afdoende	Meer budget dan is begroot moet ter beschikking worden gesteld	50%	max. 500.000	Incidenteel
Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen	Financieel bijspringen door de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen	80%	max. 500.000	Incidenteel
Ontstaan van een datalek bij de gemeente	Boete opgelegd krijgen of extra kosten door onderzoek / repareren datalek in systeem	10%	max. 1.000.000	Incidenteel
Algemene dekkingsmiddelen en financieringen				
Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lager	Tekort aan inkomsten	50%	max. 600.000	Structureel

Totaal grote risico's: € 10.450.000

Overige risico's: € 5.525.000

Totaal alle risico's: € 15.975.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 15.975.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de berekening komt naar voren dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.154.121 (benodigde weerstandscapaciteit).

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen welke beschikbaar zijn om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, financieel af te kunnen dekken, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Deze middelen bestaat uit de algemene reserves, onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

Beschikbare weerstandscapaciteit gemeente Voorst

Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserves	7.759.963
Onbenutte belastingcapaciteit *	2.926.131
Onvoorzien incidenteel	25.000
Totale weerstandscapaciteit	10.711.094

* de onbenutte belastingcapaciteit als weerstandscapaciteit is de ruimte tussen de fictieve OZB-opbrengst bij maximale tarieven conform de zgn. artikel 12-norm en de OZB-opbrengst bij de huidige tarieven binnen de gemeente Voorst

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 10.711.094	=	2.58
	Benodigde weerstandscapaciteit		€ 4.154.211		

De ratio weerstandsvermogen ligt boven de 2.0 en heeft daardoor op grond van de waarderingcijfers de betekenis "uitstekend".

Uitbraak Coronavirus (Covid-19) eind februari 2020

De uitbraak van het coronavirus Covid-19 eind februari 2020 heeft grote impact op de Nederlandse samenleving en dus ook op de gemeente. Bij het nemen van maatregelen stond en staat nog steeds de gezondheid van onze medewerkers en anderen voorop. Vanzelfsprekend hebben de getroffen maatregelen ook grote gevolgen voor gemeente. Die gevolgen zijn op meerdere gebieden zichtbaar, zowel op het vlak van bedrijfsvoering als financieel. Daarbij kan aan de volgende risico's worden gedacht:

Beperking in de uitvoering van de primaire taken door ziekte van medewerkers
Hogere kosten vervanging wegens ziekte voor cruciale dienstverlening
Extra kosten voor voorzieningen om massaal thuis te werken
Risico ten aanzien van inbaarheid van gemeentelijke belastingen en retributies 2020
Risico open-einde regelingen (doorfactureren zorgaanbieders, aanbieders huishoudelijke hulp, aanbieders vervoersvoorzieningen)
Toename aanvragen BBZ, bijstand etc. etc. (extra capaciteitsvraag ambtelijke organisatie)
Risico gewaarborgde geldleningen (sportclubs etc.)
Risico dat subsidies naar organisaties voor 2020 ontoereikend zijn daar deze partijen geen/minder inkomsten hebben
Risico oplegging toeristenbelastingen 2020 en inning van nog op te leggen aanslagen over 2019
Risico op achterblijven legesopbrengsten (bouwleges etc.) 2020
Risico op inbaarheid/kwijtschelding huuropbrengsten 2020 (dorpshuizen, sportvereniging)
Bovenstaande risico's kunnen ook spelen bij verbonden partijen, welke ook haar impact mogelijk heeft op de gemeente
Risico op inning openstaande debiteuren en leningen ultimo 2019

Bovenstaande opsomming is niet limitatief. Inmiddels heeft de gemeente beheersmaatregelen getroffen om onder deze omstandigheden uitvoering te geven aan de primaire taken, o.a. door extra inzet en facilitering voor vitale functies. Het ontbreekt op het moment van opmaken van het jaarverslag en de jaarrekening nog aan voldoende informatie over de consequenties om een financiële risicoberekening te maken voor de organisatie. De gemeente zal nauwgezet de impact volgen en actief de gemeenteraad hierover informeren.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf is een basisset van vijf financiële kengetallen opgenomen:

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de schuldquote hangt af van meerdere factoren (onder andere afgesloten en doorgeleende gelden of omvang van de voorraad gronden). Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden gezien.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de woonlasten in de gemeente zich verhouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Overzicht kengetallen gemeente Voorst

In onderstaande tabel zijn de voor de gemeente Voorst berekende kengetallen opgenomen.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2018	Begroting 2019	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	59%	60%	61%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	56%	58%	59%
Solvabiliteitsratio	24%	27%	21%
Structurele exploitatieruimte	-5,76%	-0,37%	-5,51%
Grondexploitatie	9%	9%	6%
Belastingcapaciteit	103,5%	103%	103%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Een individueel kengetal kan niet worden gebruikt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie.

De netto schuldquote is ten opzichte van 2018 ongeveer op hetzelfde niveau gebleven. De totale vaste schuld is weliswaar gedaald, maar eind 2019 was nog een kasgeldlening aangetrokken om te voorzien in de kortlopende financieringsbehoefte. De solvabiliteitsratio is afgenomen voornamelijk door de verwerking van het negatieve jaarrekeningresultaat over 2018. Daarnaast is het vreemd vermogen ultimo 2019 gestegen.

Het kengetal grondexploitatie is verder gedaald in 2019 door met name de verkoop van bouwgrond en het afsluiten van een aantal grondcomplexen. Het kengetal structurele exploitatieruimte is negatief door het negatieve jaarrekeningresultaat 2019.

Het kengetal belastingcapaciteit was voor 2019 103%. Dit betekent dat de woonlasten in 2019 binnen onze gemeente iets boven het landelijk gemiddelde lagen.

4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de kapitaalgoederen van de gemeente. De belangrijkste kapitaalgoederen zijn: wegen, riolering, groen, gebouwen en openbare verlichting. Daarnaast behoort het materieel van de buitendienst tot de kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed wordt ingegaan op de beleidskaders, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting en de mate van kwaliteit en risico's. In 2017 zijn de bij de onderhoudsplannen behorende algemene beleidskaders vastgesteld c.q. herbevestigd door de raad.

Wegen

Beleidskader

De beleidsuitgangspunten voor het wegonderhoud zijn vastgelegd in het Integraal Wegen Plan (IWP) 2015-2019. Het beheer richt zich op het bereiken en vasthouden van:

- een gemiddelde kwaliteit waarbij de kans op ongevallen klein is;
- een kwaliteit waarbij de bereikbaarheid niet in het geding is;
- een kwaliteit die comfortabel gebruik mogelijk maakt;
- een kwaliteit die er redelijk uitziet en waarbij aan de wettelijke eisen voldaan wordt.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Het onderhoudsbudget is opgenomen in de begroting op basis van de vastgestelde beleidskaders. Daarnaast zijn kredieten beschikbaar gesteld voor reconstructies, omvormen van semi-/verharde fietspaden naar betonpaden en groot onderhoud.

Kwaliteit en risico's

Periodiek wordt getoetst aan de normering van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Weg- en Waterbouw en Verkeerstechiek (CROW). Dit is een landelijke normering die het mogelijk maakt verhardingen objectief te beoordelen en daardoor de kwaliteit eenduidig vast te leggen. Het systeem richt zich er op om de juiste maatregel op het juiste moment te nemen. Binnen deze systematiek wordt bereikt dat instandhouding plaats vindt voor de laagste kosten. De inspectie van de verhardingen vindt jaarlijks plaats. Om zo dicht mogelijk bij dit beleidskader te blijven hebben wij in de beleidskaders geformuleerd dat wij maximaal 15% achterstallig onderhoud accepteren op het areaal asfaltverhardingen. Uit de berekeningen met het systeem Rationeel Wegbeheer blijkt dat het budget voldoende is om deze kwaliteit tot 2015 vast te houden.

Vanaf 2016 is het exploitatie en investeringsbudget voor wegen verhoogd. De raad heeft namelijk in oktober 2015 bij de behandeling van de begroting 2016-2019 besloten het exploitatiebudget en het investeringsbudget voor wegen met ingang van 2016 te verhogen op basis van het Integraal WegenPlan (IWP) dat toen voorlag. Vervolgens zal elke twee jaar de inhoud van het IWP worden herijkt. De reden was dat we te maken hebben met een onderhoudsachterstand en dat het budget voor investeringen (renovatie / groot onderhoud) al een hele tijd op nul stond.

Verantwoording 2019

In het kader van het IWP is het volgende te melden. In Twello is in het centrum de herinrichting van de Stationsstraat en de Marktstraat afgerond. De Torenweg, Kastanjelaan en Kortenaerstraat zijn tevens heringericht. In Wilp zijn de herinrichting van de Bergkamp, Schoolstraat en Middenweg gerealiseerd. De herinrichting van de Rijksstraatweg in Voorst is na de openstelling van de rondweg gestart en eind 2019 bijna geheel afgerond. In Terwolde is de Prins Hendriksraat heringericht, aansluitend volgt in 2020 de Koningin Wilhelminastraat.

Exploitatie (wegenonderhoud)

In 2019 hebben wij in het kader van de exploitatie (wegenonderhoud) de volgende werkzaamheden (uitgesplitst per dorp) uitgevoerd:

Terwolde

De Rozendaalseweg is in zijn geheel voorzien van een nieuwe deklaag. Bij de aansluiting Bekendijk – Groenstraat is het kruisingsvlak voorzien van een nieuwe rode deklaag. Bij de aansluiting Bekendijk – Oude Wezeveldseweg is het asfalt op het kruisingsvlak voorzien van een nieuwe deklaag. Op de Ossenkolkweg, Heegsestraat, Zeedijk, Lochemsestraat, Kraaigraafstraat en Zeedijk zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

De Vecht

De Beentjesweg is buiten de komgrens voorzien van een nieuwe deklaag. Ter bescherming van de berm en zijn aan weerszijden van de weg grasbetonstenen aangebracht.

Teuge

Op de Zandenallee zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Klarenbeek

In de bebouwde kom is op eerste gedeelte van de Broekstraat door noodbestrating van betonstraatstenen vervangen door een asfaltverharding.

Op de Oudhuizerstraat en Hallseweg zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Nijbroek

De Zeedijk is, tussen de Korte Kruisweg en perceel Zeedijk 46, voorzien van een nieuwe deklaag. Langs de Wellerweg (tussen Middendijk en Zeedijk) is het asfalt van het aanliggende fietspad vervangen door een betonverharding. De Veluwsedijk, tussen Benedenste Kruisweg en Vloeddijk, is voorzien van een nieuwe deklaag. Op de Ossenkolkweg is de zijweg naar perceel 3 voorzien van een nieuwe slijtlaag. Op de Moddendijk en Kampweg zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Twello

De Vermeersweg is in zijn geheel voorzien van een nieuwe deklaag. Voor de afwatering zijn nieuwe afwateringsgoten en straat- en trottoirkolken aangebracht. Op de Wilhelminaweg is een nieuwe deklaag en markeringen met “30” aangebracht. Langs de Westerlaan is tussen de Koppelstraat en de Weteringstraat, het asfalt op het vrij liggende fietspad vervangen. Op het Hovenpad is op de F344, tussen fietsbrug en de gemeente Deventer, het zwarte asfalt vervangen door een rode deklaag. Op de Meermuidenseweg en Oude Wezeveldseweg zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Wilp

Op de Kneuterstraat is op de zijpoot, tussen Breuninkhofweg en perceel Kneuterstraat 5, voorzien van een nieuwe slijtlaag.

Op de Marsstraat, Weerdseweg, Leemsteeg, Bloemenksweg, Zonnenbergstraat, en Knibbelallee zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Voorst

Op de Voorsterklei is de zijweg naar de percelen 14/16 vervangen door een nieuwe deklaag. Ook de zijpoot van de Hooistraat, tot voorbij perceel 3, is voorzien van een nieuwe deklaag. De Houtwalstraat, tussen Nijenbeekseweg en perceel Houtwalstraat 6, een voorzien van een nieuwe slijtlaag. Verder zijn langs de Marsstraat, ter hoogte van het smalle gedeelte bij de vangrail, in de westelijke wegberm grasbetonstenen aangebracht. Op de Perleweg, Hooistraat een Voorsterklei zijn reparaties uitgevoerd door plaatselijk het asfalt weg te frezen en nieuw asfalt in te brengen.

Riolering

Beleidskader

Het beleidskader staat verwoord in het Gemeentelijke Riolerings Plan (GRP). Het GRP is eind 2014 voor de planperiode 2015 - 2019 vastgesteld.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Het onderhoudsbudget is opgenomen in de begroting op basis van de vastgestelde beleidskaders. Daarnaast zijn kredieten beschikbaar gesteld voor reconstructies en grootonderhoud.

Kwaliteit en risico's

De uitvoering van de beheerswerkzaamheden is vastgelegd in het GRP 2015 - 2019. Periodiek wordt onderzocht hoe de rioleringszorg integraal met onderhoud en reconstructie van groen en verhardingen kan worden uitgevoerd. Binnen het GRP is de instandhouding van de riolering geborgd en is er ruimte voor nog te nemen milieumaatregelen.

Verantwoording 2019

Met de vaststelling van het Programma Water is de rioolheffing na uitvoerige analyse vastgesteld op een kostendekkend tarief van € 210,32 voor het jaar 2020. Concreet houdt dit in dat de heffing nogmaals verlaagd wordt en daarna volstaan kan worden met indexering.

Wij hebben in de zomer van 2019 een regentonactie gehouden als onderdeel van de afkoppelbijdrage. Dit was voor het tweede jaar op rij een doorslaggevend succes. De financiering hiervan kon volledig gedekt worden uit de door het waterschap verstrekte bijdragen voor afkoppelprojecten. Net als voorgaand jaar zijn ruim 400 drukrioleringsunits gerenoveerd en aansluitend NEN-gekeurd en is gestart met de vooropname van de renovatie van 2020 (270 stuks). De riolering in de wegen die gerenoveerd zijn in het programma van het Integraal Wegen Plan is waar nodig vernieuwd of gerepareerd. Ook is hier het regenwater afgekoppeld van de riolering. Het onderzoek naar de praktische en juridische aspecten bij 'bedrijfslozingen op de drukriolering' dat samen met het waterschap en diverse gemeenten wordt uitgevoerd is in concept klaar en gereed om getoetst te worden aan de werkbaarheid. Inmiddels is er concessie om in ieder geval geen (vervuild) regenwater via de drukriolering af te voeren.

Groen

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor groenbeheer zijn in 2016 vastgesteld. Het beheer richt zich op:

- een integrale aanpak vanuit groen, wegen, riolering, gebouwen etc.;
- doelmatige en doelgerichte instandhouding van voorzieningen volgens (vak-)technische eisen;
- de gewenste structuur- en inrichting, beeld en gebruik;
- aanvaardbare beheerkosten tegen een zo hoog mogelijk rendement;
- het tegen gaan van schadelijke effecten op het milieu en het bevorderen van milieuvriendelijk beheer;
- het voorkomen van verpaupering van de openbare ruimte;
- behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten;
- behoud biodiversiteit.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Het onderhoudsbudget voor groen is opgenomen in de begroting op basis van de vastgestelde beleidskaders.

Kwaliteit en risico's

In de rapportage optimalisatie groenbeheer (september 2006) is de structuur en inrichting van het groenbeheer nader vastgelegd. Het groen is hiertoe ingedeeld in een ruimtelijke groenstructuur met drie bijbehorende beheerniveau's:

- met een hoge representatieve functie en een hoge gebruiksintensiviteit en intensief beheer (intensief onderhoud);
- wijk- en buurtgroen met een normaal goed beheer (basis onderhoud) met soms een extensivering, gericht op natuurlijke ontwikkeling;
- overig groen met een functie in de woonomgeving veelal met normaal goed beheer met daar waar mogelijk een extensivering gericht op een natuurlijke ontwikkeling (extensief onderhoud).

De begrippen intensief, basis en extensief zijn vastgelegd in de notitie groenbeheer gemeente Voorst. Om de gewenste beheervorm te bereiken is vanaf 2006 op veel plaatsen het groen omgevormd naar een eenvoudiger en goedkoper beheer. Deze omvorming is afgerond. Jaarlijks worden nog wel kleine delen van het groen vernieuwd om verpaupering van de openbare ruimte te voorkomen. Het is mogelijk om het beschreven beheerniveau te behalen binnen de beschikbare budgetten in de exploitatiebegroting.

Verantwoording 2019

De gemeente Voorst heeft deelgenomen aan de internationale groencompetitie Entente Florale Europe met als resultaat een gouden award in de categorie 'dorpen en kleine steden'.

Programma groen

In 2019 is er een start gemaakt met het opstellen van het programma groen. In dit programma wordt een breed beeld geschetst over het belang van groen, natuur en landschap voor de gemeente Voorst. In 2020 is het programma gereed en zal de gemeenteraad worden voorgesteld dit programma vast te stellen.

Regulier beheer

In 2019 is het reguliere onderhoud van het gemeentelijk groen volgens plan uitgevoerd. Bestrijding van ongewenste kruiden vindt plaats op een 100% milieuvriendelijke wijze.

Uitvoeringsprojecten Landschapsontwikkelingsplan

Het project uitvoering landschapsontwikkelingsplan is afgerond in 2018. In 2019 is er een nieuw project ingediend waar ook alle landschapsvrijwilligers bij worden betrokken. Het nieuwe project is ingediend. In 2020 wordt gestart met de uitvoering.

Laanherstel

Incidenteel zijn bomen vervangen en aangevuld. Door een wederom hete zomer zijn veel bomen verminderd in conditie. Dat kan op de korte en middellange termijn een intensiever her plantprogramma opleveren. Nieuwe laanbeplantingen in welke vorm dan ook zijn meer resistent tegen hitte en leveren altijd een meerwaarde op voor biodiversiteit. De herinrichting van de Rijksstraatweg in het dorp Voorst heeft na intensieve inspraak en overleg met bewoners een gevarieerder soortensamenstelling opgeleverd.

Groenrenovatie

Op diverse locaties binnen de dorpen zijn groenrenovaties uitgevoerd. Daarnaast is tijdens wegreconstructies ook veelal versleten groen aangepast. Er wordt steeds meer gewerkt met beplantingen die een toegevoegde waarde geven aan biodiversiteit. In overleg met de provincie Gelderland is er fors geïnvesteerd in groen langs de doorgaande provinciale weg in Twello.

Boomonderhoud/veiligheid

Een paar zomerstormen heeft ook in 2019 veel snoeiwerk aan bomen in het buitengebied opgeleverd. Eenmaal per vier jaar krijgen alle bomen binnen het voorster buitengebied een snoeibeurt en vindt er boominspectie plaats. De bomen in het middendeel van de gemeente zijn aangepakt evenals een aantal bosjes.

Openbare verlichting

Beleidskader

In oktober 2010 heeft de raad het kwaliteitsniveau vastgesteld. De hieraan gekoppelde beleidsregels worden voortgezet voor de periode 2016-2020. De algemene beleidsuitgangspunten voor verlichting zijn:

- het verlichtingsniveau is gebaseerd op de Praktijkrichtlijn welke is opgesteld door de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde;
- afschrijving van de armaturen en masten is respectievelijk 20 en 40 jaren;
- nieuw te plaatsen verlichting wordt voorzien van een dimunit;
- de nieuw te plaatsen verlichting bestaat uit LED-verlichting of is voorbereid op LED-verlichting;
- duurzaamheid en milieu maken deel uit van de beleidskeuzes.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het jaarlijks onderhoud- en vervangingsprogramma zijn de middelen in het meerjareninvesteringsprogramma van de begroting opgenomen.

Kwaliteit en risico's

Het laatste deel van de verbetering van het verlichtingsniveau is uitgevoerd. Het verlichtingsniveau is op het afgesproken niveau gebracht. Vanaf nu zullen er voornamelijk vervangingen plaats vinden. Bij vervanging van armaturen zal steeds gezocht worden naar de meest energiezuinige oplossing. De middelen in de begroting zijn voldoende voor de uitvoering van dit beleid.

Verantwoording 2019

Voor 2019 is een regulier onderhoudsplan opgesteld. Het vervangingsprogramma omvat de vervanging van 261 stuks armaturen door LED. Het betreft de Teugseweg, Binnenweg Twello, Burgemeester van der Feltzweg, Bremstraat, voetpad van der Duyn van Maesdamstraat, IJsbandsweg, doorsteek IJsbaanweg-gemeentehuis, Kastanjelaan, voetpad langs Twellose Beek tussen Beethovenlaan en Troelstalaan, gedeelte Omloop, Oude Rijksstraatweg, Parallelweg, Schoolstraat Twello, Torenweg, de Vang, voorparkeerterrein Zwembad Veenhuisweg, gedeelte Verdijkstraat, Vermeersdwarsweg, Vermeersweg, gedeelte Zuiderlaan, Binnenweg Voorst, Dillestraat, Keizershofweg, Schoolstraat Voorst, fietsparkeerplaats SC Teuge. De uitvoering vindt plaats in het voorjaar van 2020.

Gemeentelijke gebouwen

Beleidskader, verduurzaming gebouwen en installaties

De gemeente is eigenaar van 35 gebouwen met bijbehorende installaties. Het technisch beheer en onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is in 2019 binnen de bestaande beleidskaders, neergelegd in een duurzaam meerjarenonderhoudsprogramma (DMJOP), uitgevoerd. Aan het DMJOP ligt de NEN 2767 systematiek ten grondslag. Onderdeel van het planmatig technisch onderhoud en beheer is het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, op basis van het Addendum op de Nota Duurzaamheid 2016. Het technisch beheer beweegt zich in een moeilijke, wat overspannen, markt. Een markt waarin de vraag om gekwalificeerde arbeidskrachten het aanbod aanzienlijk overstijgt. Dit vraagt om behoedzaam opereren en, soms en op onderdelen, enigszins temporiseren in het uitvoeringsprogramma. In 2019 is besloten om het beheer en onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen weer helemaal in eigen regie te nemen. Het onderhoud in combinatie met verduurzaming wordt waar mogelijk uitgevoerd in samenwerking met lokale partijen.

Uitvoeringsaspecten

De voorbereiding van de renovatie van het gemeentehuis is volop van start gegaan. De geselecteerde total engineer is aan het werk gegaan met als eerste resultaat de oplevering van de zogenaamde Programma's van Eisen (ruimtelijk-functioneel-technisch). In de daarop volgende ontwerpfase zijn deze Programma's van Eisen stapsgewijs van structuurontwerp (aan de Raad gepresenteerd in de IBB van 16 september 2019) naar voorontwerp, welke begin 2020 aan de Raad is gepresenteerd. Parallel aan het ontwerpproces is de verhuizing van de gemeentelijke organisatie naar de locatie Kulturhus (Sociaal Domein) en locatie Hietweideweg voorbereidt.

Het project verloopt tot dusver binnen de planning en binnen het daarvoor beschikbaar gestelde krediet.

Ondanks dat de renovatie van het gemeentehuis en de verhuizing naar de tijdelijke huisvesting veel tijd vraagt, is er in 2019 ook aandacht besteedt aan het terugdringen van de CO2 uitstoot van de gemeentelijke gebouwen. Door de inzet van nieuwe technieken zoals Heat Pipes en warmtepompen hebben we in zwembad de Schaeck de CO2 uitstoot kunnen terugdringen. De elektriciteit wordt bewezen duurzaam opgewekt middels garanties van oorsprong (GVO's), deze worden zoveel mogelijk lokaal en nationaal ingekocht. In de tijdelijke huisvesting aan de Hietweideweg doen we een pilot met een waterstofketel. De opgedane kennis willen we gaan gebruiken om te bepalen of de waterstoftechniek een alternatief kan zijn voor fossiele brandstoffen in overige (slecht geïsoleerde) gemeentelijke gebouwen. In de gymzalen hebben we voorbereidingen getroffen om deze van gas- naar elektrische verwarming om te zetten en oude verlichting wordt op diverse plekken vervangen voor LED verlichting.

Overzicht gemeentelijke gebouwen inclusief scholen

Naamgeving gebouw	Huisvesting / huurder organisatie	BVO (m2)
Gemeentehuis	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	5.400
Gemeentewerf / Brandweerkazerne	Buitendienst en korps Twello	2.505
Brandweergarage plus dienstwoning	Korpsen Voorst en Terwolde	320
Voormalig Cupa complex	Stichting De Koepel	415
Het Bakken	Peutercentrum de Kruimelkring	523
Vermeersweg 61	-	759
Maarten Tromplaan 2 (oudbouw De Kleine Wereld)	Plan Klein Twello	1.142
Hietweideweg 20 (oudbouw Veluws College)	-	2.325
5 Kerktorens	Onderdeel van een kerk	302
Schaapskooi	Particulier en Imkervereniging	49
Veeschuurtje te Voorst	Hartgers	33
Molensomp De Vecht (molen Koekkoek)	-	50
Parkeerhuis	Parkeerdors	3.150
2 Sporthallen (inclusief turnhal + multizaal)	Stichting De Koepel	9.152
Zwembad (binnenbad + buitenbad)	De Schaeck	2.850
Kulturhus SCC	Stichting De Koepel	1.800
Pand Oude Rijksstraatweg 38	IJsseldal Wonen (opvang statushouders)	450
7 Gemeentelijke gymlokalen	Stichting De Koepel	3.428
2 Aula's en lijkenhuisjes	Bezoekers	178
Gebouwen Frans Halsstraat	Kajak	140
	Twellose Accordeon vereniging	78

Vervangingsplan materieel buitendienst

Beleidskader

Voor het materieel van de buitendienst is een vervangingsprogramma opgesteld op basis van de theoretische levensduur van het materieel. De werkelijke vervangingen vinden plaats op basis van de technische levensduur.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor de uitvoering van het vervangingsprogramma zijn de middelen in het meerjareninvesteringsprogramma van de begroting opgenomen.

Verantwoording 2019

In verband met de ontwikkelingen bij de buitendienst is er in 2019 geen materieel vervangen.

4.4 Paragraaf Financiering

In deze paragraaf wordt het treasurybeleid beschreven. Treasury, het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij gemeenten een belangrijke plaats in. De wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid

Algemeen

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van de kaders, die in het vastgestelde Treasurystatuut 2018 zijn vastgelegd.

Risicobeheer

De risico's die de gemeente loopt op het gebied van treasury bestaan voornamelijk uit renterisico's. Om die risico's te beperken geldt er een kasgeldlimiet en is er sprake van een renterisiconorm.

De *kasgeldlimiet* is het bedrag dat de gemeente maximaal als gemiddelde netto-vlottende schuld over een periode van 3 maanden mag hebben. Indien de kasgeldlimiet 2 achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden, moeten in het daaropvolgende kwartaal maatregelen worden genomen om een structurele overschrijding te voorkomen. De kasgeldlimiet voor 2019 bedraagt maximaal 8,5% van de omvang van de totale begroting, groot € 59,7 mln. De kasgeldlimiet is in 2019 afgerond € 5,1 miljoen. Binnen de voorschriften, zoals gesteld in de wet FIDO is er in 2019 geen sprake geweest van een niet geoorloofde overschrijding van de kasgeldlimiet.

De *renterisiconorm* heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen/ te spreiden. De renterisiconorm beoogt de risico's van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de gemeentelijke rentelasten binnen beheersbare kaders te houden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Voor 2019 is de renterisiconorm op begrotingsbasis € 11,9 miljoen. De netto aflossingsverplichting bedraagt per saldo afgerond € 4,4 miljoen. Wij blijven hiermee ruimschoots binnen de vastgestelde norm. In 2019 is de renterisiconorm niet overschreden.

	Renterisico's	Rekening 2018	Begroting 2018	Rekening 2019	Begroting 2019
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld o/g	-	-	-	-
3b	Nieuwe verstrekte leningen u/g	-	-	-	-
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	-	-	-	-
5	Betaalde aflossingen	4.824	4.824	4.390	4.390
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-	-	-	-
7	Renterisico's op vaste schuld (2+6)	-	-	-	-
	<i>Renterisiconorm</i>				
	Stand van de vaste schuld per 1 januari	33.953	38.777	29.563	33.953
8	Stand van begrotingstotaal per 1 januari	59.300	59.300	59.700	59.700
9	Bij ministeriële regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
	Renterisiconorm (8*9)				
	<i>Toets renterisiconorm</i>				
10	Renterisiconorm	11.860	11.860	11.940	11.940
7	Renterisico op vaste schuld	-	-	-	-
11	Ruimte (+) / Overschrijding (-), (10-7)	11.860	11.860	11.940	11.940

Kredietrisicobeheer

Als kredietverstrekker loopt de gemeente risico's. De volgende leningen zijn zonder hypothecaire zekerheid verstrekt:

Bedragen x € 1.000

Risicogroep	Restant schuld	Percentage
Nuon	855	10
Vitens	96	1
Verenigingen	125	1
Woningbouw	71	1
Stimuleringsfonds	7.840	87
Totaal	8.627	100,00

Het risico dat de gemeente loopt bij bovenstaande verstrekte gelden is gelet op de overeenkomsten met de instellingen en het toezicht op deze instellingen laag. De restant schuld is op basis van de stand 31 december 2019.

Nuon (Vattenfall)

Aan de Nuon is door onze gemeente een achtergestelde geldlening verstrekt in verband met de verkoop van 8 aandelen van de gemeente aan Nuon. De koopsom is door Nuon voldaan door een schuldenkenning uit hoofde van een verstrekte geldlening. Over het bedrag van de geldlening wordt door de Nuon jaarlijks 10% rente voldaan. De lening is achtergesteld bij alle schuldverplichtingen van Nuon in geval van liquidatie, faillissement of surseance van betaling. De kans daartoe is gelet op de aard van het bedrijf erg klein. Over 2019 zijn geen bijzonderheden te melden.

Vitens

Aan Vitens is door de gemeente een achtergestelde geldlening, groot € 1.432.000 verstrekt in verband met de verkoop van aandelen van de gemeente aan Vitens. De koopsom is door Vitens voldaan door een schulderkenning uit hoofde van een verstrekte geldlening. Over het bedrag van de geldlening wordt door Vitens jaarlijks rente voldaan. De lening wordt in 2021 voor het laatst afgelost. De lening is achtergesteld bij alle schuldverplichtingen van Vitens in geval van liquidatie, faillissement of surseance van betaling. Over 2019 zijn geen bijzonderheden te melden.

Verenigingen

De raad heeft besloten om Stichting Sportvoorziening De Laene (SV Voorwaarts) in 2011 een laagrentende geldlening ad € 240.000 te verstrekken, ten behoeve van de aanleg van een kunstgrasvoetbalveld. Over deze lening is een rente verschuldigd van 3% op basis van annuïteiten met een looptijd en rentevast periode van 15 jaar. De looptijd van de lening is tot 31 december 2026. De stichting voldoet elk jaar aan haar verplichtingen.

Woningbouw

Aan IJsseldal Wonen (voorheen Woningstichting Goed Wonen) zijn geldleningen verstrekt voor diverse woningbouwprojecten. De risico's van de leningen zijn overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (W.S.W.). De gemeente zit met de garantstelling in een achtervangpositie. Hierdoor wordt het risico zeer gering geacht. De hier vermelde restantschuld per 31 december 2019 betreft de 14 aan IJsseldal Wonen verstrekte geldleningen.

Stimuleringsfonds

De gemeente Voorst neemt sinds 2000 deel aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten. De gemeente heeft hiervoor gelden in het zogenaamde revolving fund gestort. Hieruit worden laagrentende stimuleringsleningen verstrekt, waarvan de aflossingen weer terugvloeien naar het fonds. Deze aflossingen zijn vervolgens beschikbaar voor nieuw te verstrekken leningen. Daarnaast is in 2017 het stimuleringsfonds ten behoeve van Duurzaamheidsleningen woningen en in 2019 stimuleringsfonds Asbestlening erbij gekomen.

Boekwaarde per 31-12-2019 (x € 1.000)	Bedrag
Storting verkoop aandelen SVN	460
Verstrekte geldleningen Stimuleringsfonds	5.940
Stimuleringsfonds Startersleningen	965
Stimuleringsregeling Duurzaamheid woningen	-5
Stimuleringsregeling Asbestlening (particulier/zakelijk)	480
Totaal	7.840

Zie de toelichting op de balans onder financiële vaste activa.

Gemeentefinanciering

Gemeentefinanciering

Onze financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de investeringen die plaatsvinden in het kader van het Meerjaren Investerings Programma (MIP), het Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP), de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en het verloop van de exploitatieuitgaven en -inkomsten. Het MIP en MJOP wordt doorlopend geactualiseerd en bijgesteld. Het betreffen de kosten voor met name de riolering (op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan), wegen (uitwerking Integraal WegenPlan) en de voorfinanciering vanuit de grondexploitatie. In de financieringsbehoefte wordt voorzien door het aantrekken van lang- en kortlopende geldleningen. Het daadwerkelijk beroep is afhankelijk van de realisatie van de geplande investeringen, de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties en de feitelijke liquiditeitspositie op het moment dat uitgaven worden gedaan. Het aantrekken van

aanvullende financieringsmiddelen vindt plaats binnen de kaders van de wet Fido en het Financieringsstatuut 2018.

Leningenportefeuille

De totale leningenportefeuille van onze gemeente bedraagt op 31 december 2019 € 29,5 miljoen. Het opnemen van aanvullende financieringsmiddelen is afhankelijk van de liquiditeitenplanning.

Er is namelijk, gelet op de rentestand, gekozen om binnen de vastgestelde kaders zoveel mogelijk met kortlopende geldleningen in de vorm van kasgeldleningen in de financieringsbehoefte te voorzien. De rente gedurende deze periode was erg laag. Op de geldmarkt offeren de NV BNG en overige geldgevers kasgelden tegen een negatief percentage. Dit houdt in dat de gemeente bij het afsluiten van een kasgeldlening een rentevergoeding ontvangt in plaats van rentekosten te moeten betalen. In 2019 is de liquiditeitspositie mede door de kavelverkoop van de in exploitatie zijnde grondcomplexen als goed te noemen. Met de beschikbare financiële middelen konden de uitgaven worden gedaan. Echter geheel aan het eind van het jaar is alsnog een kasgeldlening van € 8,5 miljoen aangetrokken, gelet op de debet-stand in rekening courant en de liquiditeitsprognose voor de maand december 2019. Gelet op de te betalen debetrente in rekeningcourant wordt met het aantrekken van een kasgeldlening tegen 0% de debetstand tijdelijk opgeheven.

Interne rente

Bij de wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de invoering van de Vennootschapsbelasting (VPB) is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt. De commissie BBV adviseert een renteschema in de paragraaf financiering van de begroting en jaarstukken op te nemen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

Volgens de vastgestelde programmabegroting 2019 wordt uitgegaan van een interne rente van 1,3%. De rentelasten worden toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen. De toegerekende rentelast aan bouwgronden in exploitatie (2,2%) sluit aan op de fiscale systematiek (vennootschapsbelasting) zoals uiteengezet in de notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. Het verschil (renteresultaat) tussen de betaalde en ontvangen rente en de interne doorberekende rente wordt bij de algemene dekkingsmiddelen verantwoord.

Renteschema

	Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	944
b.	De externe rentebaten	-1
	Totaal door te rekenen externe rente	943
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-134
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-5
		-139
	Saldo door te rekenen externe rente	804
d1.	Rente over eigen vermogen	-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	153
	De aan taakvelden (programma's/Overhead) toe te rekenen rente	957
e.	Werkelijk aan taakvelden (programma's /overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-967
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	-10

Wet- en regelgeving

Financieringsstatuut 2018

Binnen de wettelijke kaders: de Gemeentewet, Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido), de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, het Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden, de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden is de gemeente verplicht haar eigen doelstellingen en kaders ten aanzien van financiering (treasury) vast te stellen. De kaders zijn vastgelegd in de door de gemeenteraad vastgestelde Financiële verordening 2017 ex art.212 van de gemeentewet en de uitvoeringsregels in het door het college vastgestelde Financieringsstatuut 2018.

Schatkistbankieren

Voor gemeenten en andere decentrale overheden is het verplicht schatkistbankieren vanaf 2013 ingevoerd. Decentrale overheden dienen banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Deze drempelwaarde bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000. Voor de gemeente Voorst bedraagt de drempelwaarde 2019 afgerond € 448.000. In 2019 zijn tegoeden in rekeningcourant boven het drempelbedrag afgeroomd naar de schatkist en indien nodig weer teruggehaald om de debetstand in rekeningcourant tegen te gaan.

Wet HOF

Met de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn de Europese afspraken van het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 wettelijk verankerd. De Wet Hof bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan drie procent mag bedragen.

Conclusie

De uitvoering van de financieringsfunctie heeft in 2019 plaatsgevonden binnen de vastgestelde kaders. De in de wet Fido genoemde renterisiconorm en kasgeldlimiet zijn in 2019 niet ongeoorloofd overschreden.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De inrichting en aansturing van de bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het college. De raad heeft in de programmabegroting een aantal indicatoren bepaald aan de hand waarvan de raad vanuit zijn controlerende rol kan toetsen of de sturing door het college zich binnen de gestelde hoofdkaders beweegt. Deze indicatoren zijn: het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening en zijn constatering in het accountantsverslag, ontwikkeling van de organisatiestructuur en van de omvang van de ambtelijke formatie, ontwikkeling van het ziekteverzuim en het personeelsverloop en de samenwerking met de inspraakorganen. (Onder andere) over deze aspecten met betrekking tot de bedrijfsvoering handelt deze paragraaf.

Rechtmatige en doelmatige bedrijfsvoering: planning en control

Het college geeft gestalte aan de bedrijfsvoering en aan de uitvoering van de programma's met inachtneming van de geldende externe regelgeving en van de door de raad vastgestelde kaders zoals de programmabegroting en de verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet. De verklaring en het accountantsverslag bij de gemeentelijke jaarrekening vormen een belangrijke graadmeter voor de beantwoording van de vraag of het college in deze opdracht is geslaagd. Verwezen wordt naar de in dit boekwerk opgenomen controleverklaring en naar het accountantsverslag. Daarnaast is het college gehouden een verklaring over informatiebeveiliging in de jaarrekening op te nemen of bij de jaarrekening te voegen en aan de raad te rapporteren over het gevoerde informatiebeveiligingsbeleid. Verwezen wordt naar de verklaring en rapportage opgenomen in deze jaarrekening.

Omvang ambtelijke formatie

De ambtelijke organisatie (inclusief griffie) omvatte eind 2019 190 formatieplaatsen. Daarmee is de geraamde formatieomvang in de begroting 2019 daadwerkelijk ingevuld.

Van de ambtelijke formatie in 2019 had 4,4 fte een tijdelijk/projectmatig karakter, namelijk voor het project Voorst onder de Loep, voor het Addendum op de nota Duurzaamheid, voor het project onafhankelijke cliëntondersteuning en voor het actieplan Huisvesting en Integratie Statushouders.

De ontwikkeling van de ambtelijke formatie (exclusief griffie) in de afgelopen jaren is als volgt:

Aantal FTE 2016	Aantal FTE 2017	Aantal FTE 2018	Aantal FTE 2019
170	177	183	190

Loonsom

De gerealiseerde loonsomuitgaven over 2019 bedragen in totaal € 14.186.600, namelijk € 870.000 bestuurlijke lasten en (afgerond) € 13,3 miljoen aan ambtelijke lasten:

	Aant. pers.	Aant. FTE's	Totaal jaarwedde	Totaal toelagen	Afdracht sociale lasten	Realisatie netto lasten	Geraamde netto lasten	Saldo
Bestuur								
Raad	19	19,00	-	233.771	32.419	266.190	252.377	-13.813
College	5	4,00	395.442	3.250	41.668	440.360	422.491	-17.869
Voormalig bestuurders	14	14,00	162.514	-	1.084	163.598	159.200	-4.398
Subtotaal	38	37,00	557.956	237.021	75.171	870.148	834.068	-36.080
Ambtelijke organisatie								
Griffie	3	2,52	131.833	31.324	45.816	208.973	205.554	-3.419
Ambtelijke organisatie	214	187,18	8.463.469	1.801.786	2.842.242	13.107.496	13.307.412	199.916
Subtotaal	217	189,70	8.595.302	1.833.110	2.888.058	13.316.469	13.512.966	196.497
Totaal salarissen	255	226,70	9.153.258	2.070.131	2.963.229	14.186.617	14.347.034	160.417

Ambtelijke loonsom

In de salarisstaat in de begroting voor 2019 was aan ambtelijke loonsomlasten (exclusief griffie, inclusief additionele arbeidsplaatsen) een bedrag van afgerond € 12.308.000 opgenomen (begroting 2019, blz. 81). Daarnaast waren aan aanvullende ramingen voor salarislasten beschikbaar:

- € 241.000 vanwege CAO-lastenstijging, opgenomen in de Bestuursrapportage 2019 (blz. 47);
- € 155.200 restant van de Vlootschouw opgenomen in het Voortgangsbericht 2018;
- € 373.500 uitbreiding sociaal domein. Dit bedrag is opgenomen in het Financieel meerjarenperspectief in de begroting 2019 (blz. 100);
- € 90.000 CAO-aanpassing 2017-2019, dit bedrag is verwerkt in het Financieel Meerjarenperspectief van de begroting 2019;
- € 140.000 vanuit de Bestuursrapportage 2018 (blz. 41) vanwege stijgingen van de werkgeversdelen van de pensioenpremies voortvloeiend uit het meerjarig premiebeleid 2017 – 2019 van het ABP.

Daarmee was in totaal aan ambtelijke salarislasten begroot € 13.307.400. Naast de begrote salarisuitgaven was aan dekking beschikbaar een bedrag van € 194.900. Dit bestaat uit projecten waar externe dekkingen tegenover staan. In totaal bedroeg het voor de ambtelijke loonsom beschikbare budget daarmee € 13.502.300. Uitgegeven is € 13.108.000. De ambtelijke salarisuitgaven zijn daarmee ruim (met € 394.300) binnen de gestelde budgettaire kaders gebleven.

Tijdelijke inhuur voor continuïteit van de bedrijfsvoering

Volgens vast beleid is de ruimte in de loonsom die ontstaat als gevolg van vacatures en dergelijke voor het college beschikbaar om met tijdelijk personeel te voorzien in continuïteit van de bedrijfsvoering. Deze ruimte is zoals gezegd € 394.300. Daarnaast is € 43.600 aan inkomsten ontvangen, zoals vergoedingen voor uitleen van personeel, ontvangsten van ziektebewijzingen en (loonkosten)subsidies, waarmee € 437.900 in totaal beschikbaar was voor inhuur.

In 2019 heeft voor een bedrag van € 379.600 aan personele inhuur plaatsgevonden. Dit is wat lager dan in 2018, maar hoger dan in de jaren 2014 tot en met 2017. (2018: 468.300, 2017: 309.000; 2016: € 120.000; 2015: € 75.000; 2014: € 111.000). Een aantal factoren liggen aan dit uitgavniveau ten grondslag. In eerste instantie is er ingehuurd bij de buitendienst in de overgangsfase naar de effectuering van het gebruik van de werf als toekomstige inbreidingslocatie voor bestaande formatie. In de tweede plaats was het nodig om extra ambtelijke capaciteit vrij te maken voor een aantal grote ruimtelijke vraagstukken voor het wegwerken van de werkvoorraad. In de derde plaats is capaciteit ingehuurd voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in verband met het hogere niveau aan bouwactiviteiten in onze gemeente. Bij dit laatste aspect speelt een rol dat de werkvoorraad bewust wordt opgevangen met tijdelijke personele maatregelen in plaats van indienstneming van vast personeel, dit in verband met de aanstaande invoering van de Wet kwaliteitsborging bouwen. Op 14 mei 2019 nam de Eerste Kamer de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen aan. Tot slot hebben we budget dat beschikbaar is ingezet om een aantal tijdelijke en kleinere knelpunten ingezet door ziekte. Met deze specifieke dekkingen zijn de uitgaven binnen de financiële kaders gebleven.

Tot slot: Net als de afgelopen 3 jaar blijkt het noodzakelijk te zijn om te kunnen beschikken over een flexibele schil in de ambtelijke capaciteit om adequaat te kunnen reageren op de complexiteit van en dynamiek in maatschappelijke vraagstukken. Deze flexibele schil in ambtelijke capaciteit maakt dat er slagvaardig en adequaat gereageerd kan worden op wat de samenleving vraagt.

Personeel en organisatie

Gezien de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt is het van groot belang om een aantrekkelijke werkgever te blijven, in het bijzonder voor jongere generaties. Een positieve werksfeer met veel ruimte voor eigen inbreng, creativiteit en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij erg belangrijk. Ook doorgroeimogelijkheden en persoonlijke groei zijn belangrijk. Aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden zoals individueel keuzebudget, flexibele werktijden met mogelijkheden tot thuiswerken, beschikbaar stellen van eigentijdse werk- en communicatiemiddelen, en een actief en ruimhartig opleidings- en mobiliteitsbeleid dragen hier aan bij.

Ook in 2019 is in het wervings- en selectiebeleid het accent gelegd op de jongere generaties. Dit is gelukt: van de 25 medewerkers die in 2019 in dienst zijn getreden zijn dertien personen jonger dan 35 jaar, een percentage van 52%. Ter vergelijking: in 2018 behoorden elf van de 19 personen die in dienst traden tot de jongere generatie (58%). Conclusie is dat het nog steeds lukt om jongeren te interesseren voor een loopbaan bij de gemeente, maar de krapte op de arbeidsmarkt maakt wel dat het lastiger wordt.

21 medewerkers hebben in 2019 de organisatie verlaten, negen personen wegens (keuze)pensioen, zeven personen in verband met het aanvaarden van een werkkring elders, in vijf gevallen eindigde het tijdelijke dienstverband en deze dienstverbanden zijn niet omgezet in een vast dienstverband.

Net als 2018 laat ook 2019 een overschrijding zien op het beschikbare organisatie-opleidingsbudget, een overschrijding met € 84.500. Net als in 2018 hebben we in 2019 een relatief hoge instroom van nieuwe en jonge mensen die aan het begin staan van hun loopbaan, wat deels zorgt voor een verklaring. Ook de invoering van de omgevingswet en de hiermee gepaard gaande en benodigde houding en competenties zorgen deels voor een verklaring. Ook is in 2019 aanzienlijk geïnvesteerd in organisatiebrede vormingsactiviteiten op het terrein van houding, gedrag en drijfveren door middel van (team)coaching, samenwerking en externe oriëntatie en communicatieve vorming (onder andere schrijftrainingen).

Het ziekteverzuim had in 2019 een omvang van 4,1% (2018: 4,7%, 2017: 5,1%; 2016: 4,2%; 2015: 3,7%; 2014: 4,2%), een min of meer gemiddeld niveau. De referentienorm van het A&O fonds voor onze gemeentegrootte was in 2019 4,7%. Met een preventieve aanpak gericht op duurzame inzetbaarheid wordt getracht het ziekteverzuim verder terug te dringen. Omdat het ziekteverzuim voor een aanzienlijk deel niet werkgerelateerd is vormt gezondheidsbeleid een belangrijk onderdeel van dit preventieve beleid.

Met de inspraakorganen, de Ondernemingsraad en de commissie voor Georganiseerd Overleg, is ook in 2019 constructief samengewerkt. De belangrijkste overlegonderwerpen waren de gevolgen van het gebruik van de werf als woningbouwlocatie voor de buitendienst, de renovatie van het gemeentehuis (werk- en dienstverleningsconcept), invoering/implementatie van de wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020 en de daarbij behorende totstandkoming van een personeelshandboek, organisatieontwikkeling en het verkennen van een nieuwe functiewaarderingssystematiek in relatie tot het loongebouw en het beloningsbeleid.

Informatiebeleid en automatisering

De informatie- en communicatietechnologie (ICT) vormt meer en meer de bepalende succesfactor voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de samenleving. Dit vergt voortdurende investeringen in de ICT-infrastructuur en informatiesystemen. Landelijke en Europese wetgeving bepaalt steeds meer de richting zoals Wet digitale overheid, Besluit digitale toegankelijkheid overheid en Wet hergebruik van overheidsinformatie. Wij zijn verder gegaan met het onderzoek hoe we met een Zaaksysteem en Zaakgerichtwerken invulling kunnen geven aan de digitale overheid. Deze (digitale)basis is naast de wetgeving een vereiste voor de toekomstige dienstverlening waarvoor we hebben gekozen in ons nieuwe dienstverleningsconcept. Een Zaaksysteem, Zaakgerichtwerken en een KCC vormen hiervoor de basis waarbij kwaliteit en privacy leidend blijven.

Onder de noemer van "Samen Organiseren" worden binnen VNG Realisatie diverse activiteiten gezamenlijk opgepakt. Het project Gemeentelijke Telecommunicatie heeft al geleid tot een aantal succesvolle aanbestedingen voor mobiele en vaste telecommunicatiediensten. In 2019 zijn daaraan toegevoegd de aanbestedingen voor bedrijfstelefonie en KCC-faciliteiten (GT Connect), producten en diensten voor informatiebeveiliging (GGI-Veilig) en multi-functional printers (GT Print). Om de digitale dienstverlening en bedrijfsvoering optimaal te ondersteunen wordt door gemeenten gebouwd aan een Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) voor een veilige, samenhangende infrastructuur waardoor samenwerken tussen gemeenten en overheden beter, veiliger en gemakkelijker wordt.

De reguliere uitgaven waren in 2019 als volgt:

	Raming 2019	Rekening 2019	Saldo 2019
Aanschaf duurzame goederen	10.603	10.607	4
Onderhoud	636.910	669.716	-32.806
Telefonie, verzekeringen	109.107	113.711	-4.604
Overige kosten	75.378	64.910	10.468
Kapitaallasten	345.596	415.856	-69.624
Totaal lasten	1.177.594	1.274.800	-96.562
Telefoon	-530	0	-530
Overige inkomsten	-28.278	-39.781	11.503
Totaal baten	-28.808	-39.781	10.973
Saldo	1.148.786	1.235.020	-85.234

De ontwikkeling van ICT uitgaven door de jaren heen geven het volgende beeld:

	Rekening 2016	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019
Aanschaf duurzame goederen	10.201	11.220	11.667	10.607
Onderhoud	509.253	572.682	643.529	669.716
Telefonie, verzekeringen	133.733	121.599	110.242	113.711
Overige kosten	74.716	73.557	94.937	64.910
Kapitaallasten	355.092	431.792	362.770	415.856
Totaal lasten	1.082.995	1.210.851	1.223.146	1.274.800
Overige inkomsten	45.823	34.897	38.219	39.781
Totaal baten	45.823	34.897	38.219	39.781
Saldo	1.037.172	1.175.954	1.184.927	1.235.019

De druk op de exploitatie blijft toenemen. De hogere onderhoudskosten houden verband met de licentielasten voor softwarepakketten. De fluctuatie in kapitaallasten vloeit voort uit de systematiek die wordt gehanteerd voor berekening van kapitaallasten over investeringen.

Verantwoording informatieveiligheid over het jaar 2019

Het college legt jaarlijks verantwoording af over informatieveiligheid aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en toezichthouders (verticale verantwoording) volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA).

Net als vorig jaar geldt dat de verantwoording over de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) aan de gemeenteraad en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) afgelegd wordt door middel van een Collegeverklaring. Hierin verklaart het college dat de interne beheersingsmaatregelen in opzet en bestaan voldoen aan de geselecteerde normen inzake Suwinet. Verder legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad en toezichthouder over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO) door middel van verantwoordingsrapportages. Voor de horizontale verantwoording worden de documenten gelijktijdig met de Jaarstukken 2019 met een raadsmededeling aan de gemeenteraad aangeboden.

4.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente zowel een financiële als bestuurlijke relatie heeft. Beide relaties komen voort uit de verplichtingen op grond van een gemeenschappelijke regeling (GR), in samenhang met het bepaalde in artikel 193 van de Gemeentewet. De financiële verplichting houdt in dat de gemeente bijdraagt in de kosten van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Bij een privaatrechtelijke rechtspersoon zijn de opties dat de gemeente kapitaal verstrekt in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of garantstelling, c.q. een subsidie of een combinatie van deze mogelijkheden.

Bij de bestuurlijke relatie staat zeggenschap bij de rechtspersoon centraal, o.a. via de mogelijkheid om bestuursleden of commissarissen te benoemen of via het stemrecht als aandeelhouder.

Huidige beleidskaders

Aanwezigheid publiek belang

Bij zowel een financiële als een bestuurlijke relatie dient sprake te zijn van een publiek belang. De behartiging van een publiek belang staat centraal bij de rechtspersoon aan wie de gemeente zich verbonden heeft. Het publiek belang zal gedefinieerd zijn in het gemeentelijk besluit tot deelneming. De invulling van het publieke belang leidt tot bepaalde taken en werkprocessen. Als er geen sprake (meer) is van een publiek belang, dan is deelneming niet (meer) aan de orde.

Volledige betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Bezien moet worden of volledige, dan wel gedeeltelijk gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publieke belang/de publieke taak noodzakelijk is. De vraag is op welke elementen van de werkprocessen de gemeente invloed wil hebben. Gaat het alleen om de output en de resultaten, of ook om de beheersing van het proces zelf? Als volledige betrokkenheid noodzakelijk is, maar de gemeente het publieke belang niet zelfstandig kan behartigen, dan is deelname aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, c.q. samenwerkingsverband, geïndiceerd.

Gedeeltelijke betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Als sprake is van een publiek belang maar volledige gemeentelijke betrokkenheid niet noodzakelijk is, komt deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon in beeld. De weg daar naar toe begint bij de vraag of de gemeente het publieke belang via bestuurlijke zeggenschap in combinatie met een financiële deelname voldoende kan behartigen. Deze vraag is van belang voor de rol waarin de gemeente als opdracht-, subsidie- of regelgever in beeld is. Biedt bestuurlijke deelname onvoldoende mogelijkheden om de verantwoordelijkheden voor het desbetreffende publieke belang waar te maken, dan is deelneming niet langer zinvol of is een nieuwe participatie niet aan de orde.

Risicoanalyse bij betrokkenheid behartiging publiek belang

Indien gemeentelijke participatie geïndiceerd is, is het zaak risico's in kaart te brengen en is de monitoring van de risico's noodzakelijk. Deze situatie kan spelen als een verplichte afdekking van tekorten, geldleningen en garanties speelt. Ook kan deze situatie ontstaan als de noodzaak tot monitoring van de omvang van het gemeentelijke aandelenkapitaal noodzakelijk is. Monitoringsinstrumenten zijn het beoordelen of goedkeuren van de begroting en de jaarrekening, dan wel specifiek omschreven besluiten en de beoordeling van het nakomen van de gewenste prestaties met inbegrip van het gewenste voorzieningenniveau. Vastlegging hiervan en verslaglegging hierover is noodzakelijk.

Lijst van verbonden partijen

De verbonden partijen kunnen als volgt worden ingedeeld:

Gemeenschappelijke regelingen
Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
GGD Noord- en Oost-Gelderland
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Werkvoorzieningsschap Delta (in liquidatie)
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Tribuut Belastingssamenwerking
Basismobiliteit (PlusOV)

Stichtingen/verenigingen
Stichting Archipel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur

Coöperaties/vennootschappen
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)
N.V. Luchthaven Teuge
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Waterbedrijf Vitens N.V.
Circulus Berkel B.V.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx (AB en DB) en wethouder Wim Vrijhoef (AB)
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	De Regio Stedendriehoek (S3H) coördineert, faciliteert en communiceert de samenwerking tussen de gemeenten binnen de S3H. Naast de taken in relatie tot de intergemeentelijke samenwerking participeert de S3H in de Cleantech Regio, met als partners het bedrijfsleven en het onderwijs.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2+1plv) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	Het motto van de Agenda Cleantech Regio is 'Samen naar een schone toekomst'. De Agenda is gemaakt met vertegenwoordigers van de overheden, het bedrijfsleven en onderwijs en onderzoek. De tophema's zijn Energietransitie en Circulaire economie. Ook zet de regio in op Innovatiekracht, Human capital en Schone mobiliteit. De basis is onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. Doel is dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor (nieuwe) inwoners, toptalenten en ondernemers.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemende gemeenten aan de regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten van de S3H. Voor de Cleantech Regio geldt dat de drie partners (zie hiervoor) gezamenlijk zorgen voor een verantwoord financieel beleid.
Ontwikkelingen	<p>De Cleantech Regio zorgt vooral voor duurzame ontwikkelingen. De S3H is daarbij de schakel naar de gemeenten. Beide besturen (board en DB) hebben besloten te willen sturen op projecten en programma's die bijdragen aan de realisatie van de twee hoofdthema's met als doel een uitvoerings- en investeringsagenda. Daarbij werken we intensief samen met partners waarmee we onze doelen sneller bereiken. Het gaat dan om andere overheden zoals provincies, rijk en andere regio's, maar ook om onderzoeks- en onderwijsinstellingen en bedrijfsleven.</p> <p><i>Regio on Tour</i> In 2019 is Regio on Tour van start gegaan. De Cleantech regio heeft 8 gemeenteraden, waaronder de gemeente Voorst bezocht. De gemeenteraden zijn over de ontwikkelingen van de Cleantech regio bijgepraat.</p> <p><i>Regiodeal 3^e tranche</i> Op 28 november 2019 is door de Cleantech regio de aanvraag Regiodeal bij het Rijk ingediend. Het beschikbare bedrag bedraagt in totaal € 180 miljoen. Op 14 februari 2020 heeft het rijk bekend gemaakt de Cleantech regio te steunen met</p>

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
	<p>een bijdrage van € 7,5 miljoen met name door de aandacht voor circulariteit en energietransitie.</p> <p><i>Regionale Energiestrategie (RES)</i> De acht regiogemeenten in de Cleantech Regio bepalen samen met de provincie, waterschappen en netbeheerders wat haalbaar is en welke keuzes worden gemaakt in het opwekken van schone energie. Die keuzes worden vastgelegd in een Regionale Energiestrategie (RES). In die RES komt te staan hoe de regio duurzame energie gaat opwekken en opslaan, welke (energie-) infrastructuur daarvoor nodig is en hoe wordt omgegaan met de (rest-) warmtebronnen.</p> <p><i>Europese Week van Regio's en Steden (EWERC) in Brussel.</i> De Cleantech Regio profileert zich in de Europese lobby nadrukkelijk op de cleantech speerpunten circulaire economie en energietransitie. Waar de Europese samenwerking voorheen vooral ad hoc tot stand kwam, waarbij werd ingesprongen op mogelijkheden die zich voordeden, is uit deze brede oriëntatie een vijftal concretere thematische lijnen gekomen waarop nu extra energie wordt gezet in de Europese activiteiten. Op deze thema's liggen zowel vanuit regionaal als Europees perspectief veel mogelijkheden</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	17	6	1	-67	nmb
Eigen vermogen	230	245	221	105	nmb
Vreemd vermogen	1.514	4.900	2.700	1.736	nmb

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef
Vestigingsplaats	Warnsveld
Omschrijving	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD NOG beschermt en bewaakt de gezondheid van de inwoners (van jong tot oud) van de gemeenten in zijn regio.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg. GGD NOG beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van 22 gemeenten die bij GGD NOG zijn aangesloten.
Financieel belang	Dit betreft de bijdrage voor de kosten die conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld worden.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten.
Ontwikkelingen	De GGD is gemeentelijke uitvoerder van vele reguliere werkzaamheden rondom bescherming en bevordering van de gezondheid van onze inwoners. Daarnaast is in 2019 actief op nieuwe ontwikkelingen gereageerd. In navolging van het nationaal preventieakkoord heeft roken (Rookvrije Generatie) en bewegen (Gecombineerde Leefstijl Interventies) hun aandacht, en op het gebied van alcohol preventie zijn ze al geruime tijd actief en blijven dat ook in de nieuwe bestuursperiode. Preventie vraagt om een lange adem. Een andere ontwikkeling die de GGD in 2019 heeft opgepakt is het inspringen op actuele zaken die gezondheidsrisico's aangaan en die in de media groot worden uitgemeten, denk aan het 5G netwerken en aan de loden waterleidingen. Daarmee voorzien zij gemeenten van accurate gegevens en adviezen rondom gezondheid, voorlichting en beleidskeuzes. De bestuursagenda wordt deels subregionaal ingevuld om tegemoet te komen aan regionale en lokale wensen.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	224	-53	190	213	71
Eigen vermogen	2.948	2.825	2.253	3.028	2.909
Vreemd vermogen	3.042	3.565	3.696	2.923	2.631

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	In de VNOG werken de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de brandweer samen. De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de VNOG wordt aandacht besteedt aan een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1). De VNOG werkt aan een heroriëntatie op de eigen taken en organisatie. Met ingang van 2016 zijn de brandweerclusters, waaronder Epe, Apeldoorn, Voorst (EVA) opgeheven.
Openbaar belang / doel	Wet veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen verlangen het bestaan van een GR gericht op taken als hiervoor genoemd. Het is tevens de bedoeling de oranje kolom meer te betrekken bij de invulling van de eigen doelstellingen.
Financieel belang	De verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage aan de regio is gebaseerd op het "Gemeentefonds". Zie hiervoor de toelichting onder ontwikkelingen.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten. Daarnaast wijzen wij nogmaals op waarschijnlijk hogere kosten indien de gezamenlijke gemeenten kiezen voor een andere financieringsmethode.
Ontwikkelingen	In 2018 bleken financiële problemen bij de VNOG. Bij ongewijzigd beleid zou het financieel tekort structureel opgelopen zijn. Daarom is direct een aantal beheersmaatregelen genomen om financieel 'in control' te komen. Sinds september 2018 heeft de VNOG alleen de noodzakelijke uitgaven gedaan. De veiligheid is ondanks de financiële situatie nooit in het geding geweest, maar keuzes voor de lange termijn waren wel noodzakelijk om de VNOG toekomstbestendig te maken. Het bestuur heeft, tijdens de bestuurlijke tweedaagse op 18 en 19 september 2019, heldere richtingen aangegeven. De begroting 2020, gebaseerd op de begroting 2019 inclusief de begrotingswijziging 2019 (de gerepareerde begroting 2019), vormt het startpunt voor de financiële doorrekeningen om de toekomstvisie te realiseren. De structurele effecten zijn in kaart gebracht. Dit betreft zowel de besparingen als de meerkosten vanwege de gelegde accenten. Veel besparingen/impulsen kunnen pas op termijn (drie tot zes jaar) worden gerealiseerd. Een meerjarige financiële opbouw in meer detail volgt in de komende reguliere documenten uit de planning & controlcyclus. Het uitgangspunt is een doordachte totaalplanning waarmee de besparingen op het ene onderwerp, de meerkosten op het andere onderwerp (per jaar) zoveel mogelijk afdekken, zodat via een zo rustig mogelijk financieel verloop na drie tot zes jaar het eindresultaat wordt bereikt. Vaststelling van de financiële effecten vindt plaats via de reguliere documenten uit de planning & controlcyclus. Naast de structurele kosten/besparingen, zijn er éénmalige incidentele veranderkosten. Deze zijn nodig voor de ontwikkeling van de medewerkers en de organisatie in de richting van de toekomstvisie. Het uitgangspunt is dekking vanuit een verwacht positief jaarresultaat 2019 van de VNOG. Voor 2021 wordt de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen opnieuw (eens per 4 jaar) op basis van de septembercirculaire 2019 vastgesteld. De verwachting is dat het Voorster aandeel in de VNOG licht zal stijgen, hetgeen een hogere bijdrage tot gevolg heeft.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019 (voorlopig)
Resultaat	1.104	-211	930	-2.355	4.203
Eigen vermogen	5.569	1.385	1.775	-436	7.843
Vreemd vermogen	35.365	45.693	45.919	51.146	46.174

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Werkvoorzieningsschap Delta (in liquidatie)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef (AB en DB) en wethouder Harjo Pinkster (AB)
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Delta is de partner van gemeenten, het werkplein en werkgevers bij de arbeidsparticipatie van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	Het uitvoeren van de Wet Sociale Werkvoorziening.
Financieel belang	Het financieel beleid van Delta is gericht op een sluitende exploitatie binnen de integratie-uitkering sociaal domein die gemeenten sinds 2015 ontvangen en de middelen voor het uitvoeren van de wsw bevat. Bedrijfseconomische risico's moeten afgedekt zijn door adequate reserves en voorzieningen. Er is een zodanige algemene reserve dat tegenvallers tot op zekere hoogte kunnen worden opgevangen. De bijdrage van de deelnemende gemeenten blijft beperkt tot een bijdrage in de bestuurskosten.
Risico's en getroffen maatregelen	In 2019 bestond de GR nog uit 3 deelnemers (Voorst, Lochem en Bronckhorst). Per 1 januari 2020 is de GR geliquideerd. De financiële gevolgen vanuit de liquidatie én vanuit het overnemen van de taken door de eigen organisatie moeten worden opgevangen.
Ontwikkelingen	De gemeenschappelijke regeling Delta is per 1 januari 2020 opgeheven. Liquidatie heeft plaatsgevonden overeenkomstig het liquidatieplan (besproken in de raadsvergadering van 15 oktober 2019). De gemeente Bronckhorst draagt zorg voor de nog resterende af te wikkelen zaken zoals het afronden van verplichtingen naar derden, administratieve afwikkeling, het samenstellen van de laatste jaarrekening en de financiële afrekening.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	-46	-1.201	-1.167	389	256
Eigen vermogen	3.361	1.987	778	389	645
Vreemd vermogen	3.432	2.901	4.233	6.848	3168

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Arjen Lagerweij en wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De OVIJ voert met ingang van 2013 de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) voor milieu uit in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2 plaatsen). Voorst heeft het voornemen om van plaats te ruilen met Brummen en de 2 AB lidmaatschappen te ruilen voor 1 DB lidmaatschap.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges, inclusief GS, blijven bestuurlijk verantwoordelijk.
Financieel belang	Vergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.
Ontwikkelingen	De uitvoering van de werkzaamheden van de OVIJ verloopt momenteel gestroomlijnd en de financiële situatie is gezond. De OVIJ besteedt in het toezicht en handhaving steeds meer aandacht aan actuele milieuthema's, zoals energiebesparing en circulariteit. De OVIJ ondersteunt bedrijven met advies over zonne-energie op bedrijfsdaken. Ook wordt steeds meer aandacht besteed aan preventie en bestrijding van ondermijning en milieufraude. In de controle van bedrijven wordt steeds meer gebruik gemaakt van nieuwe, digitale methoden. Het bedrijfsbestand wordt geanalyseerd op het risico van overtredingen per bedrijfstype en hierop wordt branchegericht en risico-gestuurd toezicht gebaseerd. Er wordt gebruik gemaakt van branche-specifieke gegevens over de oorzaken van het niet-naleven van voorschriften. Als het niet-naleven wordt veroorzaakt door een gebrek aan kennis, dan wordt ingezet op communicatie en zelfcontrole. Is calculerend of crimineel gedrag de oorzaak, dan wordt een conventioneel bedrijfsbezoek uitgevoerd.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	229	81	266	218	493
Eigen vermogen	453	337	596	518	668
Vreemd vermogen	1.988	1.391	2.015	735	2.624

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Tribuut Belastingssamenwerking
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Epe
Omschrijving	Tribuut is de belastingssamenwerking van de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst. Vanaf 2016 is Tribuut verantwoordelijk voor de heffing, de inning, de kwijtschelding en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) van de deelnemende gemeenten. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van leges publiekszaken, marktgelden (voor de zogenaamde "meelopers") en de afvalstoffenheffing (Voorster afvalzak, PMD zak en kasbetalingen afvalstoffenheffing).
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap (1)
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de vaststelling, wijziging en intrekking van belastingverordeningen. Voor de begroting, de bestuursrapportage en de jaarrekening is het college verantwoordelijk. Die betreffende stukken worden voorzover nodig voor zienswijze voorgehangen bij de gemeenteraad. Voor specifieke regelingen zoals de "Leidraad Invordering" is het bestuur van Tribuut verantwoordelijk.
Financieel belang	Tribuut voert de taken van het bevoegd gezag uit en ontvangt daarvoor een doelvergoeding van de deelnemende gemeenten. Binnen deze doelvergoeding (behoudens gebruikelijke indexering) moeten alle kosten worden opgevangen. Tribuut verzorgt de periodieke afdracht van de respectievelijke belastingopbrengsten en de dwanginvorderingskosten aan de deelnemende gemeenten.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves worden, voorzover het bestuur dat nodig acht, opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.
Ontwikkelingen	<p>Ondanks het feit dat Tribuut over 2019 geen klanttevredenheidsonderzoek heeft gehouden, blijkt uit de kwartaaloverzichten 2019 dat Tribuut over 2019 op de pijlers 'Heffen' en 'Innen' ruim voldoende heeft gefunctioneerd. Op de pijler 'Woz' heeft Tribuut over 2019 voldoende gefunctioneerd. De externe toezichthouder, de Waarderingskamer, heeft voor op de uitvoering van de Woz door Tribuut een algemeen oordeel 'voldoende' toegekend. Ondanks dat Tribuut verbeteringsmaatregelen heeft aangekondigd heeft de Waarderingskamer, op basis van het door haar uitgevoerde onderzoek, nog geen aanleiding gezien om het algemeen oordeel weer aan te passen van 'voldoende' in 'goed'. Volgens de gemeenten met Tribuut afgesproken prestatie indicator moet Tribuut op de uitvoering een 'goed' scoren.</p> <p>In 2019 heeft Tribuut hard gewerkt aan het project 'GBO' (gebruiksoppervlakte). Dit landelijke project is erop gericht om per waardepeildatum 1 januari 2021 de woningen te waarderen op basis van de grondslag m2-gebruiksoppervlakte in plaats van op de grondslag m3-inhoud. Tribuut heeft aangegeven dat het GBO project voor de gemeenten Lochem, Epe, Zutphen en Voorst de bepaling van de m2-gebruiksoppervlakte begin 2020 wordt afgerond. De planning is om het GBO project Apeldoorn eind 2020 af te ronden.</p> <p>In december 2019 heeft het bestuur van Tribuut overeenstemming bereikt over de aanpassing van de kostenverdeelsystematiek, per Toekomstplan (begroting) 2021. Onderdeel van de aan te passen kostenverdeelsystematiek was het kostenonderdeel plus pakket. Dat kostenonderdeel was niet toekomstbestendig meer. Voor Voorst betekent de aanpassing dat de jaarlijkse kosten, gefaseerd in 3 jaar, zullen stijgen met ruim € 25.000, exclusief indexatie.</p> <p>In de loop van 2019 heeft de directeur van Tribuut, de heer G. Eggermont, aangegeven dat hij per 1 januari 2020 afscheid neemt van Tribuut. Tot 1 januari 2020 vervulde hij namelijk de dubbelfunctie: parttime directeur van Tribuut en parttime directeur van PlusOV. De heer Eggermont gaat verder als directeur</p>

Verbonden Partij	Tribuut Belastingssamenwerking
	van PlusOV. Per 1 maart 2020 start de nieuwe directeur van Tribuut mevrouw V. Gosselink-van Dijk.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	-	159	202	112	27
Eigen vermogen	-	159	202	112	27
Vreemd vermogen	-	2.183	2.206	1.106	1.142

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Basismobiliteit (PlusOV)
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR) tussen de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef (voorzitter van de GR tot 2018).
Vestigingsplaats	Lochem
Omschrijving	Samen met de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde is het initiatief opgepakt om de gemeentelijke vervoersstromen te bundelen in de regio. Het gaat daarbij om het "Regiotaxi-vervoer", Leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en Jeugdwetvervoer. De bundeling vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling: de GR Basismobiliteit. Onderdeel daarvan is de oprichting van een publieke bedrijfsvoeringsorganisatie: de Regionale Vervoercentrale Basismobiliteit. Iedere deelnemende gemeente heeft met de Vervoercentrale een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. Op basis van de DVO's is de organisatie en planning van de gemeentelijke vervoersstromen uitbesteed aan de Vervoercentrale. De Vervoercentrale is de contractspartij naar de feitelijke vervoerders. De Vervoercentrale heeft een uitvoeringspositie; het vervoerbeleid is in handen van de in de GR deelnemende gemeenten gezamenlijk en de toegang tot de Vervoercentrale bepaalt iedere deelnemende gemeente individueel.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap (1)
Openbaar belang / doel	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van de gemeentelijke vervoersstromen.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van de GR / de Vervoercentrale per gemeente is afhankelijk van het feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	Het project Basismobiliteit is nu circa drie jaar in uitvoering wat betreft alle in het project opgenomen vervoersstromen. Er bestaat nog geen zekerheid in hoeverre daadwerkelijk de beoogde efficiency wordt gerealiseerd op basis van de geschatte vervoersvolumes. Tegenvallende financiële resultaten moeten door de deelnemende gemeenten worden opgevangen, naar rato van feitelijk gebruik van de Vervoercentrale PlusOV per gemeente. De gebleken hogere lasten hebben weliswaar een meerjarig karakter, maar PlusOV krijgt steeds meer grip op de kostenbeheersing.
Ontwikkelingen	In het najaar van 2018 hebben de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen besloten om per augustus 2019 alleen het vraagafhankelijke vervoer ("Regiotaxi") voort te zetten via PlusOV; alle overige zes deelnemende gemeenten zijn zowel het routegebonden als het vraagafhankelijke vervoer blijven afnemen via PlusOV. Dit heeft geleid tot contractverlenging met de vervoerders voor Regiotaxi en tot een nieuwe aanbestedingsprocedure voor het routegebonden vervoer via PlusOV. Deze procedure is in de zomer van 2019 afgerond. Voor het vervoer voor onze gemeente heeft de vervoerder TCR de aanbesteding gewonnen. De ervaringen in het feitelijke vervoer zijn over het algemeen positief met de nieuwe vervoerders. en ook de kwaliteit van het Regiotaxi-vervoer is over het algemeen op orde. Zoals eerder aangekondigd hebben de kosten van het routegebonden vervoer een stijging laten zien. Deze kosten zijn echter binnen de perken gebleven van de gewijzigde begroting 2019 voor PlusOV. Het totale financiële plaatje van PlusOV is echter nog niet geheel duidelijk. Dit onder andere vanwege een bij de rechter aanhangig gemaakte claim van een van de vervoerders over facturering van het vervoer onder het oude contract met PlusOV.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	-	-	0	0	312
Eigen vermogen	-	-	148	148	461
Vreemd vermogen	-	-	3.923	8.646	4.124

Bedragen x € 1.000

Stichtingen/verenigingen

Verbonden Partij	Stichting Archipel
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Overkoepelende organisatie van 22 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.
Zeggenschap	Ontbindingsrecht stichting voor gemeenteraden. Goedkeuringsrecht statutenwijziging voor gemeenteraden. Benoemingen en ontslag: leden Raad van Toezicht door gemeenteraden. Besluit opheffing iedere openbare school door de gemeenteraad.
Openbaar belang / doel	Het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Financieel belang	De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen.
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Verplichting voortzetting geven openbaar onderwijs na ontbinding stichting.
Ontwikkelingen	In 2019 heeft Stichting Archipel een strategisch beleidsplan opgesteld voor de periode 2019-2023. Hierin staan de koers en de doelstellingen voor deze periode beschreven. Er zijn in dit plan aandachtspunten benoemd voor het bestuur en de scholen die passen bij de landelijke trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijs. Vanaf 2020 zal er jaarlijks worden teruggeblikt op het plan om zichtbaar te maken wat zij hebben bereikt.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	-446	108	875	396	nbn
Eigen vermogen	3.862	3.970	4.845	5.241	nbn
Vreemd vermogen	2.566	2.595	2.561	2.695	nbn

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouders Hans van der Sleen / Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Hoevelaken
Omschrijving	SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten, provincies, woningcorporaties of andere marktpartijen in volkshuisvesting.
Zeggenschap	Deelnemer/partner, onder eigen gemeentelijke voorwaarden. Benoeming bestuursleden SVn.
Openbaar belang / doel	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing. (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen voor monumenten) door deelneming in het fonds.
Financieel belang	Financiële partner in volkshuisvesting van SVn die het gemeentelijke revolverende fonds beheert.
Risico's en getroffen maatregelen	Het beleid is gericht op een voortdurende zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die de activiteiten van SVn met zich meebrengen.
Ontwikkelingen	In 2019 zijn er 2 startersleningen verstrekt voor een totaalbedrag van € 37.500. De Stimuleringslening duurzaamheid wordt vooral gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen. In 2019 heeft er 1 stichting gebruik gemaakt van de lening en zijn er 32 leningen verstrekt voor woningeigenaren. Hiervoor is naast het plaatsen van zonnepanelen, ook vloerisolatie, HR++ glas en een warmtepomp geplaatst. De asbestlening wordt niet veel gebruikt doordat er op dit moment geen asbestverbod geldt. Wel is er in 2019 één lening verstrekt voor asbestverwijdering.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	7.484	5.136	-1.845	-1.967	-2.447
Eigen vermogen	65.173	70.309	68.464	66.497	64.050
Vreemd vermogen	1.022.603	1.083.032	1.165.873	1.266.625	1.386.038

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ambtelijk
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	De Koepelorganisatie is een onafhankelijke, professionele, klantgerichte en toegankelijke organisatie. De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
Zeggenschap	Het college van B&W benoemt een bestuurslid; deze heeft voor bepaalde zaken een vetorecht, onder andere ten aanzien van een statutenwijziging, fusie, splitsing en ontbinding van de stichting, wijziging of intrekking van het huishoudelijk reglement, begroting en meerjarenplanning, activiteitenplanning en tarieven.
Openbaar belang / doel	<p>Statutaire doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bijdragen aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van de gemeente en aan de sociale binding tussen deze inwoners, door het faciliteren van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur; ▪ komen tot een integraal aanbod van sport, welzijn en cultuur, vooral door bundeling van het gemeentelijk beleid, behoeften van burgers en initiatieven van aanbieders. ▪ de optimalisatie van de voorwaarden waarbinnen het aanbod van sport, welzijn en cultuur de kans krijgt om te groeien en te verbeteren. <p>Hiertoe heeft de stichting een aantal statutair beschreven middelen.</p>
Financieel belang	De stichting ontvangt een beheersvergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Via de statutaire bevoegdheden kan de gemeente zo nodig bepalende invloed uitoefenen op belangrijke beleids- en bedrijfsvoeringskwesaties.
Ontwikkelingen	<p>Aan de formatie van de koepel is eind 2018 toegevoegd een beweegcoördinator en een buurtsportcoach, beiden voor het programma Voorst Actief on Tour, en in april 2019 een buurtsportcoach aangepast sporten.</p> <p>De Koepel is mede initiatiefnemer van een lokaal Sportakkoord voor Voorst, de lokale pendant van het Nationaal sportakkoord.</p> <p>Begin 2019 heeft adviesorganisatie ICS in opdracht van de gemeente en de Koepel rapport uitgebracht over de huidige en toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties. Hoofdconclusie is dat in Voorst weliswaar sprake is van een ruim aanbod van binnensportaccommodaties maar er toch capaciteitstekort is, vooral tijdens de piekuren (van 17.00 tot 22.00 uur, met name in het winterseizoen). De verwachting is dat de huidige behoefte aan binnensportaccommodaties nog een aantal jaren zal aanhouden maar op de langere termijn zal afnemen. Geplande woningbouwontwikkeling zal leiden tot het afstoten van (minstens) een gymzaal. Hiervoor moet compensatie plaatsvinden. Verschillende mogelijke oplossingsrichtingen zijn in de rapportage in beeld gebracht zoals het realiseren van de overkapping of opblaashal op het sportpark Zuiderlaan, het bouwen van een nieuwe sporthal of het intern verbouwen van het Kulturhus. Het koepelbestuur is met de gemeente in gesprek over de te realiseren oplossing.</p> <p>Op 1 januari 2019 is de verruimde Btw-vrijstelling voor sportorganisaties en sportclubs in werking getreden. Dit heeft grote impact gehad op de administratie van en facturering door de Koepel. Het voorlopige beeld is dat de compensatieregeling die voor sportinstellingen is getroffen (De regeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties) voor de Koepel ontoereikend zal zijn om volledige compensatie te bieden, maar het is nog te vroeg om hierover definitieve conclusies te trekken.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	53	29	-11	-54	49
Eigen vermogen	280	310	300	245	285
Vreemd vermogen	65	61	64	330	233

Bedragen x € 1.000

Coöperaties/vennootschappen

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.)
Aard	Aandelenbezit, 3.835 aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Arnhem
Omschrijving	Leisurelands houdt zich bezig met het beheren en exploiteren van (dag)recreatieve voorzieningen voor een breed publiek in Gelderland en Noord-Limburg.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal
Risico's en getroffen maatregelen	De gemeente loopt geen financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake. De -in 2010 deelnemende 27- gemeenten hebben de aandelen destijds om niet verkregen en de gemeenten dragen geen risico in het bedrijfsresultaat.
Ontwikkelingen	Ook in 2019 heeft Leisurelands zich succesvol ingezet op verdere bestendiging van de bedrijfsvoering. De ontwikkelingsstrategie van Leisurelands richt zich op de kwaliteit in de recreatiebranche en minder op de kwantiteit. Ter versterking van de uitgangspositie staat Leisurelands weliswaar open voor overnames van recreatiegebieden buiten de huidige deelnemende gemeenten, maar in 2019 heeft dit niet plaatsgevonden. In 2019 heeft een directiewissel plaatsgevonden. Het jaar 2020 zal worden benut voor het heroriënteren op de structuur van de vennootschap en de aandeelhoudersovereenkomst; de huidige vijfjarige aandeelhoudersovereenkomst loopt namelijk af per eind 2020.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	2.621	1.275	1.277	-687	4.422
Eigen vermogen	55.004	56.279	57.556	64.471	68.893
Vreemd vermogen	20.958	20.195	21.679	14.781	15.487

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Luchthaven Teuge
Aard	Aandelenbezit, 737 aandelen van € 400 nominaal (8,63% belang)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Teuge
Omschrijving	Luchthaven
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal.
Risico's en getroffen maatregelen	Door verkoop van grond en een aangetrokken geldlening is de disbalans tussen de korte termijn financiering en lange termijn terugverdienmogelijkheden weggenomen en is de financiële huishouding van de luchthaven weer op orde.
Ontwikkelingen	<p>In 2019 zijn, onder verantwoording van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, om het valschermspringen zoveel mogelijk te kunnen accommoderen met o.a. de luchthaven Teuge, maatwerkafspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in een Memorandum of understanding Teuge.</p> <p>De opening van Lelystad Airport zal zeker niet in april 2020 plaatsvinden. De minister heeft recentelijk aangegeven dat, onder andere vanwege de stikstofproblematiek het lastig zal zijn om Lelystad airport in 2020 te openen. Luchthaven Teuge heeft de voorbereidingen gestart voor de aanvraag van een nieuw luchthavenbesluit.</p> <p>Er wordt door de Luchthaven in samenwerking met de gemeenten Voorst en Apeldoorn gewerkt aan een ontwikkelplan voor het centrumgebied, met onder andere het voormalige Albers terrein en aan een uitbreiding van het bedrijventerrein aan de westzijde van luchthaven Teuge. Dit ontwikkelplan is noodzakelijk omdat het huidige centrumgebied verouderd is en toe is aan revitalisering en er behoefte is aan uitbreiding van bedrijfsgebouwen o.a. voor de opvang van vliegverkeer van Lelystad Airport. Naar verwachting wordt het ontwikkelplan in het derde kwartaal van 2020 afgerond.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	170	-24	-331	19	-27
Eigen vermogen	1.683	1.659	1.328	1.347	1.320
Vreemd vermogen	1.818	1.622	1.683	1.498	1.434

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Waterbedrijf Vitens N.V.
Aard	Aandelenbezit, 21.634 gewone aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Utrecht
Omschrijving	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland met ruim 1.400 medewerkers en 5,7 miljoen afnemers. Het werkgebied van Vitens strekt zich uit over de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. De aandelen (5.777.247.247 in totaal, verdeeld over 110 partijen) zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Financieel belang	Aandelenkapitaal: € 213.640
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden.
Ontwikkelingen	<p>Voor de periode 2018-2020 heeft Vitens zich ten doel gesteld te zorgen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater; ▪ meer gemak voor de klant; ▪ de juiste medewerker op de juiste plek; ▪ voldoende beschikbare schone bronnen. <p>In 2020 vindt, in samenspraak met de aandeelhoudende overheden, een herijking van de doelstellingen plaats. Daarbij zal een belangrijke plaats zijn ingeruimd voor duurzame ontwikkeling doelstellingen. Vitens heeft het hierbij over sustainable development goals.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	55.400	48.500	47.700	13.000	11.100
Eigen vermogen	471.700	489.100	533.700	533.000	533.300
Vreemd vermogen	1.242.700	1.249.200	1.194.400	1.233.500	1.293.000

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Aard	Aandelenbezit, 112.983 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Den Haag
Omschrijving	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap, via stemrecht op de aandelen die de gemeente Voorst bezit. (Stem per aandeel van € 2,50).
Openbaar belang / doel	BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 256.347. Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	<p>Gedurende 2019 hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. (Hierbij is het gevolg van een eventuele gemeentelijke samenvoeging buiten beschouwing gelaten.)</p> <p>Over 2019 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 163 miljoen (2018: EUR 337 miljoen).</p> <p>Gezien de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten vindt de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2020. De lage langlopende rente zal een drukkend effect hebben op de ontwikkeling van het renteresultaat.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	226.000	369.000	393.000	337.000	163.000
Eigen vermogen	4.163.000	4.486.000	4.687.000	4.991.000	4.887.000
Vreemd vermogen	145.317.000	149.483.000	135.041.000	132.518.000	144.802.000

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Circulus Berkel
Aard	Aandelenbezit met een intrinsieke waarde van € 617.000
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De gemeenten Apeldoorn, Brummen, Bronckhorst, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen zijn aandeelhouder en opdrachtgever van Circulus-Berkel. Het werkkerrein richt zich op afvalbeheer en het beheer van de openbare ruimte.
Zeggenschap	De invloed van de gemeente als deelnemer verloopt via het aandeelhouderschap in de vergadering van aandeelhouders. De rechten en plichten van aandeelhouders zijn vastgelegd in de statuten van Circulus-Berkel. Het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering is verbonden aan het aantal door de gemeente gehouden aandelen dat weer evenredig is aan het aantal huisaansluitingen binnen de betreffende gemeente. De huidige aandeelhoudersverhouding is gebaseerd op 186.500 huishoudens. Uitgaande van 10.000 huishoudens van de gemeente Voorst is sprake van circa 5% van de aandelen.
Openbaar belang / doel	Een duurzame leefomgeving. Daarin hebben sociale werkgelegenheid en bewonersparticipatie een duidelijke plek.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 617.000. Aandeelhouders ontvangen over het gestorte kapitaal een statutair vastgestelde rente vergoeding en delen op basis van het aandeelhouderspercentage in het dividend van Circulus-Berkel.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming kunnen fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	Sinds 1-1-2019 zijn wij als gemeente Voorst aangesloten bij Circulus Berkel. De overdracht van werkzaamheden zijn naar tevredenheid verlopen. Klachtenafhandeling vergt via CB wat meer tijd dan toen wij afval in eigenbeheer uitvoerden. Wel is gebleken dat wij te maken kregen met een aantal kostenverhogende factoren omdat de verwerkingskosten van een aantal stromen toenamen en de opbrengst van recyclebare stromen afneemt. Deze kostenverhoging zullen wij vooral in 2020 gaan merken. Het gaat dan vooral om hogere kosten voor de verwerking van GFT en afname in opbrengst voor papier, PMD en textiel. Overigens zouden wij als wij zelfstandig verder zouden zijn gegaan te maken krijgen met dezelfde problematiek.

Boekjaar	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Resultaat	2.333	2.598	2.565	1.397	803
Eigen vermogen	10.400	11.600	12.900	13.797	14.673
Vreemd vermogen	22.800	26.300	32.100	32.864	32.404

Bedragen x € 1.000

4.7 Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor ons grondbeleid ligt vast in de vastgestelde Nota Grondbeleid 2016. In deze paragraaf worden het resultaat van de grondexploitatie 2019 en de ontwikkelingen van de diverse grondexploitaties toegelicht.

Resultaat grondexploitatie 2019

Het resultaat grondexploitatie 2019 bedraagt € 1.255.102 en wordt bepaald door de (tussentijdse) winstneming uit de onderstaande complexen en de toevoeging aan het Wijk- en dorpontwikkelfonds. De (tussentijdse) winstneming is gebaseerd op de door de commissie BBV voorgeschreven Percentage of completion (POC) methode.

Complex	Bedrag
Complex 14 Teuge Oost: toevoeging aan Wijk- en dorpontwikkelfonds	€ 103.306
Complex 16 De Schaker: toevoeging aan Wijk- en dorpontwikkelfonds	€ 413.223
Complex 20 Dorpszicht Terwolde: toevoeging aan Wijk- en dorpontwikkelfonds	€ 103.306
<i>Totaal toevoeging aan Wijk- en dorpontwikkelfonds</i>	<i>€ 619.835</i>
Complex 4 Achter 't Holthuis: eindresultaat	€ 85.852
Complex 8 Wiekslag Voorst: eindresultaat	€ 73.030
Complex 9 Veenhuisweg: eindresultaat	€ 26.385
Complex 16 De Schaker: tussentijdse winstneming	€ 450.000
<i>Totaal eindresultaat en tussentijdse winstneming</i>	<i>€ 635.267</i>
Totaal resultaat grondexploitatie 2019	€ 1.255.102

Toelichting op resultaat grondexploitatie 2019

Bouwgrond in exploitatie

De ontwikkelingen binnen de verschillende grondcomplexen verlopen in algehele zin conform de actuele prognoses. Hieronder staat per complex de stand van zaken weergegeven.

Complex 4 Achter 't Holthuis

Alle opbrengsten uit kavelverkopen zijn inmiddels gerealiseerd. De laatste woning is in 2019 opgeleverd en het laatste deel van het karrenspoor is aangelegd. Het complex is in 2019 afgesloten met een resterend positief eindresultaat van € 85.852.

Complex 8 Wiekslag

Dit complex bestaat in totaal uit vier bouwkavels met hierop een hiervoor ontworpen bouwplan. Met nog één onverkochte kavel is dit complex in 2019 afgesloten met een positief eindresultaat van € 73.030. De nog beschikbare bouwkavel wordt overgeheveld van de balanspost Voorraden bouwgrond in exploitatie naar de balanspost Voorraden gereed product.

Complex 9 Veenhuisweg

Ook bij dit complex zijn alle opbrengsten uit kavelverkopen gerealiseerd. Dit complex is in 2019 afgesloten met een positief eindresultaat van € 26.385.

Complex 11 Uitbreidingsplan Nijbroek

In 2019 zijn drie bouwkavels verkocht voor de bouw van een vrijstaande en een twee-onder-een-kap woning. Daarnaast zijn er nog drie bouwkavels in optie uitgegeven. Wij verwachten een positief eindresultaat van € 46.500.

Complex 13 Dalkweg Klarenbeek

De twee kavels binnen dit complex zijn in 2019 beide verkocht. Na gereedkomen van de hierop beoogde woningen zal dit complex in 2020 worden afgesloten. Dit betreft een kostenneutraal complex.

Complex 14 Teuge Oost

Van de 21 bouwkavels in fase 1 van dit complex zijn er inmiddels 17 verkocht en 4 in optie uitgegeven. Hierop zijn inmiddels al diverse woningen gerealiseerd of in aanbouw. De tien CPO woningen in deze fase zijn inmiddels gereed en bewoond. Met de bouw van vijf sociale huurwoningen in fase 1 moet nog worden gestart. Uit de grondopbrengst van deze huurwoningen wordt € 103.306 gestort in het Wijk- en dorpontwikkelfonds.

Omdat uitgiftefase 1 van dit complex vergevorderd is, wordt de ontwikkeling van fase 2 nu voorbereid. Fase 2 van dit project is begin 2020 bouwrijp gemaakt. Dit is inclusief de sloop van het oude pand van PECO aan de Parmentierstraat 3.

Wij verwachten voor dit complex een positief eindresultaat ter hoogte van € 470.000.

Complex 15 Uitbreidingsplan De Vecht

In 2019 zijn twee kavels voor een twee-onder-een-kap woning verkocht en een kavel voor een vrijstaande woning in optie uitgegeven. Bij de aanleg van riolering is voor een bedrag van € 33.000 restverontreiniging gesaneerd rondom de molenstomp. Het woonrijp maken van vrijwel het gehele plangebied is aanbesteed en wordt gefaseerd uitgevoerd. Dit betreft een kostenneutraal complex.

Complex 16 De Schaker

De woningbouw in de Fliertbuurt, het tweede deelplan binnen het complex De Schaker, is in 2019 bijna geheel gerealiseerd. Enkele bouwkavels moeten nog bebouwd worden, maar alle projectwoningen zijn opgeleverd. Er zijn geen bouwkavels meer beschikbaar. Nu deelplan Holthuis Oost en deelplan Fliertbuurt (bijna) geheel zijn gerealiseerd, wordt het openbaar gebied hier gefaseerd woonrijp gemaakt.

Het derde en tevens laatste deelplan, Oost II, is eind 2019 bouwrijp opgeleverd.

De bouwgrond voor 62 projectwoningen in dit deelplan is aan de ontwikkelaar overgedragen. Uit de grondopbrengst van 20 huurwoningen wordt € 413.223 gestort in het Wijk- en dorpontwikkelfonds. De overdracht van de laatste 10 projectwoningen volgt in 2020.

Wij stellen voor om een bedrag van € 450.000 aan tussentijdse winst te nemen. Dan resteert nog een verwacht positief eindresultaat ter hoogte van € 612.000.

Complex 20 Dorpszicht Terwolde

In 2019 is de bouwgrond voor 5 sociale huurwoningen en één vrije sector bouwkavel overgedragen. Uit de grondopbrengst van deze huurwoningen wordt € 103.306 gestort in het Wijk- en dorpontwikkelfonds. Dit betreft een kostenneutrale exploitatie.

Beleidsuitgangspunten m.b.t. de Algemene Reserve Grondexploitatie

In de Nota Grondbeleid 2016 staat beschreven hoe de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatie wordt bepaald. De hoogte van de weerstandscapaciteit wordt als volgt vastgesteld: 10% van de boekwaarde plus 10% van de nog te maken kosten voor het bouw- en woonrijp maken van alle Bouwgrond in exploitatie (BIE) complexen. Conform deze rekensystematiek bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 912.000.

Eind 2018 bedraagt de algemene reserve grondexploitatie € 1.310.850. Dit betekent dat er een bedrag van € 398.850 wordt overgeheveld van de algemene reserve grondexploitatie naar de algemene reserve vrij aanwendbaar om het weerstandsvermogen op het hierboven genoemde niveau te zetten.

Risicoanalyse grondexploitatie

De risico's met betrekking tot de grondexploitatie kunnen in een aantal categorieën worden onderverdeeld:

- Verkooprisico's van bouwgrond, bijvoorbeeld in verband met het verkopen van de eigen woning door particulieren. We zien wel dat de vraag naar bouwgrond de laatste jaren erg is aangetrokken, mede dankzij de lage hypotheekrente.
- Risico's (bodem)verontreiniging. De kosten van het saneren van grond bij grondexploitatie maken deel uit van de exploitatieopzet. Door vooraf onderzoek te laten doen, bijvoorbeeld naar PFAS wordt de haalbaarheid van de projecten vooraf beoordeeld en worden de kosten zo goed mogelijk in beeld gebracht.
- Planschaderisico's. De kosten van planschade komen ten laste van de exploitatie. Voordat een locatie in exploitatie wordt genomen, wordt een planschade risicoanalyse uitgevoerd. Bij particuliere exploitaties wordt een planschadeovereenkomst gesloten of wordt dit afgedicht in een anterieure overeenkomst.
- Risico's met betrekking tot archeologie. Het Verdrag van Malta beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Hierbij geldt het principe dat de bodemverstoorder de archeologische kosten betaalt. Bij gemeentelijke exploitaties worden de archeologische kosten daarom opgenomen in de exploitatieopzet. Om een goede indicatie te hebben van deze kosten, wordt de te ontwikkelen locatie op archeologische waarden onderzocht. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek wordt bepaald of vervolgonderzoek nodig is.

Jaarrekening

Hoofdstuk 5

Balans

5.1 Balans per 31 december 2019

Vaste activa	Ultimo 2018	Ultimo 2019
Immaterieel		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	32.985	141.920
<i>Subtotaal immaterieel</i>	32.985	141.920
Materieel		
Investerings met een economisch nut	38.438.118	38.640.738
Investerings met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	11.898.563	12.839.845
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	12.041.987	13.232.927
<i>Subtotaal materieel</i>	62.378.668	64.713.509
Financieel		
Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen	5.463.098	5.990.822
Leningen aan woningbouwcorporaties	77.239	71.830
Overige langlopende geldleningen	1.616.272	1.461.685
<i>Subtotaal financieel</i>	7.156.609	7.524.336
Totaal vaste activa	69.568.262	72.379.766

Vlottende activa	Ultimo 2018	Ultimo 2019
Voorraden		
Grond- en hulpstoffen	10.295	6.511
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.074.472	3.759.379
Gereed product en handelsgoederen	-	920.796
<i>Subtotaal voorraden</i>	6.084.767	4.686.686
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
Vorderingen op openbare lichamen	182.137	41.419
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	920.072	2.194.650
Overige vorderingen	1.873.722	1.009.849
<i>Subtotaal uitzettingen</i>	2.975.931	3.245.918
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	992.758	57.413
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.284.218	5.835.920
<i>Subtotaal overlopende activa</i>	4.284.218	5.835.920
Totaal vlottende activa	14.337.674	13.825.938
Totaal generaal	83.905.935	86.205.703

Vaste passiva	Ultimo 2018	Ultimo 2019
Eigen vermogen		
Algemene reserves	12.295.960	7.759.962
Bestemmingsreserves	10.916.960	11.800.512
Gerealiseerde resultaat	-3.164.729	-1.459.208
<i>Subtotaal eigen vermogen</i>	<i>20.048.191</i>	<i>18.101.267</i>
Vorzieningen	16.944.227	18.743.776
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	33.953.333	29.563.333
Waarborgsommen	50.386	50.386
<i>Subtotaal vaste schulden</i>	<i>34.003.719</i>	<i>29.613.719</i>
Totaal vaste passiva	70.996.137	66.458.762

Vlottende passiva	Ultimo 2018	Ultimo 2019
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Overige kasgeldleningen	2.000.000	8.500.000
Banksaldi	-	134.720
Overige schulden	6.356.926	6.322.652
<i>Subtotaal netto-vlottende schulden</i>	<i>8.356.926</i>	<i>14.957.372</i>
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.186.655	3.547.575
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- het rijk	100.200	123.569
- overige Nederlandse overheidslichamen	2.227.979	1.073.734
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	38.038	44.692
<i>Subtotaal overlopende passiva</i>	<i>4.552.872</i>	<i>4.789.569</i>
Totaal vlottende passiva	12.909.798	19.746.941
Totaal generaal	83.905.935	86.205.703

Gewaarborgde geldleningen	103.797.060	93.478.458
----------------------------------	--------------------	-------------------

Hoofdstuk 6

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

6.1 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het jaar 2019

Programma	Raming voor wijziging 2019	Raming na wijziging 2019	Rekening 2019	Saldo 2019
PR01 Bouwend Voorst	6.465.747	6.645.062	7.508.349	-863.287
PR02 Mooi Voorst	10.947.054	11.879.667	11.631.785	247.881
PR03 Bedrijvig Voorst	2.878.806	3.310.102	3.150.724	159.378
PR04 Gezond Voorst	14.553.138	16.181.786	16.646.956	-465.170
PR05 Sociaal Voorst	12.894.405	14.558.672	14.391.906	166.766
PR06 Veilig Voorst	1.499.249	1.800.249	1.768.644	31.604
PR07 Dienstverlenend Voorst	3.305.283	3.471.654	3.725.766	-254.113
PR09 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.042.720	2.625.280	2.151.878	473.403
PR10 Overhead	6.179.587	7.123.372	6.787.439	335.933
Totaal lasten	59.765.990	67.595.843	67.763.448	-167.605
PR01 Bouwend Voorst	5.546.686	5.722.772	7.436.221	1.713.449
PR02 Mooi Voorst	5.208.315	5.708.526	5.773.006	64.480
PR03 Bedrijvig Voorst	228.478	248.478	250.959	2.481
PR04 Gezond Voorst	679.449	751.900	1.069.653	317.753
PR05 Sociaal Voorst	4.551.452	4.795.623	4.755.460	-40.162
PR06 Veilig Voorst	14.873	14.873	22.541	7.668
PR07 Dienstverlenend Voorst	449.639	488.838	788.782	299.944
PR09 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	43.191.648	44.790.148	45.500.401	710.253
PR10 Overhead	192.068	192.068	219.501	27.433
Totaal baten	60.062.608	62.713.225	65.816.524	3.103.299
Gerealiseerde totaal van baten en lasten	296.619	-4.882.618	-1.946.924	2.935.694
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves				
Reserves PR01 Bouwend Voorst	78.980	306.804	-721.729	-1.028.533
Reserves PR02 Mooi Voorst	196.310	543.002	149.983	-393.019
Reserves PR03 Bedrijvig Voorst	15.000	265.000	250.000	-15.000
Reserves PR04 Gezond Voorst	27.317	512.317	456.726	-55.591
Reserves PR05 Sociaal Voorst	345.000	235.796	-358.519	-594.314
Reserves PR07 Dienstverlenend Voorst	188.274	219.393	136.192	-83.201
Reserves PR09 Alg dek.middelen en voorz	-896.338	297.632	266.385	-31.247
Reserves PR10 Overhead	120.509	683.294	308.677	-374.618
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	75.052	3.063.238	487.716	-2.575.523
Gerealiseerd resultaat	371.671	-1.819.379	-1.459.208	360.172

Hoofdstuk 7

Toelichtingen

7.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 6 maart 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het Centraal AdministratieKantoor (CAK) in en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdrage als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Algemeen

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62, lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio
Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform de de door de gemeenteraad vastgestelde nota Activabeleid gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buitende de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de op 6 februari 2017 door de gemeenteraad vastgestelde nota Activabeleid 2016 voortvloeiende uit artikel 7 van de financiële verordening gemeente Voorst 2017.

Strategische gronden, voorheen Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) onder Materiële vaste activa:

Conform de notitie Grondexploitaties 2016 van de commissie BBV zijn NIEGG en bouwgronden in exploitatie (BIE) die per 1 januari 2016 uit exploitatie zijn genomen, op basis van een overgangsbepaling tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangsdatum wijzigingsbesluit) geherrubriceerd naar de materiële vaste activa. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 dient een toets plaats te vinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Deze toets is uitgevoerd en de herwaarderings-effecten zijn verwerkt in deze jaarrekening. Bij een aantal gronden heeft dit geleid tot een duurzame waardevermindering.

De notitie Grondexploitaties 2016 is met ingang van begrotingsjaar 2019 vervangen door de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019).

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van artikel 229, lid 1 a en b gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die vóór het begrotingsjaar 2017 zijn gedaan. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn - tenzij hierna anders vermeld - opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

Grond en hulpstoffen

Grond en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerkosten. Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Verliezen worden genomen op het moment dat ze bekend zijn door het treffen van een afboeking of een voorziening.

Gereed product

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien de voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa wordt tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

7.2 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Toelichting op de balans Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten onderzoek en ontwikkeling	32.985	141.920
Totaal	32.985	141.920

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2019:

	Boek- waarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Kosten onderzoek en ontwikkeling	32.985	116.171	-	7.236	-	-	141.920
Totaal immateriële vaste activa	32.985	116.171	-	7.236	-	-	141.920

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Totaal
Kosten onderzoek en ontwikkeling	116.171	-	-	-	116.171
2018 Evaluatie GVVP	11.713				11.713
2019 Voorbereiding locatie Twello Noord	72.839				72.839
2019 Scholen en spoorlocatie Twello	24.410				24.410
2019 Nieuw verkeersbeleid	7.210				7.210

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Overige investeringen met een economisch nut	38.438.116	38.640.738
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	11.898.563	12.839.845
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	12.041.987	13.232.927
Totaal	62.378.666	64.713.509

De overige investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	10.517.856	9.724.728
Woonruimten	5.928	5.311
Bedrijfsgebouwen	24.446.286	25.388.185
Grond/weg/waterbouwkundige werken	1.381.955	1.338.662
Vervoermiddelen	298.222	222.842
Machines, apparaten en installaties	1.686.306	1.823.718
Overige materiële vaste activa	101.565	137.292
Totaal	38.438.116	38.640.738

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut:

	Boek- waarde 31-12-2018	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden/ herrubrice- ring	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	10.517.856	236.815	177.506	6.022	846.416	-	9.724.728
Woonruimten	5.928	-	-	616	-	-	5.311
Bedrijfsgebouwen	24.446.286	1.947.812	-	1.021.379	-15.466	-	25.388.185
Grond/weg/ waterbouwkundige werken	1.381.955	-	-	43.292	-	-	1.338.662
Vervoermiddelen	298.222	-	-	58.269	17.111	-	222.842
Machines, apparaten en installaties	1.686.306	623.819	-	486.406	-	-	1.823.718
Overige materiële vaste activa	101.565	43.877	-	8.150	-	-	137.292
Totaal materiële vaste activa economisch Nut	38.438.116	2.852.324	177.506	1.624.135	848.061	-	38.640.738

	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Bijdragen van derden/ herrubrice- ring	Afwaar- deringen	Totaal
De belangrijkste mutaties in het verslagjaar					
Gronden en terreinen	236.815	177.506	846.416	-	-787.107
2019 Natuur K22 Nijbroek staatsbosbeheer	50.600				50.600
Gronden overgeheveld naar balanspost Voorraden gereed product			846.416		-846.416
Afwaardering gronden i.v.m. wettelijke hertaxatie		177.506			-177.506
2019 Grond Rijksstraatweg Twello Kasemir	186.215				186.215
Gebouwen	1.947.812	-	-15.466	-	1.963.278
2014 Gebouw Veluws College	17.954		-15.466		33.420
2016 Herinrichting Kulturhus	10.433				10.433
2016 Verbouwing Oude Rijksstraatweg 38	30.639				30.639
2018 Verduurzamen en revitaliseren gemeentehuis	8.536				8.536
2018 Klein Twello, Maarten Tromplaan	91.854				91.854
2018 Verduurzamen en revitaliseren gemeentehuis	690.650				690.650
2019 Aankoop H.W. Iordensweg 11 Twello	381.254				381.254
2019 Aankoop Parallelweg 9 Twello	716.492				716.492
Vervoermiddelen	-	-	17.111	-	-17.111
2017 Renault Zoë elektrisch schade-uitkering	-		17.111		-17.111
Machines, apparaten en installaties	623.819				623.819
2018 ICT investeringsoverzicht	70.286				70.286
2019 ICT investeringsoverzicht	180.004				180.004

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investerings	Desinvesteringen	Bijdragen van derden/herrubicing	Afwaarderingen	Totaal
2019 Verduurzaming buitenbad De Schaeck	156.138				156.138
2019 Beweegbare bodem De Schaeck	217.391				217.391
Overige materiële vaste activa	43.877				43.877
2019 meubilair Klein Twello	43.877				43.877

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Grond/weg/waterbouwkundige werken	11.898.563	12.839.845
Totaal	11.898.563	12.839.845

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond/weg/waterbouwkundige werken	11.898.563	1.444.256	-	463.855	39.119	-	12.839.845
Totaal materiële vaste activa heffing	11.898.563	1.444.256	-	463.855	39.119	-	12.839.845

Onder bijdragen van derden zijn bijdragen opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investerings	Desinvesteringen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Totaal
Grond/weg/waterbouwkundige werken	1.444.256	-	39.119	-	1.405.137
Herinrichting en renovatie riolering	1.444.256	-	39.119	-	1.405.137

De investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Grond/weg/waterbouwkundige werken	12.041.987	13.232.927
Totaal	12.041.987	13.232.927

Het onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond/weg/waterbouwkundige werken	12.041.987	3.163.065	-	656.794	1.315.331	-	13.232.927
Totaal materiële vaste activa maatschappelijk nut	12.041.987	3.163.065	-	656.794	1.315.331	-	13.232.927

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investerings	Desinvesteringen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Totaal
Grond/weg/waterbouwkundige werken	3.163.065	-	1.315.331	-	1.847.734

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar	Investerings	Desinvesteringen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Totaal
2010 Westelijke randweg Twello	10.673				10.673
2010 60km wegen Klarenbeek en Terwolde	5.873				5.873
2014 Herinrichting Rijksstraatweg Voorst	24.158		-38.027		62.185
2017 Herinrichting Torenweg Twello	120.321				120.321
2017 Herinrichten Twello Centrum 1e fase	41.013				41.013
2018 Renovatie Broekstraat	4.461				4.461
2018 A1 Poort van Twello	12.825				12.825
2018 Acacialaan Twello	4.924				4.924
2018 Kastanjelaan Twello	75.746				75.746
2018 Enkweg Posterenk	37.796				37.796
2018 Middenweg e.o. Wilp	179.263				179.263
2018 Zwarte Kolkstr/Ardeweg Wilp Achterh	36.033				36.033
2018 1e fase fietsroute Deventer - Apeldoorn	1.991				1.991
2018 Omvorming fietspaden	248.065				248.065
2018 Herinr 2e fase Stationsstr-Marktstr	301.296				301.296
2018 Verkeersveiligheidsstudie Twello	77.343				77.343
2018 Kortenaerstraat	190.156				190.156
2018 Boswg Sparrenwg Molenwg Klarenbeek	25.712				25.712
2018 Schoolstraat en leuwoord Terwolde	23.603				23.603
2018 Wilhelminawg Tuindorp Hendriks Terw	93.132				93.132
2018 Openbare verlichting, masten	15.059				15.059
2018 Openbare verlichting, armaturen	45.539				45.539
2019 Herinrichting Twello Centrum 3e fase	22.642				22.642
2019 Herinrichting Rijksstraatweg Voorst	1.515.441		1.353.357,22		162.084
2019 Herstel bermschade en aanleg grasbeton	50.000				50.000

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaat uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Leningen aan woningcorporaties	77.239	71.830
Overige langlopende geldleningen	1.616.272	1.461.685
Deelnemingen	5.463.098	5.990.821
Totaal	7.156.609	7.524.336

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2019 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen/aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Leningen aan woningcorporaties	77.239	-	-	5.409	-	-	71.830
Overige langlopende geldleningen	1.616.272	19.513	38.614	135.486	-	-	1.461.685
Deelnemingen	5.463.098	1.247.475	-	418.715	301.037	-	5.990.821
Totaal financiële vaste activa	7.156.609	1.266.988	38.614	559.610	301.037	-	7.524.336

De balanspost Overige langlopende geldleningen bestaat uit de volgende investeringen:

Overlopende langlopende geldleningen	31-12-2018	31-12-2019
Renteloze voorschotten (studietoelagen)	1.642	1.642
Geldlening tbv afkoopsom NUON aandelen	855.285	855.285
Geldlening tbv verkoop aandelen VITENS	286.440	190.960
Lening Stichting Sportvoorziening De Laene (Voorwaarts)	141.124	125.253
Krediethypotheek WWB	155.606	164.920
Bbz gevestigd krediet	63.497	59.456
Bbz Startend krediet	112.678	64.168
Totaal	1.616.271	1.461.685

Kredieten WWB en Bbz:

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften dienen deze balansposten onder de financiële vaste activa gerubriceerd te worden. Tot en met 2017 waren deze posten opgenomen onder de Overige vorderingen (vlottende activa).

Geldlening tbv verkoop aandelen Vitens:

In 2005 is besloten tot verkoop van de preferente aandelen Vitens N.V. In 2006 is deze verkoop geëffectueerd door middel van een conversie van deze aandelen in een achtergestelde lening. Jaarlijks wordt een rentevergoeding ontvangen. De lening wordt in 15 jaar door Vitens afgelost met ingang van 2007.

De balanspost deelnemingen bestaat uit de volgende investeringen:

Deelnemingen	31-12-2018	31-12-2019
Deelneming NV Bank Nederlandse Gemeenten	256.347	256.347
Deelneming Vitens	1.906	1.906
Deelname herstructurering Luchthaven Teuge	168.416	168.416
Storting verkoop aand.SVN	313.121	459.981
Verstr geldleningen stimuleringsfnds	3.178.925	3.046.479
Stimuleringsfonds startersleningen	803.308	965.349
Stimuleringsregeling duurzaamheid woningen	11.743	-126.661
Stimuleringsregeling duurzaamhd ov.doelgroepen	112.332	122.020
Deelneming Circulus Berkel	617.000	617.000
Stimuleren asbestlening particulier	-	229.985
Stimuleren asbestlening zakelijk	-	250.000
Totaal	5.463.098	5.990.821

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten

De gemeente Voorst neemt vanaf 1996 deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). Uitgekeerd dividend bouwfondsaandelen en de opbrengst van verkoop van deze aandelen in 2000 zijn in het stimuleringsfonds gestort. Kenmerk van het stimuleringsfonds is het begrip revolving fund. De rente en aflossingen van verstrekte geldleningen vloeien terug in het fonds en worden weer aangewend voor nieuwe leningen. Dit herhaalt zich. De SVn faciliteert en ontvangt hiervoor een beheervergoeding.

De gemeente Voorst heeft de volgende soorten rekeningen bij het SVn:

- Gemeenterekening
- Deze rekening is een soort rekening courant. In het verleden zijn hieruit leningen voor monumenten en verenigingen verstrekt.
- Startersleningen (startersfonds en VROM startersfonds gemeente Voorst)

Uit deze rekeningen worden startersleningen verstrekt. Het VROM startersfonds is ingesteld omdat het Rijk in het verleden tijdelijk door de gemeente gestorte bedragen verdubbelde.

- Stimuleringsregelingen duurzaamheid (particulieren en maatschappelijke organisaties en verenigingen)

De rekeningen zijn ingesteld voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen (isoleren van gebouwen of het opwekken van energie).

- Stimuleringsregelingen astbestsanering particulieren en zakelijk.

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Ultimo 2018	Ultimo 2019
Grond- en hulpstoffen	10.295	6.511
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	6.074.471	3.759.378
Voorraad gereed product	-	920.796
Subtotaal voorraden	6.084.766	4.686.685

Grond- en hulpstoffen

Binnen dit onderdeel zijn de documenten Burgerzaken, de voorraad kantine munten en afvalzakken verantwoord.

Het verloop van de grond- en hulpstoffen wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Overige grond en hulpstoffen	Boek- waarde 31-12-2018	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde 31-12-2019
Grond- en hulpstoffen (documenten burgerzaken, kantine munten en afvalzakken)	10.295	22.568	26.352	6.511
Totaal	10.295	22.568	26.352	6.511

Bouwgronden in exploitatie

Binnen dit onderdeel zijn de in exploitatie genomen bouwgronden (BIE) verantwoord.

Het verloop van deze balanspost wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Complex	Boek- waarde 31-12-2018	Inbreng gronden niet in exploitatie	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Resultaat	Boek- waarde 31-12-2019	Voorzienin- gen verlies- latend complex	Balans- waarde 31-12-2019
4 Achter 't Holthuis/ Zuiderlaan	-214.140	-	128.289	-	85.852	-	-	-
8 Wiekslag Voorst	-23.335	-	24.686	74.380	73.030	-	-	-
9 Iordensweg- Veenhuisweg	-57.291	-	30.906	-	26.385	-	-	-
11 Kern Nijbroek	863.959	-	37.430	133.417	-	767.972	-	767.972
13 Kern Klarenbeek	364.121	-	10.440	200.189	-	174.371	-	174.371
14 Kern Teuge	3.226.428	-	928.244	1.512.730	103.306	2.745.248	-	2.745.248
15 Kern De Vecht	479.262	-	86.311	16.679	-	548.893	-	548.893
16 De Schaker	956.191	-	1.173.886	3.775.570	863.223	-782.270	-	-782.270
20 Kern Terwolde	479.277	-	38.457	315.876	103.306	305.163	-	305.163
Totaal	6.074.471	-	2.458.648	6.028.842	1.255.101	3.759.378	-	3.759.378

Nog te maken kosten	7.537.921
Nog te verwachten opbrengsten	12.593.604
Verwacht exploitatie-resultaat	1.296.305

Voorraad gereed product

Binnen dit onderdeel zijn de voorraden gronden verantwoord die worden aangehouden om te worden verkocht of aangemerkt zijn als zogenoemde ruilgronden. Deze gronden vielen in de meeste gevallen onder de inmiddels vervallen categorie Niet in exploitatie genomen gronden (NIEG). Het verloop van deze balanspost wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boek- waarde 31-12-2018	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boek- waarde 31-12-2019
Voorraad gereed product	-	920.796	-	920.796
Totaal	-	920.796	-	920.796

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Balans- waarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Balans- waarde 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	182.137	41.419	-	41.419
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	920.072	2.194.650	-	2.194.650
Overige vorderingen	1.873.722	1.312.282	302.432	1.009.849
Totaal	2.975.931	3.548.351	302.432	3.245.918

Het drempelbedrag voor het begrotingsjaar 2019, waarover in het kader van schatkistbankieren verantwoording wordt afgelegd is € 448.000.

Voor ieder kwartaal van het jaar dient het bedrag aan middelen te worden toegelicht, bedoeld in artikel 2 lid 4 Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. Dit betreft de volgende bedragen:

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer buitens 's Rijksschatkist aangehouden middelen	322.000	104.000	119.000	244.000
Drempelbedrag	448.000	448.000	448.000	448.000
Ruimte onder het drempelbedrag	126.000	344.000	329.000	204.000

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Kassaldi	4.927	5.977
Banksaldi	987.831	51.436
Totaal	992.758	57.413

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden onderscheiden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.284.218	5.835.920
Totaal	4.284.218	5.835.920

De belangrijkste bedragen in het verslagjaar	Bedrag
Nog te ontvangen bedragen	
Klompepad Voorst	7.050
Rentevergoeding Alliander 2019	85.528
Aanslagen diftar afvalstoffenheffing 2019 (Tribuut)	346.715
Algemene uitkering gemeentefonds	244.126
Verrekening facturen Circulus Berkel	44.066
Aanslagen leges omgevingsvergunningen 2019 (Tribuut)	130.593
Verrekening BTW met belastingdienst (omzetbelasting en BTW-Compensatiefonds 2019)	3.711.365
Verrekening belastingontvangsten met Tribuut	604.129
Vooruitbetaalde bedragen	
Vooruitbetaalde facturen 2020	655.235

Toelichting op de balans Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserves	12.295.960	7.759.962
Bestemmingsreserve	10.916.960	11.800.512
Gerealiseerd resultaat	-3.164.729	-1.459.208
Totaal	20.048.191	18.101.267

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingestelde reserves met daarbij de doelstelling. Er wordt geen bespaarde rente toegevoegd aan reserves.

Soort reserve	Doelstelling
Algemene reserves	
Alg.reserve buffer grondexploitatie	Bufferfunctie voor tegenvallers, tijdens projecten, die een normale grondprijs onmogelijk maken.
Alg.reserve vrij aanwendbaar	Dekken van lasten waarmee op geen andere wijze rekening is gehouden zonder dat aanwending van de reserve leidt tot dekkingsproblemen binnen de exploitatie.
Bestemmingsreserves	
Tarieven afvalstoffenheffing	Egalisatie tarief afvalstoffenheffing.
Gevolgen BTW-Compensatiefonds	Egaliseren van de gevolgen van de invoering van het BCF.
Reclamebelasting	Opvang financiële overschotten/tekorten, egalisatie tarief, tegemoetkoming ondernemers/non profit organisatie hoogte heffing, subsidie.
Dekking kapitaallasten	Dekking kapitaallasten afgesloten investeringen.
Wijk- en dorpsontwikkelfonds	Dekking investeringen m.b.t. initiatieven op het gebied van de leefbaarheid.
De Fliert	Gemeentelijke cofinanciering voor de realisatie van de ecologische verbindingzone Fliertdal.
Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	Bijdragen voor functieverandering (verevening) investeren in ruimtelijke kwaliteit.
Vereveningsfonds groen Voorst	Verevening (maatschappelijke tegenprestatie; verhoging van de kwaliteit van het buitengebied) bij functieverandering naar wonen.
Nieuwbouw Veluws College	Dekking en egalisatie van de lasten vervangende nieuwbouw Veluws College.
Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten	Afwikkelen genomen eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten.

Het verloop in 2019 van de reserves

Verloop reserves	Boekwaarde 31-12-2018	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2019
Alg.reserve buffer grondexploitatie	1.310.850	-	-	398.850	-	912.000
Alg.reserve vrij aanwendbaar	10.985.110	3.164.729	2.335.561	3.302.779	5.200	6.847.962
Totaal algemene reserves	12.295.960	3.164.729	2.335.561	3.701.629	5.200	7.759.962
Tarieven afvalstoffenheffing	-	-	-	-	-	-
Gevolgen BCF	20.958	-	-	20.958	-	-
Reclamebelasting	5.026	-	5.916	-	-	10.942
Best.reserve dekking kapitaallasten	6.115.030	-	154.000	-	405.114	5.863.916
De Fliert	119.894	-	103.800	-	-	223.695
Wijk- en dorpsontwikkelfonds	766.894	-	619.835	-	-	1.386.728

	Boek- waarde 31-12-2018	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering ter dekking van afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2019
Verloop reserves						
Vereveningsfonds Sociale Woningbouw	205.795	-	45.424	-	-	251.219
Vereveningsfonds groen Voorst	16.192	-	-	-	-	16.192
Nieuwbouw Veluws College	410.914	-	28.274	-	-	439.187
Eenmalige investeringen incidentele raadsbesluiten	3.256.257	-	1.992.731	1.640.354	-	3.608.634
Bestemmingsreserves	10.916.961	-	2.949.979	1.661.312	405.114	11.800.512
Totaal reserves	23.212.922	3.164.729	5.285.540	5.362.942	410.314	19.560.474

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar

Algemene reserves	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserve buffer grondexploitatie		
overheveling naar algemene reserve vrij aanwendbaar (i.v.m. toereikendheid weerstandvermogen)		398.850
Algemene reserve vrij aanwendbaar:		
overheveling van algemene reserve buffer grondexploitatie (i.v.m. toereikendheid weerstandvermogen)	398.850	
bijdrage vanuit budget maatschappelijke opvang en beschermd wonen (voortgangsbericht 2019)	222.171	
resultaat jaarrekening 2018		3.164.729
dekking uit frictiebudgetten		120.509
kosten transitieoperatie fysiek domein (omgevingswet)		40.300
overheveling naar reserve eenmalige Investeringen en incidentele raadsbesluiten (voortgangsbericht 2019)		1.522.410
overheveling naar reservedekking kapitaallasten (voortgangsbericht 2019)		39.000
compensatie precariobelasting		430.000
precariobelastingen	1.710.332	

Bestemmingsreserves	Toevoeging	Onttrekking
Gevolgen BCF:		
aanwending ten gunste van exploitatie (en opheffing reserve)		20.958
Reclamebelasting:		
resultaat 2019	5.916	
Dekking kapitaallasten:		
dekking kapitaallasten diverse investeringen		405.114
Krediet Klein Twello (bestuursrapportage 2018)	115.000	
meubilair Klein Twello, vanuit algemene reserve vrij aanwendbaar deel (voortgangsbericht 2019)	39.000	
De Fliert:		
storting i.v.m. verkoop grond	103.800	
Wijk- en dorp ontwikkelfonds		
diverse stortingen	619.835	
Vereveningsfonds sociale woningbouw:		
storting (bestuursrapportage 2019)	45.424	
Nieuwbouw Veluws College:		
resultaat 2019	28.274	
Eenmalige investeringen incidentele raadsbesluiten:		
overheveling vanuit algemene reserve vrij aanwendbaar (voortgangsbericht 2019)	1.522.410	
saldo 2019 project cliëntondersteuning	470.321	
diverse investeringen		28.258
afbouwregeling papierinzamelaars		46.644
cultuurhistorische atlas		25.000
uitvoering WSW Delta		250.000
Jeugdzorg		600.000
Voorst onder de loep		333.974
resultaat Tribuut		43.410
digitaliseren archiefbestanden		184.069
exploitatiekosten gebouwen Veluws College en Klein Twello		129.000

Gerealiseerd resultaat	2018	2019
Gerealiseerd resultaat	-3.164.729	-1.459.208

Voorzieningen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingestelde voorzieningen met de doelstelling.

Soort voorziening	Doelstelling
Sportcomplexen	Groot onderhoud velden sportcomplexen
Speelvoorzieningen	Egalisatie van kosten voor instandhouding van speeltoestellen
Beeldende kunst	Egalisatie van de onderhoudskosten aan kunstwerken
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Egalisatie van onderhoudskosten
Voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering	Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering
Wethouderspensionen	Voorziening wethouderspensionen
Lawa Mena (was een bestemmingsreserve)	Dekking van de, door het rijk afgekochte, onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. Met Lawa Mena is de afspraak gemaakt dat het bedrag wordt beheerd door de gemeente.

Het verloop in 2019 per voorziening

Verloop voorzieningen	Boek-waarde 31-12-2018	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boek-waarde 31-12-2019
Sportcomplexen	260.637	125.276	-	116.932	268.981
Speelvoorzieningen	46.039	40.600	-	44.765	41.874
Beeldende kunst	3.081	-	3.081	-	-
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.064.116	1.397.313	-	1.211.113	1.250.316
Voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen rioleringen	15.140.368	1.670.723	-	38.855	16.772.236
Wethouderspensionen	268.895	-	-	19.617	249.278
Lawa Mena	161.091	-	-	-	161.091
Totaal voorzieningen	16.944.227	3.233.912	3.081	1.431.282	18.743.776

De belangrijkste mutaties in het verslagjaar

Voorzieningen	Toevoeging	Onttrekking
Voorziening sportcomplexen:		
dotatie van exploitatie	106.000	
aanwending voor onderhoud		111.422
Voorziening speelvoorzieningen:		
dotatie van exploitatie	40.600	
aanwending voor investeringen onderhoud speelvoorziening		57.848
Voorziening beeldende kunst:		
saldo naar exploitatie i.v.m. opheffen voorziening		3.081
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen:		
dotatie van exploitatie	1.197.787	
toevoeging ontvangen subsidies	17.076	
toevoeging uitkering SPUK (BTW-compensatie)	177.400	
aanwending voor onderhoud diverse gemeentelijke gebouwen		1.153.503
dekking personele kosten t.g.v. exploitatie		57.610
Voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen rioleringen:		
bijdrage van exploitatie aan groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering i.v.m. GRP	1.416.893	
rente	151.404	
resultaat riolering 2019	102.426	
onttrekkingen t.b.v. kredieten (afschrijving in 1 jaar)		38.855
Wethouderspensionen:		
onttrekkingen 2019		19.617

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	33.953.333	29.563.333
Waarborgsommen	50.386	50.386
Totaal	34.003.719	29.613.719

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2019:

	Saldo 31-12-2018	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2019
Onderhandse leningen	33.953.333	-	4.390.000	29.563.333
Waarborgsommen	50.386	-	-	50.386
Totaal	34.003.719	-	4.390.000	29.613.719

De totale rentelasten bedragen in 2019 € 928.897.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.356.926	14.957.372
Overlopende passiva	4.552.871	4.789.569
Totaal	12.909.797	19.746.941

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Overige kasgeldleningen	2.000.000	8.500.000
Banksaldi	-	134.720
Overige schulden	6.356.926	6.322.652
Totaal	8.356.926	14.957.372

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.186.655	3.547.575
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.328.178	1.197.303
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	38.038	44.692
Totaal	4.552.871	4.789.569

	Saldo 31-12-2018	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetaling	Saldo 31-12-2019
Rijksoverheid:				
Preventie aanpak zwerfafval	41.840	28.197	45.736	24.302
Geluidsanering Rijksstraatweg Voorst	7.700	6.386	1.000	13.086
Uitkoopregeling woning hoogspanning	20.686	-	99	20.587
Rijksstraatweg Voorst subsidie ministerie	29.975	26.977	56.952	-
Subsidie gevelisolatie project 2015.029.03	-	22.392	5.844	16.549
SPUK Stimulering sport	-	289.191	240.145	49.046
<i>Subtotaal Rijksoverheid</i>	<i>100.201</i>	<i>373.144</i>	<i>349.776</i>	<i>123.569</i>
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Geluidsanering subsidie provincie project 022.00	26.550	-	800	25.750
Geluidsanering subsidie provincie project 021.00	37.650	-	-	37.650
Geluidsanering subsidie provincie project 020.00	25.500	-	1.600	23.900
Subsidie herinrichting Rijksstraatweg	2.120.063	-	1.408.043	712.020
Subsidie herinrichting Rijksstraatweg (2019)	-	-	-	149.665
Afkoppelbijdrage materiaal particulieren	9.774	90.300	80.589	19.485
Cultuurhistorische waardenkaart	3.142	-	-	3.142
Subsidie Klompenpad Voorst	5.299	-	5.299	-
75- Jaar vrijheid	-	61.014	12.500	48.514
Samenwerking fysieke bedrijfsomgeving Engelenburg	-	8.500	-	8.500
Uitvoering landschapsregeling gemeente Voorst 2019-2023	-	35.428	-	35.428
Transitie voedsel en landschap	-	9.680	-	9.680
<i>Subtotaal Overige Nederlandse Overheidslichamen</i>	<i>2.227.978</i>	<i>204.922</i>	<i>1.508.831</i>	<i>1.073.734</i>
Totaal	2.328.179	578.066	1.858.607	1.197.303

De belangrijkste bedragen in het verslagjaar	Bedrag
<i>Verplichtingen</i>	
Rente over opgenomen langlopende geldleningen	569.727
Vastgelegde verplichtingen	181.708
Aanslag omzetbelasting 4e kwartaal 2019	751.446
Verrekening precariobelasting 2e helft 2016, 2017 en 2018 met Vitens	1.162.500
Nog af te dragen omzetbelasting (suppletie-aangifte 2019)	347.463
Verrekeningen m.b.t. uitkeringen sociale zaken	11.294
Uitgestelde betaling aankoop Parallelweg 9	215.000
Nog te betalen termijfactuur Reconstructie Rijksstraatweg	305.648
<i>Vooruitontvangen bedragen</i>	
Aanmaningskosten, vervolgingskosten, invordering en dwangsom	43.783

Niet uit de balans blijvende verplichtingen / gebeurtenissen na balansdatum

Borgstellingen

Het totaal bedrag aan uitstaande geldleningen in het kader van het particuliere woningbezit waarvoor de gemeente zich voor de helft garant heeft gesteld bedraagt ultimo 2019 € 218.104 (€ 540.636 ultimo 2018). Een afname van € 322.532

Gewaarborgde geldleningen voor het verkrijgen en verbeteren van eigen woningen 2019

Bank	Plaats	Leningen per 01-01-2019	Leningen per 31-12-2019	Oor- spronkelijke lening	Restant begin vh dienstjaar	Restant eind vh dienstjaar
Obvion (APB)	Heerlen	1	1	938.653	16.398	11.839
Florius	Hoevelaken	2	2	798.044	26.992	20.088
Centraal Beheer	Apeldoorn	2	2	645.397	119.670	119.670
Regiobank	's Hertogenbosch	2	1	113.127	8.629	6.311
ING	Amsterdam	1	1	432.589	58.220	58.220
Nat. Nederlanden	Rotterdam	0	0	21.328	0	0
Rabobank	Twello	6	2	3.377.166	67.756	24.631
Woonfonds	Tilburg	1	0	182.510	79.729	0
SVN	Hoevelaken	3	3	510.660	163.243	57.075
Totaal		17	13	9.744.178	540.636	218.104

Daarnaast heeft de gemeente zich garant gesteld voor met name de financiering van onroerend goed van niet-particulieren. Voor een specificatie wordt verwezen naar het hierna opgenomen overzicht "Gewaarborgde geldleningen aan derden". De gemeente heeft zich garant gesteld voor een bedrag van € 96.605.521 (2018 € 103.256.424).

Geldnemer	Doel	Hoofdsom lening	%	Restant bedrag 01-01-2019	Restant bedrag 31-12-2019	Aandeel gem. Voorst
Vitens	Aanleg waterleiding	189.200	100	6.806.703	6.806.703	120.639
Totaal Nutsbedrijven		189.200		6.806.703	6.806.703	120.639
IJsseldal Wonen		97.873.002	100	89.384.000	83.378.148	83.378.148
IJsseldal Wonen	Casa Bonita en kantoor	2.733.493	100	2.429.864	2.276.317	2.276.317
Totaal Woningbouw		100.606.495		91.813.864	85.654.465	85.654.465
Woonzorg Nederland	Het Grotenhuis	1.382.000	50	1.036.500	991.919	495.960
Woonzorg Nederland		7.506.000	50	5.754.600	5.504.400	2.752.200
Totaal Woon-/Zorgcentra		8.888.000		6.791.100	6.496.319	3.248.160
Motorclub "De Megafoon	Bouw clubhuis	87.551	100	9.516	8.935	8.935
Particulier	Rest. Huis Duistervoorde	133.609	100	53.136	48.139	48.139
Particulier	Rest. Parallelweg 9	205.000	100	100.591	-	-
Particulier	Rest. Huis De Poll	1.018.355	100	39.413	355.880	355.880
Particulier	Rest. Poll-laan 5, Voorst	513.236	100	250.820	233.055	233.055
Totaal monumenten/ maatsch.inst.		1.957.751		453.476	646.009	646.009
Tennisclub de Schaeck	Aankoop tennispark	588.500	50	562.924	536.978	536.978
Sportclub Teuge	Aanleg kunstgrasveld	270.000	100	200.975	177.226	177.226
SV Cupa / SV CCW16	Uitbreiding sportcomplex	550.000	100	536.779	523.272	523.272
Stichting accommodatie Voorst		2.200.000	100	2.102.667	2.045.605	2.045.605
Voorster Hockey club Twello		350.000	100	322.000	308.000	308.000
Totaal sportverenigingen		3.958.500		3.725.345	3.591.081	3.591.081
Totaal		115.599.946		109.590.488	103.194.577	93.260.354

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 geldt de Wet modernisering VpB-plicht Overheidsondernemingen. Dit betekent dat lokale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) voor een deel van hun activiteiten onder de vennootschapsbelasting (kunnen) vallen. Doelstelling van de wet is het realiseren van een fiscaal gelijk speelveld tussen overheids- en private ondernemingen. Van een onderneming is sprake als met een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid wordt deelgenomen aan het economische verkeer, met het oogmerk om winst te behalen. Als structureel vermogensoverschotten worden behaald, wordt ook geacht aan dit winstoogmerk te zijn voldaan. Wanneer in concurrentie wordt getreden met private aanbieders kan ook sprake zijn van een onderneming.

Activiteiten die door de gemeente Voorst worden uitgevoerd zijn geïnventariseerd en geanalyseerd aan de hand van het toetsingskader:

- duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- deelname economisch verkeer;
- oogmerk om winst te behalen

Uit deze inventarisatie en analyse is naar voren gekomen dat bij de grondexploitatie sprake is van belastingplichtige activiteiten.

De 'commerciële' cijfers van de gemeentelijke grondexploitatie zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Omdat het BBV niet is opgesteld vanuit fiscaal oogpunt moeten, om een fiscaal resultaat te bepalen, deze cijfers worden vertaald naar een fiscale grondslag.

Voor het jaar 2019 is door de belastingdienst een voorlopige aanslag vennootschapsbelasting opgelegd van afgerond € 20.300. Eind 2019 is een overleg opgestart met de belastingdienst om te komen tot een vaststellingsovereenkomst waarin afspraken worden vastgelegd over de fiscale openingsbalans van de grondexploitatie. Door het sluiten van een individuele vaststellingsovereenkomst krijgt de gemeente zekerheid over:

- de wijze waarop de openingsbalanswaarde moet worden bepaald
- de wijze waarop de openingsbalanswaarde het resultaat van de onderneming beïnvloedt
- welke rentelast aan de onderneming kan worden toegerekend

Op basis van deze vaststellingsovereenkomst zullen de reeds ingediende aangiften over de jaren 2016 en 2017 worden herzien.

Overige verplichtingen

Financiering verduurzaming en revitalisering gemeentehuis

Voor de financiering van het project Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis is op 26 september 2018 een langlopende geldlening afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten voor een bedrag van € 15,3 miljoen. De lening heeft een looptijd van 40 jaar en wordt in drie gedeelten opgenomen op 2 januari 2020 (€ 5,5 miljoen), 4 januari 2021 (€ 5 miljoen) en 3 januari 2022 (€ 4,8 miljoen).

Rechtsgeding PlusOV

Vervoercentrale PlusOV (GR Basismobiliteit) heeft een geschil over facturatie met een van de vervoerders. De betreffende vervoerder claimt van PlusOV een nabetaling en daartoe heeft de vervoerder PlusOV gedagvaard, en (secundair) alle in PlusOV deelnemende gemeenten. Deze procedure verloopt via PlusOV. Mocht deze procedure voor PlusOV niet goed aflopen, dan kan dit nog financiële gevolgen hebben voor de deelnemende gemeenten, waaronder de gemeente Voorst.

Liquidatie gemeenschappelijke regeling Delta

Per 1 januari 2020 worden de WSW-activiteiten door de gemeente Voorst zelf uitgevoerd. Deze activiteiten werden tot en met 2019 uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Delta (GR Delta). Deze GR is per 1 januari 2020 opgeheven. Op dit moment is nog niet bekend of er nog een financiële afrekening met de deelnemende gemeenten (waaronder Voorst) gaat komen. Hierdoor is t.a.v. de jaarrekening een onzekerheid aanwezig.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar mogelijk wel voor onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Met betrekking tot de balansposities aangaande de langlopende leningen, grondexploitaties en kortlopende vorderingen zijn deze met de kennis per 31 december 2019 beoordeeld op een toereikende waardering, de corona-crisis kan mogelijk leiden tot onzekerheden aangaande de inbaarheid (vorderingen), dan wel terugverdien capaciteit (bij grondexploitaties) in 2020. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie

goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

7.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Toelichting op het gerealiseerde resultaat over het jaar 2019

De jaarrekening 2019 van de gemeente Voorst sluit met een gerealiseerd resultaat van afgerond € 1.459.200 nadelig. De begroting 2019 sloot na alle verwerkte begrotingswijzigingen met een nadelig saldo van € 1.819.400. Het rekeningssaldo 2019 is dus € 360.200 voordeliger dan het begrote saldo 2019.

Op basis van de toelichtingen per programma, zoals deze hierna zijn opgenomen, worden hieronder de grotere verschillen aangegeven. Bij alle afwijkingen is aangegeven of deze een structureel dan wel een incidenteel karakter hebben.

Binnen de meeste programma's zijn restantkredieten aanwezig van investeringen waarbij dekking door reserves plaatsvindt. Deze kredieten worden verantwoord binnen de exploitatie waarna via resultaatbestemming de aanwending van de reserves plaatsvindt.

Algemeen		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Per saldo hogere kapitaallasten (afschrijving en rente) excl. grondexploitatie, afval en riolering	-29.400	

Programma 1 Bouwend Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Ruimtelijke ordening</i>		
Hogere opbrengst leges ruimtelijke plannen en vereveningsbijdragen	23.300	
Hogere vergoeding inzet personeel voor projecten	9.400	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-94.800	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	17.900	
<i>Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)</i>		
Resultaat grondexploitatie 2019. € 619.800 wordt rechtstreeks toegevoegd aan Wijk- en dorpsontwikkefonds	1.145.100	
<i>Wonen en bouwen</i>		
Lagere opbrengst leges omgevingsvergunningen	-7.200	-200.000
Lagere lasten uitvoering omgevingsvergunningen en welstandsadvisering	52.700	
Lagere lasten volkshuisvestingsplannen- en adviezen	17.600	
Hogere rentebaten St. Volkshuisvesting Nederland	17.400	
Hogere kosten integrale handhaving	-18.400	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-202.900	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	86.600	

Programma 2 Mooi Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Verkeer en vervoer</i>		
Lagere lasten onderhoud wegen	36.800	
Lagere baten voor verkeersmaatregelen en herstraatvergoedingen	-28.400	
Hogere baten leges voor aanleggen van kabels door nutsbedrijven	98.800	
Lagere exploitatiekosten openbare verlichting	12.200	
<i>Parkeren</i>		
Lagere exploitatiekosten parkeergebouw Twello	14.400	
<i>Cultureel erfgoed</i>		
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-55.200	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	139.400	
<i>Openbaar groen en recreatie</i>		
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	26.700	
Hogere lasten onderhoud openbaar groen	-10.900	
<i>Riolering</i>		
Lagere opbrengst rioolheffingen	-12.700	
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	96.600	

Programma 2 Mooi Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Afval</i>		
Hogere lasten inzameling en verwerking afval	-198.800	
Hogere opbrengst afvalstoffenheffing	100.500	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-18.500	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed (zwerfafval en afbouwregeling papierinzamelaars)	15.700	
<i>Milieubeheer</i>		
Lagere lasten uitvoering projecten duurzaamheid	23.700	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	113.200	
<i>Begraafplaatsen</i>		
Hogere opbrengsten lijkbezorgingsrechten (lager aantal begrafenissen, bijzettingen etc.)	14.500	

Programma 3 Bedrijvig Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Economische ontwikkelingen</i>		
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	43.100	
<i>Bedrijfsloket en regelingen</i>		
Per saldo lagere lasten markt Twello	13.300	
<i>Economische promotie</i>		
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	19.400	
Hogere lasten voorzieningen recreatie en toerisme	-27.700	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	112.100	
<i>Begeleide participatie</i>		
Lagere bijdrage aan Delta	24.300	
Lagere personeelskosten	33.600	
<i>Arbeidsparticipatie</i>		
Hogere lasten voor reïntegratievoorzieningen	-30.300	
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-27.500	

Programma 4 Gezond Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Onderwijshuisvesting</i>		
Hogere lasten onderwijshuisvesting met name belastingen	-31.600	-15.100
<i>Onderwijsbeleid en leerlingenzaken</i>		
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	23.700	
Lagere uitvoeringslasten lokaal onderwijs (LEA, VVE, leerplicht)	35.200	
Hogere uitvoeringslasten kinderopvang	-43.700	
<i>Sportbeleid en activering</i>		
Hogere personeelskosten/inhuur personeel	-14.900	
<i>Sportaccommodaties</i>		
Per saldo lagere lasten exploitatie sportaccommodaties	29.700	
<i>Cultuurpres. -prod. en -participatie</i>		
Lagere lasten voor subsidies voor o.a. muziekonderwijs en vrijval voorziening beeldende kunst	18.800	
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	6.800	
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>		
Lagere lasten voor vluchtelingenwerk en inburgering nieuwkomers	23.400	
Hogere lasten voor jeugd- en jongerenwerk	-17.600	
Lagere exploitatielasten gebouw Oude Rijksstraatweg vnl. door hogere huurinkomsten	25.900	
Lagere lasten voor vrijwilligers- en welzijnsbeleid	8.100	
<i>Wijkteams</i>		
Lagere lasten Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	19.300	
<i>Maatwerkdienstverlening 18-</i>		
Lagere uitvoeringslasten Jeugdzorg	78.600	
Hogere personeelskosten	-211.800	
<i>Geëscaleerde zorg 18-</i>		
Hogere lasten uitvoering Jeugdbescherming en reclassering	-80.600	
Hogere personeelskosten	-63.300	
<i>Volksgesondheid</i>		
Lagere personeelskosten/inhuur personeel	11.300	
Verrekening subsidie aan Verian en ontvangen subsidie voor opleidingen (verward gedrag)	36.700	

Programma 5 Sociaal Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>		
Hogere personeelskosten	-17.000	
Lagere lasten algemeen maatschappelijk werk	18.300	
Per saldo lagere lasten Regiotaxi	22.000	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed (preventie)	124.000	
<i>Wijkteams</i>		
Hogere kosten Maatschappelijk Netwerk Voorst (met name personeelskosten)	-138.300	
<i>Inkomensregelingen</i>		
Lagere uitvoeringslasten bijstand	168.800	
Hogere uitvoeringslasten BBZ	-15.500	
Lagere uitkeringslasten IOAW/IOAZ	114.600	
Hogere uitvoeringslasten bijzondere bijstand	-18.800	
Hogere personeelslasten	60.800	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed. Betreft project cliëntondersteuning	470.300	
<i>Maatwerkvoorzieningen (WMO)</i>		
Hogere lasten voorzieningen met name woningaanpassingen	-168.500	
Hogere personeelslasten	-47.600	
<i>Maatwerkdienstverlening 18+</i>		
Lagere uitvoeringslasten schuldhulpverlening	32.000	
Hogere uitvoeringslasten huishoudelijke zorg WMO	-377.000	
Hogere lasten voor algemene voorzieningen WMO	-52.400	
Hogere verstrekking aan PGB's	-31.000	
Hogere personeelslasten	-56.900	
<i>Geëscaleerde zorg 18+</i>		
Lagere uitvoeringslasten Opvang en beschermd wonen WMO	32.900	
Hogere personeelslasten	-12.000	

Programma 6 Veilig Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Crisisbeheersing en brandweer</i>		
Lagere lasten uitvoering rampenplannen (o.a. inhuur en opleidingen)	18.000	
Baten als gevolg van brand Nijverheidsstraat (schoonmaak openbare weg)	10.600	
Lagere exploitatielasten brandweergarages	13.900	
<i>Openbare orde en veiligheid</i>		
Hogere personeelskosten	-18.900	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed (bommenregeling)	23.300	

Programma 7 Dienstverlenend Voorst		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Bestuur</i>		
Hogere personeelskosten bestuur	-94.700	
Hogere kosten advertenties en representaties	-19.800	
Hogere kosten griffier en ambtelijke ondersteuning	-11.400	
<i>Burgerzaken</i>		
Per saldo hogere opbrengsten reisdocumenten	3.900	
Per saldo hogere opbrengsten leges persoonsdocumenten	27.700	
Per saldo hogere opbrengsten rijbewijzen	11.200	
Lagere lasten organisatie uitvoering verkiezingen	10.000	
Lagere lasten kadaster en kaartmateriaal	7.500	
Hogere personeelskosten	-55.200	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed	23.900	
<i>Beheer overige gebouwen en gronden</i>		
Afwaardering voormalige gronden uit de grondexploitatie i.v.m. wettelijke hertaxatie	-177.500	
Hogere opbrengsten verkoop gemeentegronden o.a. Zwanenpad en De Fliert	278.200	
Lagere exploitatiekosten diverse gemeentelijke gebouwen	58.000	
Hogere lasten gemeentelijke gronden o.a. notaris, advocaat, belastingen	-47.400	
Hogere personeels- en algemene kosten	-5.500	
Hogere baten aan huren en pachten	21.800	
<i>Samenkracht en burgerparticipatie</i>		
Lagere uitvoeringslasten burgerparticipatie	51.000	

Algemene dekkingsmiddelen		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
<i>Treasury</i>		
Hogere dividenduitkering en rente-inkomsten	27.800	
<i>OZB woningen en niet woningen</i>		
Hogere opbrengst onroerend zaakbelasting	51.500	
Lagere uitvoerings- en perceptiekosten OZB	59.000	
<i>Algemene en overige uitkeringen gemeentefonds</i>		
Per saldo hogere algemene uitkering door o.a. decentralisatie-uitkering Klimaatmiddelen	173.100	
Hogere uitkering sociaal domein (participatie en Voogdij / 18+)	193.800	
<i>Overige baten en lasten</i>		
Diverse verrekeningen en oninbaar verklaringen oude vorderingen	-54.900	
Verkoopopbrengst grond Zwanenpad en oude dienstauto	34.300	
Verkoopopbrengst bedrijfsruimte Baron van Wijbergenlaan en diverse overige opbrengsten	229.900	
Gedeelte personeelskosten additionele banen verantwoord binnen de betreffende programma's	33.300	
Personeelskosten uitbreiding formatie sociaal domein zijn verwerkt in de betreffende programma's	373.500	
<i>Vennootschapsbelasting</i>		
Voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2019	-20.300	

Overhead		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Personeelskosten geraamd onder overhead zijn gedeeltelijk verwerkt in programma's	277.000	
Hogere lasten voor inhuur personeel en opleidingen/trainingen	-180.500	
Investeringskrediet(en) nog niet volledig besteed (zaakgericht werken, digitalisering archief)	374.600	
Overige verschillen binnen de diverse programma's per saldo	-58.300	

Mutaties reserves		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Toevoegingen resultaten vanuit grondexploitatie aan Wijk- en dorpsontwikkelfonds	-619.800	
Toevoeging verkoop grond aan bestemmingsreserve De Fliert	-103.800	
Toevoeging restant budget project cliëntondersteuning aan bestemmingsreserve incidentele raadsbesluiten	-470.300	
Diverse kleine verschillen m.b.t. toevoeging aan reserves	-34.500	
Geen aanwending van de post onvoorzien	-25.000	
Lagere aanwending reserves voor investeringen (investeringen zijn later in het jaar opgestart of lopen door naar 2020)	-1.322.000	

Totaal		
Omschrijving	Incidenteel	Structureel
Totaal	575.300	-215.100
Verschil gerealiseerde resultaat t.o.v. geraamd saldo		360.200

Bouwend Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
8-1 Ruimtelijke ordening	1.017.435	1.039.887	1.113.144	-73.257
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.350.451	4.350.451	5.101.640	-751.188
8-3 Wonen en bouwen	1.097.861	1.254.724	1.293.566	-38.842
Totaal lasten	6.465.747	6.645.062	7.508.349	-863.287
8-1 Ruimtelijke ordening	89.900	135.300	167.958	32.658
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	4.350.451	4.460.451	6.356.740	1.896.289
8-3 Wonen en bouwen	1.106.335	1.127.020	911.523	-215.497
Totaal baten	5.546.686	5.722.772	7.436.221	1.713.449
Saldo	-919.061	-922.290	-72.128	850.162

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
8 -1 Ruimtelijkelijke ordening	Lasten De overschrijding is het gevolg van extra salarislasteren en het saldo van het krediet bestemmingsplan buitengebied. Baten Extra inkomsten zijn de gedeclareerde uren voor de verruiming van de A1 en een verantwoorde vereveningsbijdrage sociale woningbouw.
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	Lasten/Baten Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid in het jaarverslag . Hierin is o.a. het resultaat van het afsluiten van de complexen Achter het Holthuis Twello, De Wiekslag Voorst en /Veenhuisweg Twello en een tussentijdse winstneming van het complex De Schaker toegelicht.
8-3 Wonen en bouwen	Lasten Inhuur van personeel en externe expertise (dossier Deventer Buitensociëteit) zorgen voor de extra kosten, die in positieve zin beïnvloed zijn door de saldi van de kredieten transitie fysiek domein omgevingswet en uitkoopregeling woning onder hoogspanningleidingen. Baten Minder legesinkomsten zijn debet aan het saldo. De verklaring hiervoor is in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Mooi Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
2-1 Verkeer en vervoer	3.198.615	3.194.515	3.188.605	5.910
2-2 Parkeren	93.946	93.946	79.590	14.356
5-5 Cultureel erfgoed	256.954	471.073	384.079	86.994
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.742.948	1.862.241	1.843.861	18.380
7-2 Riolering	2.607.782	2.777.556	2.777.225	332
7-3 Afval	1.777.824	1.919.663	2.029.253	-109.590
7-4 Milieubeheer	1.088.414	1.380.102	1.144.946	235.156
7-5 Begraafplaatsen	180.571	180.571	184.228	-3.657
Totaal lasten	10.947.054	11.879.667	11.631.785	247.881
2-1 Verkeer en vervoer	79.988	79.988	153.033	73.046
5-5 Cultureel erfgoed	0	48.742	45.622	-3.120
5-7 Openbaar groen en recreatie	4.604	41.697	35.142	-6.555
7-2 Riolering	2.908.725	3.078.499	3.153.832	75.333
7-3 Afval	2.015.168	2.107.008	2.115.521	8.513
7-4 Milieubeheer	1.300	154.062	56.656	-97.406
7-5 Begraafplaatsen	198.531	198.531	213.199	14.668
Totaal baten	5.208.315	5.708.526	5.773.006	64.480
Saldo	-5.738.739	-6.171.141	-5.858.780	312.361

	Toelichting
2-1 Verkeer en vervoer	<p>Lasten Het geringe saldo bestaat uit een mix van mee- en tegenvallers: lagere onderhoudslasten, minder waterverbruik (watertappunten in dorpen) dan begroot, minder elektriciteitsverbruik openbare verlichting en hogere kapitaallasten.</p> <p>Baten Een eenmalige ontvangst van leges voor aanleg glasvezel veroorzaakt in hoofdzaak de extra inkomsten. Er zijn minder kosten bij derden in rekening gebracht dan gebruikelijk. De inkomsten uit vergunningen voor kabels en leidingen waren aanzienlijk hoger dan begroot.</p>
2-2 Parkeren	<p>Lasten Mede door een zachte winter zijn de energiekosten, evenals de kosten voor onderhoud, meegevallen.</p> <p>Baten Dit taakveld kent geen baten.</p>
5-5 Cultureel erfgoed	<p>Lasten Nadelen door extra verantwoorde salaris- en inhuurkosten worden opgeheven door saldi's van kredieten (pilotproject Terwoldse Bandijk, instandhouden waardevolle monumenten en cultuurhistorische atlas), waardoor een onderschrijving ontstaat.</p> <p>Baten Het verschil komt voort uit een wel gerealiseerde, maar naar 2020 doorgeschoven ontvangst m.b.t. het krediet cultuurhistorische waardenkaart.</p>

5-7 Openbaar groen en recreatie	<p>Lasten Minder verantwoorde salariskosten, meer onderhoudskosten en het saldo van de investering klompenpad Voorst leiden per saldo tot een positief saldo.</p> <p>Baten Voor de investering klompenpad Voorst zijn geraamde inkomsten nog niet gerealiseerd.</p>
7-2 Riolering	<p>Lasten Het zeer geringe saldo bestaat uit minder onderhoud, minder kosten voor electriciteit, meer archeologische onderzoeken, minder toegerekende salariskosten, niet begrote uitgaven krediet afkoppelbijdrage materiaal particulieren en de toevoeging van het resultaat riolering aan de voorziening.</p> <p>Baten Bij het krediet afkoppelbijdrage materiaal particulieren zijn de hoge inkomsten niet geraamd. De ontvangen rioolrechten zijn iets lager dan geraamd.</p>
7-3 Afval	<p>Lasten Het saldo bestaat uit het begrote resultaat afval, door de gemeente betaalde kosten die aan Circlus Berkel doorbelast zijn, het restantkrediet afbouwregeling papierinzamelaars en minder kapitaallasten a.g.v. de verkoop van containers aan Circlus Berkel.</p> <p>Baten De meeropbrengst is het gevolg van enerzijds meer afvalstoffenheffing / reinigingsrecht a.g.v. tariefsverhogingen en anderzijds minder inkomsten voor ingezameld pmd, glas en papier. Daarnaast zijn door de gemeente betaalde kosten aan Circlus Berkel doorbelast.</p>
7-4 Milieubeheer	<p>Lasten De onderschijding is het gevolg van de restantkredieten van de investeringen motie duurzaamheid, diverse subsidies geluidsanering/ gevelisolatie en transitie voedsel en landschap.</p> <p>Baten Het saldo wordt veroorzaakt door de onder de lasten vermelde restantkredieten van investeringen.</p>
7-5 Begraafplaatsen	<p>Lasten De hogere inhuur van personeel valt weg tegen minder onderhoud. De verantwoorde salariskosten zijn iets hoger dan geraamd.</p> <p>Baten De extra inkomst komt voort uit begrafenisrechten.</p>

Bedrijvig Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
3-1 Economische ontwikkelingen	241.459	241.459	204.355	37.104
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.499	7.499	7.499	0
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	37.110	37.110	18.833	18.278
3-4 Economische promotie	239.092	348.387	244.610	103.777
6-4 Begeleide participatie PR3	1.747.425	1.997.425	1.939.448	57.977
6-5 Arbeidsparticipatie	606.220	678.220	735.979	-57.759
Totaal lasten	2.878.806	3.310.102	3.150.724	159.378
3-1 Economische ontwikkelingen	0	0	5.510	5.510
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	53.902	53.902	48.957	-4.945
3-4 Economische promotie	174.576	194.576	196.491	1.915
Totaal baten	228.478	248.478	250.959	2.481
Saldo	-2.650.329	-3.061.624	-2.899.765	161.859

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
3-1 Economische ontwikkelingen	<p>Lasten De onderschrijding betreft minder op dit taakveld verantwoorde salariskosten.</p> <p>Baten Het geringe saldo is het gevolg van ontvangen bijdragen en een afrekening van het krediet masterplan glastuinbouwgebied Withagen.</p>
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	<p>Lasten Geen bijzonderheden.</p> <p>Baten Dit taakveld kent geen baten.</p>
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	<p>Lasten De kosten voor de markt Twello zijn lager door minder elektriciteitsverbruik, meevallende kosten en wel geraamde, maar hier niet verantwoorde salariskosten marktmeester.</p> <p>Baten De marktgeden en inkomsten voor elektriciteitsverbruik markt Twello zijn minder dan geraamd.</p>
3-4 Economische promotie	<p>Lasten De onderschrijding is hoofdzakelijk het gevolg van het saldo van het krediet breedband buitengebied Voorst.</p> <p>Baten De ontvangen toeristenbelasting is iets hoger dan geraamd.</p>

6-4 Begeleide participatie PR 3	<p>Lasten In het positieve saldo binnen het taakveld Begeleide participatie zitten lager uitgevallen personeelskosten dan oorspronkelijk zijn geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering. De afrekening van Delta over 2019 moet nog worden ontvangen, er is namelijk sprake van ontbinding van de gemeenschappelijke regeling. Nog onbekend is nog hoe de personele verplichtingen van invloed zijn op de totale afrekening.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-5 Arbeidsparticipatie	<p>Lasten Er zijn meer kosten gemaakt voor trajecten, omdat begeleiding naar werk voor de huidige doelgroep bestaat uit maatwerk. Ook hebben werkgevers moeite om hun vacatures in te vullen waardoor er weinig tijd en ruimte is om begeleiding te bieden. Dat maakt het lastig om de doelstelling te behalen. Deze ontwikkeling zet naar verwachting ook in 2020 door. Verder zit in het negatieve saldo hoger uitgevallen personeelskosten dan oorspronkelijk zijn geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden</p>

Gezond Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
4-2 Onderwijshuisvesting	1.224.882	1.224.780	1.235.906	-11.125
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.293.490	1.239.490	1.237.775	1.715
5-1 Sportbeleid en activering	565.803	570.803	598.647	-27.844
5-2 Sportaccommodaties	1.681.513	1.688.263	1.909.501	-221.237
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	58.887	58.887	36.324	22.563
5-6 Media	409.382	409.382	409.696	-314
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	321.879	387.879	361.580	26.299
6-2 Wijkteams PR4	64.155	64.155	51.520	12.635
6-41 Begeleide participatie PR4	358.992	381.992	381.994	-2
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	7.328.802	8.878.802	9.011.967	-133.166
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	469.703	469.703	613.556	-143.853
7-1 Volksgezondheid	775.651	807.651	798.490	9.161
Totaal lasten	14.553.138	16.181.786	16.646.956	-465.170
4-2 Onderwijshuisvesting	60.389	33.340	24.388	-8.952
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	43.730	128.230	140.595	12.365
5-1 Sportbeleid en activering	0	0	12.500	12.500
5-2 Sportaccommodaties	550.330	565.330	801.699	236.369
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	0	0	3.081	3.081
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	25.000	25.000	44.064	19.064
6-2 Wijkteams PR4	0	0	6.635	6.635
7-1 Volksgezondheid	0	0	36.692	36.692
Totaal baten	679.449	751.900	1.069.653	317.753
Saldo	-13.873.689	-15.429.886	-15.577.302	-147.416

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
4-2 Onderwijshuisvesting	<p>Lasten De lichte overschrijding komt voort voornamelijk uit gestegen belastingen, meer toegerekende salariskosten en minder kapitaallasten.</p> <p>Baten Geen bijzonderheden te melden.</p>

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	<p>Lasten</p> <p>In het resultaat binnen het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingenzaken is opgenomen de lager uitgevallen personeelskosten dan geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Het gebruik van kinderopvang (alle peuters naar voorschool) en VE is fors gestegen gedurende 2019, wat eigenlijk het succes van het beleid aangeeft. In 2020 is er daarom, en vanwege uitbreiding van de uren doelstelling voor peuters naar de voorschool, meer budget beschikbaar.</p> <p>In 2019 is een aantal pilots gestart waarbij het doel is de verbinding tussen onderwijs en zorg verder te verbeteren. Met het Voorster onderwijsveld wordt gekeken hoe de zorg in en om de school voor de kinderen op die scholen nóg beter kan. Zo loopt op dit moment een pilot waarbij onder voorwaarden en in afstemming met ouders, school, samenwerkingspartners als het samenwerkingsverband Passend Onderwijs, en CJG, een onderwijsassistent kan worden ingezet voor bepaalde activiteiten op school waar anders een externe zorgpartij zou worden ingezet. Dit loopt nu op 4 Voorster basisscholen. De inzet lijkt zijn vruchten af te werpen. Om goed uitspraken te kunnen doen over de opbrengsten van de pilot, is het van belang deze door te laten lopen op de scholen waar deze nu loopt en mogelijk het aantal deelnemende scholen uit te breiden.</p> <p>Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het aantal thuiszitters blijft ook speerpunt voor ons als lokale gemeente. Ook op dit vlak zouden we de innovatieve pilots en projecten die in 2019 zijn gestart graag voortzetten en uitbreiden. In het jaar 2019 is dit, onder andere door de druk op het onderwijs, niet in mate zoals vooraf was beoogd gelukt. Daarom wordt bij de bestemming van het rekeningresultaat voorgesteld om het resterend budget ad € 35.000 over te hevelen naar 2020.</p> <p>Baten</p> <p>Het positieve saldo wordt veroorzaakt doordat er meer leges van kinderopvangorganisaties zijn ontvangen dan geraamd en omdat de beschikking van het Rijk voor de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid hoger is uitgevallen.</p>
5-1 Sportbeleid en activering	<p>Lasten en baten</p> <p>Binnen het taakveld Sportbeleid is een licht negatief resultaat te zien. Dit is voornamelijk het gevolg van hoger uitgevallen personeelskosten dan geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2018 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering. Daarnaast zit in het saldo de eenmalige uitgaven voor de Olympia's Tour in de gemeente Voorst. Hier staan echter ook de baten tegenover.</p>
5-2 Sportaccommodaties	<p>Lasten en baten</p> <p>Met ingang van 1 januari 2019 is de verruimde btw-sportvrijstelling in werking getreden. De wijziging heeft nadelige btw-gevolgen voor de exploitatie van (gemeentelijke) sportaccommodaties. Het ministerie van VWS heeft met een specifieke uitkering voor gemeenten (SPUK) het btw-nadeel zoveel als mogelijk gecompenseerd. Omdat gemeenten veel meer hebben aangevraagd dan het beschikbare budget, is slechts afgerond 82% toegekend. Dit is de oorzaak van de aanzienlijke afwijkingen bij de lasten en baten. De huurbaten van De Koepel zijn gestegen door opname in de begroting 2019 van Klein Twello, het Baken en de gymzaal Hietweideweg Twello.</p>

5-3 Cultuurpres. -prod en -participatie	<p>Lasten Het positieve resultaat binnen dit taakveld is vooral het gevolg van lager uitgevallen personeelskosten dan geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Baten De voorziening beeldende kunst is opgeheven. Het bedrag wat nog in de voorziening zat, valt eenmalig vrij en veroorzaakt een positief saldo.</p>
5-6 Media	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4	<p>Lasten Binnen het taakveld Samenkracht + burgerparticipatie zijn er lagere uitgaven op de post vluchtelingenwerk en inburgering geweest.</p> <p>In het najaar van 2019 zijn er extra rijksmiddelen beschikbaar gekomen voor maatschappelijke begeleiding en het verhogen van het taalniveau van statushouders. De uitvoering hiervan kon niet meer geheel in 2019 worden gerealiseerd, en zullen in 2020 worden opgepakt. Hierbij is sprake van een sterke samenhang met de begeleiding naar werk en arbeidsparticipatie.</p> <p>Baten Er zijn meer huurontvangsten geweest van de Oude Rijkstraatweg 38A dan geraamd.</p>
6-2 Wijkteams PR4	<p>Lasten Er zijn minder uitgaven geweest in 2019 met betrekking tot het Centrum voor Jeugd en Gezin.</p> <p>Baten Dit betreft een terugbetaling van teveel ontvangen subsidie door twee organisaties.</p>
6-41 Begeleide participatie PR4	<p>Lasten Geen bijzonderheden te melden</p>
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	<p>Lasten Kijkend naar de kosten voor maatwerkvoorzieningen (zowel regulier als geëscaleerde zorg), is er nagenoeg geen sprake van over- of onderbesteding. Hieruit blijkt dat de acties die in 2019 zijn ondernomen op het gebied van een betere grip op de uitgaven in het kader van de jeugdwet hun vruchten hebben afgeworpen; hoewel de uitgaven niet zijn gedaald, zijn ze wel beter voorspelbaar geworden. Het aantal cliënten is zelfs gestegen (van 586 unieke cliënten in 2018 naar 623 in 2019) en de gemiddelde kosten per cliënt zijn dus licht gedaald ondanks hogere tarieven. Het lijkt er dus op dat de beoogde verschuiving van duurdere vormen van zorg naar lichtere vormen door meer inzet op preventie op gang begint te komen.</p> <p>De overbesteding die er is, komt dus voort uit de personele lasten die hoger uit zijn gevallen dan geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Baten Geen baten</p>

6-82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten Zie voor een toelichting taakveld 6-72 hierboven. Baten Dit taakveld kent geen baten.
7-1 Volksgezondheid	Lasten Er zijn geen bijzonderheden te melden binnen dit taakveld. Baten Het positieve saldo binnen dit taakveld is het gevolg van een ontvangen subsidie van ZonMw voor training en begeleiding van gemeentelijke medewerkers om verward gedrag te signaleren en mee om te gaan. Hier is in 2019 invulling aan gegeven. Daarnaast zit in het saldo een terugbetaling van teveel ontvangen subsidie van Verian.

Sociaal Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	1.418.829	1.514.796	1.335.997	178.798
6-21 Wijkteams PR5	304.314	304.314	442.594	-138.279
6-3 Inkomensregelingen	5.530.256	5.923.256	5.095.739	827.516
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	711.789	961.789	1.177.399	-215.610
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.811.589	5.736.889	6.231.222	-494.333
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	117.628	117.628	108.955	8.673
Totaal lasten	12.894.405	14.558.672	14.391.906	166.766
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	45.000	95.000	92.199	-2.801
6-3 Inkomensregelingen	4.124.390	4.086.390	4.030.039	-56.351
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	7.061	7.061	4.896	-2.165
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	375.000	250.000	258.941	8.941
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	0	357.171	369.385	12.214
Totaal baten	4.551.452	4.795.623	4.755.460	-40.162
Saldo	-8.342.954	-9.763.049	-9.636.446	126.603

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5	<p>Lasten</p> <p>PlusOV heeft de kostenbeheersing van het vraagafhankelijk vervoer steeds beter onder controle. Hierdoor vallen de kosten voor het onderdeel regiotaxi nog zo'n € 25.000 lager uit dan we al hadden gemeld in het Voortgangsbericht 2019.</p> <p>De subsidie voor de uitvoering van het algemeen maatschappelijk werk was ongeveer € 18.000 lager dan in voorgaande jaren door samenwerking met een andere partner sinds begin 2018.</p> <p>Tot slot zit in het positieve saldo verder nog een bedrag van ruim € 123.000. Dit bedrag gaat over naar 2020 en wordt ingezet voor de verdere uitvoering van Voorst Onder de Loep.</p> <p>Baten</p> <p>Geen bijzonderheden te melden.</p>
6-21 Wijkteams PR5	<p>Lasten</p> <p>Het nadelige resultaat binnen het taakveld Wijkteams is het gevolg van hoger uitgevallen personeelskosten dan geraamd. Voor een volledige toelichting over het verloop van de personeelskosten 2018 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering. In het saldo zijn ook de lagere uitgaven binnen het Maatschappelijk Netwerk Voorst verwerkt.</p>

6-3 Inkomensregelingen	<p>Lasten</p> <p>Net als in 2018 is er in 2019 een duidelijke daling te zien van het aantal uitkeringsgerechtigden voor de algemene bijstand van 271 in januari naar 253 eind 2019. Dit geldt voor zowel de algemene bijstand, de bbz (zelfstandigen) als de IOAW/IOAZ. Hierdoor is een voordeel ten opzichte van de begroting ontstaan van ruim € 200.000.</p> <p>Aan de andere kant zijn de kosten voor bijzondere bijstand fors hoger uitgevallen dan verwacht. De oorzaken hiervoor zijn hogere premieuitgaven voor de zorgverzekering voor onze bijstandspopulatie en een grotere aanspraak op de regeling in het algemeen. In de breedte zien we dat het aantal aanvragen voor bijzondere bijstand toeneemt.</p> <p>De personeelskosten zijn lager uitgevallen dan geraamd. Voor een verdere toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>In het positieve saldo zit nog een bedrag van ruim € 470.000. Dit bedrag gaat over naar 2020 en wordt verder ingezet voor het koploperproject Cliëntondersteuning wat in 2019 van start is gegaan.</p> <p>Baten</p> <p>Een deel van de baten bestaat uit terugvordering en verhaal van ten onrechte uitbetaalde algemene bijstand. Het uiteindelijke bedrag hangt deels samen met de hoogte van de uitkeringen. Omdat die lager is dan verwacht, is ook het bedrag aan onterecht uitbetaalde uitkeringen lager. Daarnaast is er sprake van een betere uitvoering van de uitkeringsadministratie, waardoor er überhaupt minder sprake is van uitkeringen die onjuist zijn berekend door bijv. het te laat indienen van inkomensgegevens.</p>
6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	<p>Lasten</p> <p>Het taakveld Maatwerkvoorzieningen (Wmo) laat een forse overschrijding zien in 2019. Dit is voor een deel (ongeveer € 48.000) het gevolg van hoger uitgevallen personeelskosten dan geraamd. Voor een verdere toelichting over het verloop van de personeelskosten 2019 wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering.</p> <p>Het grootste deel van het tekort wordt veroorzaakt door de steeds hogere kosten die wij hebben aan dure woningaanpassingen en een toename van uitgaven door leveringen, onderhoudskosten en liften.</p> <p>Baten</p> <p>Geen bijzonderheden te melden.</p>
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	<p>Lasten</p> <p>Binnen dit taakveld is een forse overschrijding te zien. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door een stijging van het aantal unieke cliënten in 2019 van 955 naar 1.075. Een belangrijke oorzaak hiervan is de aanzuigende werking van het abonnementstarief voor de eigen bijdragen. Dit is een landelijke trend. In het nadelige saldo zit verder een aanvullende bijdrage aan Plus Ov over 2018 en een afrekening over 2018. Verder is er een lichte stijging te zien in de personeelskosten ten opzichten van de raming en zijn de kosten voor PGB toegenomen. Als laatste zijn de uitgaven voor Schuldhulpverlening wat lager uitgevallen ten opzichte van de raming.</p>
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	<p>Baten</p> <p>Bij het Voortgangsbericht 2019 is een verlaging van de raming doorgevoerd gezien de ontwikkeling met het abonnementstarief eigen bijdrage Wmo. Het uiteindelijke saldo is licht hoger en betreft de eigen bijdragen die in 2019 zijn ontvangen door het CAK. Het CAK geeft geen inhoudelijke informatie over de eigen bijdragen en ook maakt het CAK geen onderscheid tussen Wmo Huishoudelijke hulp (Wmo-oud) en Wmo begeleiding (Wmo-nieuw).</p>

6-81 Geëscaleerde zorg 18+

Lasten

In het positieve saldo zit een lagere uitgave ten opzichte van de raming Maatschappelijk opvang / Beschermd wonen en een licht hogere uitgave als gevolg van een verschuiving van personeelslasten.

Baten

Het positieve saldo wordt veroorzaakt door een overheveling van het regionale budget Maatschappelijke opvangen / Beschermd wonen.

Veilig Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.253.081	1.381.681	1.353.058	28.622
1-2 Openbare orde en veiligheid	246.168	418.568	415.586	2.982
Totaal lasten	1.499.249	1.800.249	1.768.644	31.604
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	10.616	10.616
1-2 Openbare orde en veiligheid	14.873	14.873	11.925	-2.948
Totaal baten	14.873	14.873	22.541	7.668
Saldo	-1.484.376	-1.785.376	-1.746.103	39.272

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten Niet aangesproken budgetten voor het rampenplan en minder kosten brandweerkazernes zorgen voor een positief resultaat. Baten Dit betreft vergoedingen i.v.m. schoonmaakkosten en astbestverwijdering brand Nijverheidsstraat Twello.
1-2 Openbare orde en veiligheid	Lasten De geringe onderschrijding is een mix van meer verantwoorde salariskosten, minder onderhoud, een eenmalige bijdrage aan veiligheidshuis NOG en het saldo van het krediet onderzoek niet gesprongen explosieven. Baten De opbrengsten uit evenementenvergunningen blijven iets achter op de raming. Er zijn geen kosten doorbelast aan derden.

Dienstverlenend Voorst

Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
0-1 Bestuur	1.542.082	1.542.082	1.697.988	-155.906
0-2 Burgerzaken	869.364	900.390	912.164	-11.774
0-3 Beheer overige gebouwen	738.454	847.298	977.025	-129.727
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	155.384	181.884	138.590	43.294
Totaal lasten	3.305.283	3.471.654	3.725.766	-254.113
0-1 Bestuur	19.617	23.825	24.049	224
0-2 Burgerzaken	310.650	310.650	351.476	40.826
0-3 Beheer overige gebouwen	117.872	152.863	404.051	251.188
6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7	1.500	1.500	9.207	7.707
Totaal baten	449.639	488.838	788.782	299.944
Saldo	-2.855.644	-2.982.815	-2.936.984	45.831

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
0-1 Bestuur	<p>Lasten Het negatieve saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door de salariskosten en over de onkostenvergoedingen aan raads- en collegeleden (werkkostenregeling), omdat hier geen raming tegenover stond. Tevens wordt de overschrijding veroorzaakt door hogere kosten op de post Advertenties, representatie en promotie</p> <p>Baten Geen bijzonderheden</p>
0-2 Burgerzaken	<p>Lasten Het negatieve saldo wordt veroorzaakt door hogere salarislasten (zie de toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering), hogere afdracht leges persoonsdocumenten en rijbewijzen ten gevolge van een toename van aanvragen. Daarnaast hebben de posten verkiezingen, leges reisdocumenten en de kosten voor het nationaal Uitvoeringsprogramma door lagere lasten een positieve saldo.</p> <p>Baten De hogere baten leges persoonsdocumenten en rijbewijzen worden veroorzaakt door de toename van aanvragen. Daarnaast zijn de inkomsten leges reisdocumenten hoger dan begroot.</p>
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	<p>Lasten De overschrijding heeft voornamelijk te maken met de wettelijke afwaardering van voormalige gronden uit de grondexploitatie en met kosten voor het inhuren van werkzaamheden door het kadaster voor kadastrale metingen van percelen en inwinnen van juridisch advies bij geschillen. Daarnaast zijn lagere lasten verantwoord voor de exploitatie van diverse gemeentelijke gebouwen.</p> <p>Baten De hoge positieve saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door inkomsten ten gevolge van grondverkoop</p>

6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7

Lasten

De lagere uitgaven zijn ontstaan doordat de omvang van de ingezette formatie in 2019 zich (nog) niet verhoudt tot het bedrag dat wij ontvangen als uitvoeringsbudget voor de buurtsportcoaches via de decentralisatie uitkering. Daarnaast is er minder uitgegeven aan maatschappelijke initiatieven door personele wijzigingen.

Baten

De hogere baten betreft inkomsten die niet zijn geraamd en hebben betrekking op de financiële bijdrage van de 5 gemeenten (Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Zutphen) voor de regiocoach aangepast sporten. Dit is een regionale samenwerking waarbij de co financiering gezamenlijk wordt gedragen.

Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

BATEN

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is				
Onroerende-zaakbelastingen	5.059.923	5.229.923	5.281.467	51.544
Reclamebelasting	110.000	110.000	115.916	5.916
Precariobelasting	1.710.000	1.710.000	1.710.331	331
	6.879.923	7.049.123	7.107.714	57.791

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

Zie voor een nadere toelichting de paragraaf Lokale heffingen.

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
Algemene uitkering				
Algemene uitkering	29.411.737	30.543.347	30.716.436	173.089
Algemene uitkering Sociaal Domein	6.621.352	6.717.652	6.911.500	193.848
	36.033.089	37.260.999	37.627.936	366.937

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

De (per saldo) hogere algemene uitkering in 2019 van € 366.937 wordt veroorzaakt door enerzijds een lagere algemene uitkering 2019 van € 99.246 en anderzijds de toekenning van de decentralisatieuitkering Klimaatmiddelen voor het Energieloket, Transitievisie warmte en Wijkaanpak van € 237.098 en een positieve verrekening van de uitkeringsjaren 2017 en 2018 van in totaal € 35.237. De klimaatmiddelen worden door resultaatbestemming met het vaststellen van de jaarrekening 2019 gereserveerd. De algemene uitkering Sociaal Domein is in 2019 met € 193.848 hoger dan geraamd. Voor de toelichting van de bedragen wordt verwezen naar het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en financieringen in het jaarverslag.

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
Dividend				
Bank Nederlandse Gemeenten	130.000	320.000	322.002	2.002
Vitens (inclusief rentevergoeding preferente aand.)	17.400	17.400	19.228	1.828
	147.400	337.400	341.230	3.830

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

De raming dividend Bank Nederlandse Gemeenten was met de Bestuursrapportage 2019 naar boven bijgesteld. In 2019 is het dividend over 2018 uitbetaald. Het uiteindelijke dividend over het jaar 2018 van de BNG is hoger uitgevallen dan verwacht. Het dividend op preferente aandelen Vitens zal de komende jaren door diverse oorzaken structureel worden verlaagd worden.

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
Saldo van de financieringsfunctie				
Saldo van de financieringsfunctie	78.978	78.978	-9.774	88.752

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

Binnen dit onderdeel wordt het saldo verantwoord van de toegerekende rente en de werkelijk betaalde rente. Aan de investeringen is op begrotingsbasis 1,3% rente toegerekend. Per saldo is het renteresultaat € 88.752 hoger dan geraamd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het verschil in de werkelijk betaalde rente op lang- en kortlopende leningen ten opzichte van de doorberekende transitorische rente.

LASTEN

Overige lasten alg.dekkingsmiddelen	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
Enmalig onvoorzien	25.000	25.000	0	25.000
Stelposten	1.000	374.500	0	374.500
Overige lasten	33.336	33.336	54.940	-21.604
	59.336	432.836	54.940	377.896

- In de primitieve begroting 2019 is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen van € 25.000. In 2019 heeft geen aanwending van deze post plaatsgevonden.
- Het saldo van het onderdeel stelposten bedraagt € 374.500. De lasten van uitbreiding van het personeel in het sociaal domein zijn op deze post geraamd. De werkelijke lasten zijn in de betreffende programma's verantwoord (zie ook de paragraaf bedrijfsvoering).
- Het nadelig saldo van de post overige lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door incidentele nadelen ten gevolge van oninbaar verklaarde vorderingen en mutaties m.b.t. de voorziening dubieuze debiteuren.

Overhead

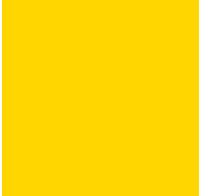
Exploitatie

	Raming 2019 voor wijziging	Raming 2019 na wijziging	Rekening 2019	Saldo 2019
0-4 Overhead	6.179.587	7.123.372	6.787.439	335.933
Totaal lasten	6.179.587	7.123.372	6.787.439	335.933
0-4 Overhead	192.068	192.068	219.501	27.433
Totaal baten	192.068	192.068	219.501	27.433
Saldo	-5.987.519	-6.931.304	-6.567.938	363.366

De belangrijkste verschillen tussen de rekening en de raming na wijziging:

	Toelichting
0-4 Overhead	<p>Lasten</p> <p><i>Personeel overhead</i></p> <p>In de begrote raming na wijziging is de verhoogde salarislaster ten gevolge van de CAO-gevolgen 2019 (totaal personeel) en uitbreiding van personeel in de overhead (Vlootshouw) meegenomen. De verhoogde directe salariskosten worden echter in de programma's op de diverse taakvelden verantwoord. Zie ook paragraaf bedrijfsvoering.</p> <p><i>Algemene personeelslasten</i></p> <p>Het opleidingsbudget is door de kosten reguliere opleidingen en de organisatiebrede opleidingen zoals Helder schrijven en Discover-analyse Gedrag + Drijfveren en de kosten individuele- en teamcoachingen overschreden.</p> <p><i>Automatisering</i></p> <p>Zie hiervoor de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.</p> <p><i>Gemeentehuis facilitair, porti/kantoor, BHV, Abonn. repro en Kantinevoorz.</i></p> <p>Het positief saldo van genoemde posten wordt voornamelijk veroorzaakt door het voordeel door de lagere kosten Abonnementen en reproductie (o.a. aanpassing overeenkomst Kluwer Navigator). Daarnaast extra kosten voorzieningen voor DIV en veel bulkpost Sociaal Domein. De kantine voorzieningen zijn overschreden door diverse niet voorziene evenementen (zoals Entente Florale), buffetten gemeenteraad etc.</p> <p><i>Huisvesting gemeentewerf en gemeentehuis</i></p> <p>De kosten voor zowel de gemeentewerf als het gemeentehuis zijn meegevallen en resulteert in een positief saldo.</p> <p><i>Dienstauto's en -fietsen</i></p> <p>De kapitaallasten voor de nieuwe in 2018 aangeschafte auto's worden in 2019 voor een heel jaar berekend waardoor deze post is overschreden.</p> <p><i>Zaakgericht werken</i></p> <p>Opdracht voor het zaakstelsel is nog niet uitgezet, uitvoering in 2020.</p> <p>Bewerk-digitaliseer archiefbestand Kosten worden nog in 2020 gemaakt en afgerond.</p>

0-4 Overhead	<p>Baten</p> <p><i>Personeel overhead</i> Geen bijzonderheden.</p> <p><i>Algemene personeelslasten</i> Op deze post worden de overige personeelsinkomsten, zoals de niet-geraamde UWV- en WAZO-uitkeringen en restitutie van studiekosten verantwoord.</p> <p><i>Automatisering</i> Zie hiervoor de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.</p> <p><i>Gemeentehuis facilitair, porti/kantoor, BHV, Abonn. repro en Kantinevoorz.</i></p> <p><i>Huisvesting gemeentewerf en gemeentehuis</i></p> <p><i>Dienstauto's en -fietsen</i> Geen bijzonderheden.</p>
--------------	---

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten 2019 per programma opgenomen.

Omschrijving	Bedrag incidentele baten	Bedrag incidentele lasten
Programma Bouwend Voorst		
<i>Taakveld 8-1 Ruimtelijke ordening</i>		
Storting vereveningsfonds Sociale woningbouw	45.400	
<i>Taakveld 8-2 Grondexploitatie (Niet-bedrijventerrein)</i>		
Resultaat en tussentijdse winstneming diverse complexen	635.300	
Storting Wijk- en dorpontwikkelfonds	619.800	
<i>Taakveld 8-3 Wonen en bouwen</i>		
Extra inhuur juridische expertise		21.900
	1.300.500	21.900
Programma Mooi Voorst		
<i>Taakveld 2-1 Verkeer en vervoer</i>		
Hogere leges inkomsten	98.800	
<i>Taakveld 5-7 Openbaar groen en recreatie</i>		
Bestrijding eikenprocessierups		65.400
<i>Taakveld 7-3 Afval</i>		
Afbouwregeling papierinzamelaars		46.600
	98.800	112.000
Programma Bedrijvig Voorst		
<i>Taakveld 6-4 Begeleide Participatie PR3</i>		
Budget uitvoering WSW Delta		250.000
	-	250.000
Programma Gezond Voorst		
<i>Taakveld 4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken</i>		
RMC-middelen gemeente Apeldoorn	11.000	
<i>Taakveld 6-72 Maatwerkdienstverlening 18-</i>		
Incidentele effecten Jeugdzorg (voogdij)		600.000
	11.000	600.000
Programma Sociaal Voorst		
<i>Taakveld 6-3 Inkomensregelingen</i>		
Koploperproject cliëntondersteuning		22.700
<i>Taakveld 6-6 Maatwerkvoorzieningen Wmo</i>		
Hogere lasten woningaanpassingen en voorzieningen gehandicapten		250.000
<i>Taakveld 6-71 Maatwerkdienstverlening 18+</i>		
Vereveningssysteem 2018 (PlusOV)		65.000
<i>Taakveld 6-81 geëscaleerde zorg 18+</i>		
Maatschappelijke opvang beschermd wonen restitutie regionaal budget	242.200	
Algemene voorzieningen Wmo		20.000
	242.200	357.700
Programma Veilig Voorst		
<i>Taakveld 1-2 Openbare orde en veiligheid</i>		
Onderzoek naar niet-gesprongen explosieven		132.800
<i>Taakveld 6-1 Crisisbeheersing en brandweer</i>		
Bijdrage verwijderen afval brand Nijverheidstraat	10.600	
	10.600	132.800
Programma Dienstverlenend Voorst		
<i>Taakveld 0-3 beheer overige gebouwen en gronden</i>		
Opbrengst incidentele grondverkopen	278.200	
Afwaardering voormalige NIEGG gronden (Wilp, Twello en Voorst)		177.500
	278.200	177.500
Algemene dekkingsmiddelen en financiering		
<i>Taakveld 0-7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds</i>		
Algemene uitkering oude dienstjaren 2017 - 2018	35.200	
Decentralisatie-uitkering klimaatmiddelen	237.100	
Decentralisatie-uitkering Koploperproject cliëntondersteuning	493.000	
Decentralisatie-uitkering bommenregeling	156.100	

Omschrijving	Bedrag incidentele baten	Bedrag incidentele lasten
<i>Taakveld 0-61 OZB-woningen</i>		
Tribuut Resultaat 2018 en aandeel Voorst projectkosten GBO (gebruiksoppervlakte)	10.600	54.000
<i>Taakveld 0-8 Overige baten en lasten</i>		
Opbrengst verkoop bedrijfsruimte Baron van Wijbergenlaan	229.900	
	1.161.900	54.000
Overhead		
<i>0-4 Overhead</i>		
Bewerking en digitaliseren archiefbestanden		184.100
	-	184.100
Mutaties reserves		
<i>Algemene reserves</i>		
Afbouwregeling papierinzamelaars	44.600	
Uitvoering Delta	250.000	
Jeugdzorg	600.000	
Maatschappelijke opvang wonen		222.200
Koploperproject cliëntondersteuning		470.300
Bewerking en digitaliseren archiefbestanden	184.100	
<i>Bestemmingsreserves</i>		
Vereveningsfonds sociale woningbouw		45.400
Wijk- en dorpontwikkelfonds		619.800
	1.078.700	1.357.700
Totaal incidenteel	4.181.900	3.247.700

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Toevoeging aan de reserves	Raming begrotings- jaar nà wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotings- jaar	Waarvan Structureel
Programma Bouwend Voorst	45.400	-	1.167.909	-
Programma Mooi Voorst	70.000	-	70.000	-
Programma Bedrijvig Voorst	250.000	-	250.000	-
Programma Gezond Voorst	715.000	-	743.274	-
Programma Sociaal Voorst	222.171	-	692.492	-
Programma Veilig Voorst	-	-	-	-
Programma Dienstverlenend Voorst	43.208	-	43.208	-
Algemene dekkingsmiddelen	1.753.410	1.710.000	1.759.657	1.710.332
Overhead	559.000	-	559.000	-
Totaal	3.658.189	1.710.000	5.285.540	1.710.332

Binnen Algemene dekkingsmiddelen worden de opbrengsten vanuit de precariobelasting structureel toegevoegd aan de algemene reserve vrij aanwendbaar.

Onttrekking aan de reserves	Raming begrotings- jaar nà wijziging	Waarvan structureel	Realisatie begrotings- jaar	Waarvan Structureel
Programma Bouwend Voorst	352.204	-	446.180	-
Programma Mooi Voorst	613.002	68.310	219.983	68.310
Programma Bedrijvig Voorst	515.000	-	500.000	-
Programma Gezond Voorst	1.227.317	-	1.200.000	-
Programma Sociaal Voorst	457.967	-	333.974	-
Programma Veilig Voorst	-	-	-	-
Programma Dienstverlenend Voorst	262.601	129.000	179.400	129.000
Algemene dekkingsmiddelen	2.051.042	792.704	2.026.042	767.704
Overhead	1.242.294	-	867.677	-
Totaal	6.721.427	990.014	5.773.256	965.014

Bovenstaande structurele onttrekkingen aan de reserves zijn gedaan ten behoeve van de exploitatie, ter dekking van exploitatielasten en de kapitaallasten van

investeringen. Ook is een bedrag van € 430.000 aangewend ter compensatie van de precariobelasting.

WNT verantwoording 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Voorst. Het voor de gemeente Voorst toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000. Het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum is het algemene bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	E.J.M. van Leeuwen	B.J.M. Jansen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.584	68.431
Beloningen betaalbaar op termijn	20.052	11.738
<i>Bezoldiging</i>	<i>131.636</i>	<i>80.169</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	155.200
Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018		
Bedragen x € 1	E.J.M. van Leeuwen	B.J.M. Jansen
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.872	67.134
Beloningen betaalbaar op termijn	16.774	10.984
<i>Bezoldiging</i>	<i>135.646</i>	<i>78.118</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	151.200

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Hoofdstuk 8 Bijlagen

Behorend tot de gecontroleerde jaarrekening

8.1 SISA bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

BZK	C1	Regeling Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen beschikking	Projectnaam/ nummer	Besteding (jaar T)	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (JA/NEE)	Besteding (Jaar T) aan afwijkingen.	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 01	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 03	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 04	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 06
			1 € 180.000	Regeling reductie energiegebruik / 2019-0000621405	€ 0	Ja		€ 0
			Kopie projectnaam/ nummer	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee			
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 07	Aard controle R Indicatornummer: C1 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: C1 / 09			
			1 Regeling reductie energiegebruik / 2019-0000621405		Nee			
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)			
		Gemeenten	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03			
			€ 114.813	€ 0	€ 0			
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07		
			1					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06</i>
		1	lenW/BSK-2018/182468 / 2015.039.01	€ 59.950	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	lenW/BSK-2019/144187 / 2015.039.03	€ 7.071	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikingsnummer		Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12</i>
		1	lenW/BSK-2018/182468 / 2015.039.01	€ 59.950	€ 0	€ 0		Ja
		2	lenW/BSK-2019/144187 / 2015.039.03	€ 7.071	€ 0	€ 0		Nee
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale besteding (jaar T) ten last van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Projectnaam /UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Is de bestemming gewijzigd Ja/Nee	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelschets Ja/Nee	Eindverantwoording Ja/Nee
			<i>Aard controle R Indicatornummer: F1 / 01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F1 / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: F1 / 03</i>	<i>Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 04</i>	<i>Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 05</i>	<i>Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 06</i>
		1	€ 99	Oudhuizerstraat 4, 7382 BR Klarenbeek / UWHS170081	€ 99	Nee		Nee
				Kopie Projectnaam / UWHS-nummer	Indien (een deel van) de uitkering voor het standaardbedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten is verantwoord als onderdeel van de cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot met (jaar T): Vermeld bedrag € 3.500, € 6.500 of € 10.000.			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: F1 / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: F1 / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: F1 / 09</i>			
		1	Oudhuizerstraat 4, 7382 BR Klarenbeek / UWHS170081	€ 508.716	€ 3.500			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 27 januari 2020

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 3.200.737	€ 79.404	€ 312.497	€ 4.145	€ 21.469	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 3.805	€ 3.462	€ 0	€ 146.553	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 10.029	€ 15.539	€ 5.791	€ 10.491	€ 7.936	€ 0
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Verrekening (jaar T) Ontoernde zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06
			€ 289.191	633020	€ 240.145	€ 192.593	€ 47.552	€ 0
			Kopie projectnaam / nummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Totale besteding (Jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Percentage besteed (Jaar T) per project tenopzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening) Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11	
			1	633020	240145	83,04%	€ 49.046	

8.2 Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo 2019
0. Bestuur en ondersteuning	17.812.033	53.731.942	35.919.909
0-1 Bestuur	1.697.988	24.049	-1.673.939
0-2 Burgerzaken	912.164	351.476	-560.688
0-3 Beheer overige gebouwen	977.025	404.051	-572.973
0-4 Overhead	6.787.439	219.501	-6.567.938
0-5 Treasury	92.929	451.713	358.784
0-61 OZB Woningen	352.263	3.251.476	2.899.213
0-62 OZB- niet woningen		2.080.361	2.080.361
0-64 Belastingen overig	1.631.484	1.826.247	194.763
0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds		37.627.936	37.627.936
0-8 Overige baten en lasten	54.940	262.668	207.729
0-9 Vennootschapsbelasting (VBP)	20.262	-	-20.262
0-10 Mutaties reserves	5.285.540	5.773.256	487.716
0-11 Resultaat rekening baten en lasten	-	1.459.209	1.459.209
1. Veiligheid	1.768.644	22.541	-1.746.103
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	1.353.058	10.616	-1.342.442
1-2 Openbare orde en veiligheid	415.586	11.925	-403.661
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	3.268.195	153.033	-3.115.161
2-1 Verkeer en vervoer	3.188.605	153.033	-3.035.571
2-2 Parkeren	79.590	-	-79.590
3. Economie	475.297	250.959	-224.338
3-1 Economische ontwikkelingen	204.355	5.510	-198.845
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.499	-	-7.499
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	18.833	48.957	30.124
3-4 Economische promotie	244.610	196.491	-48.119
4. Onderwijs	2.473.681	164.982	-2.308.698
4-2 Onderwijshuisvesting	1.235.906	24.388	-1.211.518
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.237.775	140.595	-1.097.180
5. Sport, cultuur en recreatie	5.182.108	898.044	-4.284.064
5-1 Sportbeleid en activering	598.647	12.500	-586.147
5-2 Sportaccommodaties	1.909.501	801.699	-1.107.802
5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie	36.324	3.081	-33.243
5-5 Cultureel erfgoed	384.079	45.622	-338.457
5-6 Media	409.696	-	-409.696
5-7 Openbaar groen en recreatie	1.843.861	35.142	-1.808.719
6. Sociaal domein	27.626.540	4.815.366	-22.811.174
6-1 Samenkracht + burgerparticipatie	1.836.166	145.469	-1.690.697
6-2 Wijkteams	494.114	6.635	-487.479
6-3 Inkomensregelingen	5.095.739	4.030.039	-1.065.700
6-4 Begeleide participatie	2.321.442	-	-2.321.442
6-5 Arbeidsparticipatie	735.979	-	-735.979
6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.177.399	4.896	-1.172.502
6-71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.231.222	258.941	-5.972.281
6-72 Maatwerkdienstverlening 18-	9.011.967	-	-9.011.967
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	108.955	369.385	260.430
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	613.556	-	-613.556
7. Volksgezondheid en milieu	6.934.141	5.575.900	-1.358.241
7-1 Volksgezondheid	798.490	36.692	-761.798
7-2 Riolering	2.777.225	3.153.832	376.607
7-3 Afval	2.029.253	2.115.521	86.269
7-4 Milieubeheer	1.144.946	56.656	-1.088.290
7-5 Begraafplaatsen	184.228	213.199	28.972
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.508.349	7.436.221	-72.128
8-1 Ruimtelijke ordening	1.113.144	167.958	-945.186
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)	5.101.640	6.356.740	1.255.101
8-3 Wonen en bouwen	1.293.566	911.523	-382.043
Totaal	73.048.988	73.048.989	-

De taakvelden zijn op de volgende wijze verdeeld over de programma's:

Programma	Taakveld
Bouwend Voorst	8-1 Ruimtelijke ordening
	8-2 Grondexploitatie (niet bedrijventer)
	8-3 Wonen en bouwen
Mooi Voorst	2-1 Verkeer en vervoer
	2-2 Parkeren
	2-5 Openbaar vervoer
	5-5 Cultureel erfgoed
	5-7 Openbaar groen en recreatie
	7-2 Riolering
	7-3 Afval
Bedrijvig Voorst	7-4 Milieubeheer
	7-5 Begraafplaatsen
	3-1 Economische ontwikkelingen
	3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
	3-3 Bedrijfsloket en regelingen
	3-4 Economische promotie
Gezond Voorst	6-4 Begeleide participatie
	6-5 Arbeidsparticipatie
	4-1 Openbaar basisonderwijs
	4-2 Onderwijshuisvesting
	4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
Socialaal Voorst	5-1 Sportbeleid en activering
	5-2 Sportaccommodaties
	5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie
	5-6 Media
	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie
	6-2 Wijkteams
	6-4 Begeleide participatie
	6-72 Maatwerkdienstverlening 18-
	6-82 Geëscaleerde zorg 18-
	7-1 Volksgezondheid
Dienstavlenend Voorst	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie
	6-2 Wijkteams
	6-3 Inkomensregelingen
	6-6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
	6-71 Maatwerkdienstverlening 18+
Veilig Voorst	6-81 Geëscaleerde zorg 18+
	1-1 Crisisbeheersing en brandweer
	1-2 Openbare orde en veiligheid
Dienstavlenend Voorst	0-1 Bestuur
	0-2 Burgerzaken
	0-3 Beheer overige gebouwen en gronden
Algemene dekkingsmiddelen	6-1 Samenkracht + burgerparticipatie
	0-5 Treasury
	0-61 OZB Woningen
	0-62 OZB- niet woningen
	0-64 Belastingen overig
	0-7 Algemene en ov. uitkeringen Gemfonds
	0-8 Overige baten en lasten
	0-9 Vennootschapsbelasting
Overhead	0-4 Overhead
Mutaties reserves	0-10 Mutaties reserves
Saldo baten en lasten	0-11 Resultaat rekening baten en lasten

Niet behorend tot de gecontroleerde jaarrekening

8.3 Controleverklaring

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Voorst

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Voorst te Twello gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Voorst op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 15 juli 2019 is vastgesteld door de raad.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2019;
2. Het overzicht van baten en lasten over 2019;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 15 juli 2019 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Voorst zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 730.980. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 36.549 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 15 juli 2019 is vastgesteld door de raad.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 15 juli 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 8 juni 2020

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend
drs. E.H.J.D. Damman RA

8.4 Vaststellingsbesluit

Besluit van de gemeenteraad	
Onderwerp: vaststelling jaarstukken 2019 en bestemmen van het resultaat 2019	Nummer: 2020-29352

De gemeenteraad, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 19 mei 2020

besluit

1. De jaarstukken 2019 met een nadelig resultaat van € 1.459.200 vast te stellen, zijnde een nadelig resultaat van € 2.094.500 uit de normale exploitatie en een voordelig resultaat van € 635.300 uit de grondexploitatie.
2. Akkoord te gaan met de bestemming van het resultaat door :
 - toevoeging van € 237.100 aan de bestemmingsreserve Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten, zijnde de ontvangen klimaatmiddelen voor de transitievisie Warmte, Wijkaanpak en Energieloketten bestemd voor de uitvoering van het klimaatakkoord;
 - toevoeging van € 35.000 aan de bestemmingsreserve Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten, zijnde het niet bestede deel van het budget voor pilots en projecten voor het terugdringen van voortijdig schoolverlaten en het aantal thuiszitters en dit bedrag in 2020 voor dit doel in te zetten.
3. onttrekking van € 1.731.300 aan de algemene reserve vrij aanwendbaar.

Griffier	Burgemeester
Drs. B.J.M. Jansen	Drs. J.T.H.M. Penninx

8.5 Overzicht investeringen

Programma 1 Bouwend Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7810001 2019 Voorbereiding Twello Noord	-	72.839	-72.839
Betreft voorbereidingskosten (advieskosten) voor het project Twello noord.			2020
7810002 2019 Scholen en spoorlocaties Twello	-	24.410	-24.410
Na het contract met de ontwikkelaar zal de planvorming in 2020 afgerond worden. Na de juridische levering van de grond wordt de uitgave met de koopsom verrekend.			2020
7922006 2019 HW Iordensweg 11, Twello	385.000	381.254	3.746
Dit betreft strategische aankoop van woning direct grenzend aan gemeentehuis.			Afsluiten
7922007 2019 Parallelweg 9, Twello	-	716.492	-716.492
Dit betreft een aangekochte woning na vestiging Wet voorkeursrecht gemeenten op diverse percelelen in Twello noord.			Afsluiten
8810001 Bestemmingsplan buitengebied	22.452	4.530	17.922
Het resterende bedrag van het budget voor het bestemmingsplan Buitengebied wordt gebruikt om nog enkele resterende projecten in het buitengebied die niet in het bestemmingsplan Buitengebied zijn meegenomen (bijv. Scherpenhof) planologisch te regelen.			2020
8822003 2017 Transitie fysiek domein omgevingswet	130.157	40.300	89.856
De transitie voor de invoering van de omgevingswet wordt in 2020 doorgevoerd.			2020

Programma 2 Mooi Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7210025 Westelijke Randweg Twello	6.692	6.692	-
Project gaat nu verder onder Verkeersveiligheidsstudie Twello.			Afsluiten
7210027 60 kilometer wegen Klarenbeek + Terwolde	70.958	3.882	67.076
Kosten verkeersmaatregelen Voordersteeg en Verlengde Broekstraat worden in 2020 uitgevoerd.			2020
7210047 2014 Herinrichting Rijksstraatweg Voorst	2.901.143	1.477.006	1.424.138
Dit herinrichting is op enkele details na gereed, afrekeningen vinden plaats in 2020.			2020
7210062 2017 Herinrichting Torenweg Twello	102.500	102.478	22
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen.			Afsluiten
7210063 2017 Herinr TC 1e fase Duistervoordseweg	33.051	33.051	-
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210065 2018 Renovatie Broekstraat	-	-	-
Na participatietraject met de buurt gaat het project niet door. Werkzaamheden worden meegenomen in asfaltonderhoud 2020.			Afsluiten
7210066 2018 A1 Poort van Twello	36.040	12.825	23.215
Loopt door in 2020.			2020
7210067 2018 Acacialaan Twello	2.934	2.934	-
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210068 2018 Kastanjelaan Twello	73.765	73.755	10
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210069 2018 Enkweg Posterenk	34.678	34.638	39
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210070 2018 Middenweg e.o. Wilp	171.803	171.781	22
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210071 2018 Zwarte Kolkstr/Ardeweg Wilp Achterh	30.748	30.748	-
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210072 2018 1e fase fietsroute Apeldrn-Deventer	200.000	-	200.000
Afrekening met Provincie moet nog plaatsvinden.			2020
7210073 2018 Omvorming fietspaden	324.275	246.074	78.201
Project loopt nog door voor paden rondom gemeentehuis.			2020
7210074 2018 Herinr 2e fase Stationsstr-Marktstr	340.589	301.296	39.293
In 2020 volgen nog enkele werkzaamheden.			2020
7210075 2018 Verkeersveiligheidsstudie Twello	99.932	77.343	22.589

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
Loopt door in 2020.			2020
7210076 2018 Kortenaerstraat Twello	177.650	177.661	-11
Weg is opnieuw ingericht en verharding is vervangen. Werk is afgerond.			Afsluiten
7210077 2018 Boswg Sparrenwg Molenwg Klarenbeek	467.216	2.306	464.911
Werk is in uitvoering.			2020
7210078 2018 Schoolstraat en leuwlant Terwolde	2.866	60	2.806
Restant van dit voorbereidingskrediet is in 2020 doorgezet naar uitvoeringskrediet.			2020
7210079 2018 Wilhelminawg Tuindorp Hendriks Terw	209.116	54.216	154.900
Werk is in uitvoering.			2020
7210080 2018 Openbare verlichting	101.121	60.598	40.523
Werk is in uitvoering.			2020
7210081 2019 Herinr vGhent Twello Centrum 3efase	10.000	6.718	3.282
Restant van dit voorbereidingskrediet is in 2020 doorgezet naar uitvoeringskrediet.			2020
7210082 2019 Herstel berm schade+aanleg grasbeton	50.000	50.000	-
Werkzaamheden zijn uitgevoerd.			Afsluiten
7210083 2019 Vervanging openbare verlichting	105.000	-	105.000
Werk is in uitvoering.			2020
7210084 2019 Opheffen of beveiligen zeven NABO's	375.000	-	375.000
In 2019 zijn er geen uitgaven plaatsgevonden.			2020
7211002 2018 Evaluatie GVVP	59.678	18.923	40.755
De evaluatie wordt uitgevoerd.			2020
7560005 Uitv landschapsregeling Voorst 2019-2023	244.054	-	244.054
De uitvoering loopt nog door tot 2023. Voorbereidingen worden getroffen en de eerste werkzaamheden hebben in het voorjaar 2020 plaatsgevonden.			2020
7560006 2019 Natuur K22 Nijbroek Staatsbosbeheer	-	50.600	-50.600
Een stuk natuur van ongeveer 3,3 ha. bij Nijbroek is aan de gemeente toegewezen en het beheer wordt voorbereid.			Afsluiten
7580009 2017 Groot onderhoud speelvoorzieningen	26.689	25.615	1.074
Het geplande onderhoud is uitgevoerd.			Afsluiten
7580010 2018 Groot onderhoud speelvoorzieningen	14.850	15.071	-221
Het geplande onderhoud is uitgevoerd.			Afsluiten
7580011 2019 Groot onderhoud speelvoorzieningen	16.309	4.079	12.230
Uitvoering inspectie i.r.t. reparatie toestellen in 2019 wordt in 2020 afgerond en gefactureerd.			2020
7722041 2014 Herinrichting Rijksweg Voorst	976.758	747.969	228.789
Dit project is op enkele detail gereed, de laatste rekeningen worden in 2020 verwacht.			2020
7722051 2016 Renovatie drukriolering	81.939	81.940	-1
Aan circa 250 drukrioolunits zijn renovatie maatregelen uitgevoerd en wijzigingen uitgevoerd om het systeem te optimaliseren.			Afsluiten
7722056 2016 Onderzoek en advisering derde	74.152	38.855	35.297
Een groot deel van de kosten is besteed aan het uitvoeren van stresstesten en het opstellen van het Programma Water. Het resterende budget wordt met name ingezet voor modelberekeningen			2020
7722059 2017 Afkoppelen (milieumaatregelen)	47.333	1.465	45.868
Enkele projecten hebben vertraging opgenomen, voor 2020 staan in ieder geval nog 3 projecten gepland.			2020
7722061 2017 Herinrichting Torenweg Twello riol	20.883	22.146	-1.263
Het riol in deze weg is vervangen en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722062 2018 Renovatie riol Broekstraat	4.238	-	4.238
Het riol in deze weg is vervangen en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722063 2018 Herinr TC 1e fase Duistervoordseweg	6.301	6.301	-
Het riol is plaatselijk gerenoveerd en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722064 2018 Acacialaan Twello, riolering	23.677	21.431	2.245
De rioolaansluitingen zijn aangepast en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722065 2018 Kastanjelaan Twello, riolering	62.550	59.908	2.642
De rioolaansluitingen zijn aangepast en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722066 2018 Enkweg Posterenk, riolering	40.108	30.522	9.586
Het riol in deze weg is vervangen en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722067 2018 Middenweg e.o. Wilp, riolering	165.623	150.991	14.632
Het riol in deze buurt is vervangen en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7722068 2018 Zwarte Kolkstraat/Ardeweg riolering	9.342	12.704	-3.362
Het hemelwater riool is vervangen.			Afsluiten
7722069 2018 Onderhoud vrijvervalriolering	95.748	10.849	84.900
Er hoefde vrij weinig regulier onderhoud uitgevoerd te worden, budget wordt in 2020 gebruikt.			2020
7722070 2018 Kortenaerstraat Twello	130.500	130.500	-
Er zijn een paar rioleringswijzigingen doorgevoerd en de verharding is afgekoppeld.			Afsluiten
7722071 2018 Boswg Sparrenwg Molenwg Klarenbeek	281.000	1.993	279.008
De werkzaamheden lopen door tot medio 2020.			2020
7722072 2018 Schoolstraat en leuwlant Terwolde	5.000	1.993	3.008
De werkzaamheden lopen door tot medio 2020.			2020
7722073 2018 Wilhelminawg Tuindorp Hendriks Terw	172.500	26.257	146.243
De werkzaamheden lopen door tot medio 2020.			2020
7722074 2019 Herinr Stations\Markts TC 2e fase	91.000	70.346	20.654
De rioolaansluitingen zijn aangepast en de verharding is afgekoppeld, de onderhoudstermijn loopt nog door in 2020.			2020
7722075 2019 Herinr van Ghentstraat TC 3e fase	10.000	10.877	-877
De voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond.			2020
7722076 2019 Renovatie Drukriolering	600.000	16.946	583.054
De renovatie is in een voorbereidend stadium, er worden o.a. een aanzienlijk aantal besturingskasten vervangen.			2020
8541002 Pilotproject Terwoldse Bandijk	39.209	1.000	38.209
Restant wordt gebruikt voor monument gebouw gemaal Baron van der Feltz.			2020
8541006 2014 Cultuurhistorische waardenkaart	3.142	-	3.142
Het restantkrediet is niet meer nodig.			Afsluiten
8541008 2014 Instandhouden waardevolle monumenten	26.167	-	26.167
Restant wordt benut in 2020.			2020
8541009 2019 Cultuurhistorische atlas	100.000	25.000	75.000
Aan Stichting Cultuurhistorie Voorst is een voorschot verstrekt.			2020
8560011 2019 Klompenpad Voorst	42.393	33.845	8.548
Opening van het klompenpad is gepland in het najaar van 2020.			2020
8721005 2014 Preventie en aanpak van zwerfafval	-	-16.645	16.645
Project loopt, verantwoording voorgaande jaren is goedgekeurd.			2020
8721006 2019 Afbouwregeling papierinzamelaars	70.000	46.644	23.356
De afbouw loopt door tot en met 2023.			2020
8722005 Afkoppelbijdrage materiaal particulieren	-	-19.485	19.485
Dit is een voortdurend project waar particulieren afkoppelmaterialen kunnen verkrijgen. De dekking komt uit bijdragen van het waterschap			2020
8723009 2015 Motie Duurzaamheid	41.266	-	41.266
Restant krediet is gebruikt als dekking voor inhuur.			Afsluiten
8723012 2016 Saneringsprogram. 25 woningen N345	12.500	1.000	11.500
De werkzaamheden zijn in januari 2020 uitgevoerd.			2020
8723013 2017 Addendum duurzaamheid (eenm zaken)	70.050	5.760	64.290
Restant krediet wordt gebruikt voor projecten voor de landbouw en onderzoek naar de warmtetransitie.			2020
8723014 2018 Subs geluidsanering prj 2018.020.00	25.500	1.600	23.900
Na goedkeuring van de plannen vindt uitvoering in 2020 plaats.			2020
8723015 2018 Subs geluidsanering prj 2018.021.00	37.650	-	37.650
Na goedkeuring van de plannen vindt uitvoering in 2020 plaats.			2020
8723016 2018 Subs geluidsanering prj 2018.022.00	26.550	800	25.750
Na goedkeuring van de plannen vindt uitvoering in 2020 plaats.			2020
8723017 2019 subs gevelisolatie proj 2015.029.03	15.992	5.844	10.148
De werkzaamheden zijn in januari 2020 uitgevoerd.			2020
8723018 2019 Transitie voedsel en landschap	20.000	12.344	7.656
Gelden worden ingezet voor incidentele projecten m.b.t. transitie in de landbouw.			2020
8822004 2019 Regionale Energie Strategie	-	3.269	-3.269
Geld wordt ingezet voor de Regionale Energie Strategie, waarvoor € 50.000 in 2020 beschikbaar is.			2020

Programma 3 Bedrijvig Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8310002 Masterplan Glastuinbouwgebied Withagen	-	1.224	-1.224
Met de vestiging van Schoneveld en de afronding van het subsidietraject is dit project afgerond. De accountantskosten zorgen voor een geringe overschrijding.			Afsluiten
8310003 2015 Breedband buitengebied Voorst	114.596	2.500	112.096
Project breedband buitengebied is afgerond. Bijna 100% van de adressen in het buitengebied heeft een aanbod gehad om deel te nemen. Aanleg van de glasvezel is in volle gang. Het beschikbaar gestelde bedrag is maar voor een uiterst beperkt deel ingezet.			Afsluiten

Programma 4 Gezond Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7443001 2014 OHP Veluws college nieuwbouw	41.624	17.954	23.670
Nieuwbouw is volledig voltooid en financieel afgewikkeld.			Afsluiten
7530015 2015 Onderh gem gebouwen en installaties	53.179	65.429	-12.250
MJOP werkzaamheden zijn uitgevoerd; overschrijding is gevolg van niet compensabele BTW (gecompenseerd door SPUK-uitkering).			Afsluiten
7530017 2016 Onderh gem gebouwen en installaties	292.298	-37.229	-329.527
MJOP werkzaamheden zijn uitgevoerd; onderschrijding wordt veroorzaakt door correcties investeringen zwembad De Schaeck waarop moet worden afgeschreven (zie 7530028/29).			Afsluiten
7530020 2017 Onderh gem gebouwen en installaties	108.689	30.903	77.787
Restant krediet is t.b.v. dak en sportvloer gymzaal Teuge en divers schilderwerk.			2020
7530022 2018 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	160.456	168.862	-8.406
MJOP werkzaamheden zijn uitgevoerd; overschrijding is gevolg van niet compensabele BTW (gecompenseerd door SPUK-uitkering).			Afsluiten
7530023 2018 Groot onderhoud sportcomplexen	39.076	47.282	-8.206
Groot onderhoud is uitgevoerd; overschrijding is gevolg van niet compensabele BTW (gecompenseerd door SPUK-uitkering).			Afsluiten
7530024 2019 Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.408.030	920.488	487.542
Restant krediet is t.b.v. verduurzaming gymzaal Voorst en Jachtlust.			2020
7530025 2019 Groot onderhoud velden sportcomplex	72.346	69.650	2.696
Het groot onderhoud is volgens planning begin 2020 geheel uitgevoerd.			2020
7530028 2019 verduurzaming buitenbad De Schaeck	156.465	156.138	327
De verduurzaming van het buitenbad is uitgevoerd.			Afsluiten
7530029 2019 beweegbare bodem De Schaeck	217.382	217.391	-9
De beweegbare bodem is vervangen.			Afsluiten

Programma 5 Sociaal Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
7621002 2016 Huisvesting statushouders	99.118	28.557	70.561
Schutting met naburig perceel is nog niet gereed, uitvoering ervan is nog niet bekend.			2020
7922005 2019 Klein Twello	115.000	91.854	23.146
Er worden in 2020 nog enkele uitgaven gedaan voor onderhoud aan het gebouw. Hiervoor wordt het restantbedrag van deze investering ingezet			2020
7922008 2019 Klein Twello, meubilair	36.375	43.877	-7.502
Het meubilair is besteld en geplaatst en functioneert. Het bedrag is hoger uitgevallen dan begroot.			Afsluiten
8610001 Plan v aanpak uitvoering preventie 2017	457.967	333.974	123.993
De uitvoeringsfase van het project Voorst onder de Loep is gepland voor de periode medio 2018 tot medio 2022. Tot nu toe is minder uitgegeven dan begroot door de opstart- en wervingsfase van het projectteam en de aanloop die nodig was bij partijen in de samenleving om met de uitvoering van start te gaan. In de tweede periode van het project wordt dit naar verwachting ingelopen.			2020
8630001 2019 Project cliëntondersteuning	493.000	22.679	470.321

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
Voorst heeft van VWS een subsidie gekregen voor het pilot project cliëntondersteuning, dat in principe twee jaar duurt. Met de uitvoering van het projectplan is een aanvang gemaakt.			2020

Programma 6 Veilig Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8160003 2017 Onderzk niet gesprongen explosieven	156.100	132.802	23.298
Saldo betreft vergoeding voor in 2018 gemaakte extra kosten meerwerk gemeentedeekkende risicokaart.			Afsluiten

Programma 7 Dienstverlenend Voorst

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8002001 Nationaal uitvoeringsprogramma	31.027	7.100	23.927
Het bouwen Generieke Digitale Infrastructuur en de vervolgfase van het zaakstelsel staan nog op het programma.			2020
8030002 2019 Zaakgericht werken	200.000	301	199.699
Opdracht voor het zaakstelsel is nog niet uitgezet, uitvoering in 2020.			2020
8040001 2019 Bewerk-digitaliseer archiefbestand	359.000	184.069	174.931
Het archiefbestand is in 2019 voorbereid voor digitalisering, maar de daadwerkelijke digitalisering zal plaatsvinden in 2020 en 2021.			2020
8140001 2017 Uitkoopregeling woning hoogspanning	20.686	99	20.587
Betreft een deel van de aankoop van de woning in Klarenbeek. Deze kosten zullen in 2020 verrekenend worden.			2020
8560012 2019 75 jaar vrijheid	-	12.500	-12.500
Uit ontvangen subsidies zijn de eerste kosten betaald. Het krediet is beschikbaar in 2020.			2020

Programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Kostenplaats en Omschrijving	Begroot saldo	Werkelijk saldo	Saldo en planning
8922003 2017 Duurzaam Revitaliseren gemeentehuis	3.785	3.797	-12
Vorbereiding afgerond en in 2018 omgezet in krediet voor renovatie.			Afsluiten
8939001 2017 Compensatie doorber. precariobel.	430.000	430.000	-
De compensatie doorberekende precariobelasting is uitgevoerd.			Afsluiten
9003019 2016 Verduurzamen, revitaliseren gemhuis	8.545	8.536	9
Vorbereiding afgerond en in 2018 omgezet in krediet voor renovatie.			Afsluiten
9003024 2018 Investeringsoverzicht ICT	-	70.286	-70.286
Het tekort dat in 2018 jaar al was ontstaan (€ 33.608) en het verwachte tekort van dit 2019 (€ 70.286) levert samen een tekort op van bijna € 104.000. Dit bedrag is reeds in mindering gebracht op het budget voor ICT investeringen 2019 (€ 196.106 in plaats van € 300.000).			Afsluiten
9003025 2018 Verduurzamen-revitaliseren gemhuis	975.191	690.650	284.542
Verduurzaming en revitalisering is vol in uitvoering.			2020
9003026 2019 Investeringsoverzicht ICT	196.106	180.004	16.102
Nog niet alle activiteiten uit dit ICT Investeringsoverzicht afgerond.			2020
9012002 2016 Herinrichtingsplan Kulturhus	83.740	10.433	73.307
Restant krediet t.b.v. aanpassingen verdieping, fase 2.			2020